

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE LIPNÍKY

Schval'ovacia doložka:

Označenie schvaľovacieho orgánu: Obecné zastupiteľstvo v Lipníkoch

Číslo uznesenia a dátum schválenia: .....

Číslo VZN, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN obce : .....

Oprávnená osoba: Ing. Ľubomír Pankuch – starosta obce: .....

november 2020

Obstarávateľ : **Obec Lipníky**
Obecný úrad Lipníky
Lipníky 100, 08212 Kapušany

Zastúpený : Ing. Ľubomír Pankuch – starostka obce
IČO : 00 690 490
DIČ : 2021302943

Spracovateľ : **Slovak Medical Company, a.s.**
Duchnovičovo námestie 1, 080 01 Prešov

Zastúpený : Ing. arch. Jozef Kužma – konateľ
IČO : 36486264
DIČ : 2021813244

Hlavný riešiteľ : Ing. arch. Jozef Kužma AA
Číslo osvedčenia : 1203 AA

Odborne spôsobilou osobou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacích dokumentácii obcí a regiónov podľa § 2a zákona číslo 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov je Ing. Iveta Sabaková s registračným číslom preukazu 286 vydaného Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky dňa 10.10.2011.

OBSAH:

1.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1.	Údaje o základnej územnej jednotke	4
1.2.	Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	4
1.3.	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	5
1.4.	Údaje o súlade riešenia so zadaním	5
1.5.	Východiskové podklady	6
2.	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	7
2.1.	Vymedzenie územia a základné charakteristiky	7
2.1.1.	Vymedzenie riešeného a záujmového územia	7
2.1.2.	Fyzickogeografická charakteristika územia	7
2.1.3.	Územná charakteristika prírodného potenciálu	12
2.2.	Zásady ochrany kultúrohistorických a prírodných hodnôt územia obce	15
2.2.1.	Ochrana prírodných hodnôt územia obce	15
2.2.2.	Ochrana kultúrohistorických hodnôt	17
2.3.	Väzby vyplývajúce zo záväzných častí územného plánu regiónu	18
2.4.	Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	27
2.5.	Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	31
2.6.	Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania	32
2.7.	Priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia	32
2.7.1.	Obytné územia	33
2.7.1.1.	Koncepcia rozvoja súčasného obytného územia	33
2.7.1.2.	Rozvojové plochy bývania	33
2.7.2.	Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	34
2.7.3.	Výrobné územia	40
2.7.3.1.	Koncepcia rozvoja hospodárskej základne	40
2.7.3.2.	Stanovenie pásiem hygienickej ochrany výroby	42
2.7.3.3.	Požiadavky na vymiestňovanie škodlivých prevádzok výroby	42
2.7.4.	Rekreácia a kúpeľníctvo.....	42
2.7.5.	Plochy zelene	44
2.8.	Verejné dopravné a technické vybavenie	45
2.8.1.	Doprava	45
2.8.2.	Vodné hospodárstvo	55
2.8.3.	Energetika a energetické zariadenia	61
2.8.4.	Telekomunikácie	67
2.9.	Ochrana prírody	69
2.9.1.	Koeficient ekologickej stability	69
2.9.2.	Prvky územného systému ekologickej stability	69
2.10.	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	70
2.10.1.	Krajinnoekologické opatrenia	70
2.10.2.	Odpadové hospodárstvo	71
2.11.	Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva	73
2.12.	Vymedzenie zastavaného územia	76
2.13.	Určenie časti obce, na ktoré je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny.....	77
2.14.	Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	77
2.15.	Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely	83
2.16.	Hodnotenie navrhovaného riešenia	83
2.17.	Použité skratky.....	84

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. Údaje o základnej územnej jednotke

Obec: Lipníky				
Kód ZUJ	526860	Rozloha ZUJ v ha		385,7932
Kraj	7 Prešovský	Nadmorská výška m.n.m.	od	285
Okres	707 Prešov		do	300

Poznámka: ZUJ - základná územná jednotka

Obec Lipníky je prejazdnou obcou v okrese Prešov. Zastavané územie má prevažne obytnú funkciu. Výstavba v obci Lipníky je charakteristická malou vyváženosťou staršej a novej povojnovej zástavby. Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 mala obec 463 obyvateľov a 126 trvale obývaných bytov.

1.2. Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

1.2.1. Údaje o dôvodoch obstarania územného plánu

Obec Lipníky v súčasnosti nemá pre svoj ďalší rozvoj platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, nerieši lokálny charakter územia, preto je potrebné vypracovať územný plán obce, aby bolo možné zahrnúť aj širšie vzťahy medzi jednotlivými katastrami. Tieto perspektívne zmeny však nemožno realizovať bez cieľavedomej pomoci štátu, ktorá by mala formou rozvojových programov v spolupráci so štrukturálnymi fondmi Európskej únie podnietiť iniciatívu domáceho obyvateľstva.

Z tohto dôvodu vyplynula potreba vypracovať nový územný plán obce Lipníky, ako dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, ako aj z dôvodu potrieb komplexného zhodnotenia súčasného potenciálu obce a určenia rozvojových cieľov. V roku 2018 sa začal obstarávať nový územný plán, ktorý bude predovšetkým:

- základným nástrojom pre riadenie celého investičného procesu v obci, počas platnosti územného plánu obce,
- umožňovať priechodnosť investičných zámerov, to znamená konkrétnej povoľovacej činnosti navrhutej v územnom pláne, pri následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení,
- záväzným podkladom pre koordináciu zámerov výstavby v území,
- záväzným podkladom pre projektovanie dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci,
- umožňovať realizáciu stavieb verejnoprospešného charakteru, kde nie je daný súhlas vlastníkov pozemkov s ich výstavbou a to tým, že vymedzí verejnoprospešné stavby v danom území v zmysle stavebného zákona.

Územný plán bol objednaný aj z dôvodu aktuálnej potreby pre operatívne rozhodovanie pri riadení a usmerňovaní územného rozvoja obce.

1.2.2. Hlavné ciele riešenia

Hlavným cieľom riešenia územného plánu obce Lipníky je prehodenie súčasnej urbanistickej štruktúry obce, návrh vhodného usporiadania funkčných plôch z pohľadu perspektívneho rozvoja obce. Navrhované zámery je potrebné zosúladiť s územným systémom ekologickej stability.

V územnom pláne obce v súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja bolo potrebné:

- riešiť funkčné a komunikačné väzby na základe jestvujúceho stavu a navrhnuť funkčné využitie pozemkov,
- plochy výstavby navrhnuť v priamej nadväznosti na zastavané územie obce,
- navrhnuť možnosti rozvoja obytnej zástavby v prielukách a na plochách najmä v severnej, západnej a južnej časti obce s možným využitím aj navrhovanej polyfunkčnej plochy,
- vyhodnotiť stav a úroveň občianskej vybavenosti a navrhnuť plochy pre občiansku vybavenosť a sociálnu infraštruktúru aj s možnosťou kombinácie s navrhovanými plochami bývania (polyfunkčná plocha v centre obce),

- rozvíjať plochy športu, predovšetkým vo väzbe na existujúce zariadenia, v lokalitách bývania a v južnej časti obce pri navrhovanej lokalite turizmu a CR,
- plochy rekreácie a cestovného ruchu umiestniť v južnej časti obce,
- navrhnuť plochu pre zberný dvor odpadov a kompostovisko v obci,
- zapracovať požiadavky na dopravnú vybavenosť vyplývajúce z nadradenej dokumentácie,
- riešiť dopravnú a technickú vybavenosť,
- navrhnuť plochy pre náhradné výsadby v súlade s krajinnoekologickým plánom,
- akceptovať jestvujúcu kosť územného systému ekologickej stability,
- navrhnuť opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- vypracovať vyhodnotenie použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske využitie,
- navrhnuť opatrenia vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, protipožiarnej ochrany, ochrany pred povodňami a civilnej ochrany obyvateľstva,
- riešiť a zohľadniť všetky závary v území, bodové a líniové závary,
- špecifikovať regulatívy na zmenu využitia územia, predovšetkým pre občiansku vybavenosť,
- navrhnuť regulačné prvky pre priestorové riešenie,
- vymedziť verejnoprospešné stavby.

Stanovisko OÚ Prešov k Zadaniu ÚPN O Lipníky bolo vydané dňa 09.12.2019 pod č. OU-PO-OVBP1-2019/056535/139261.

1.3. Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec Lipníky nemá v súčasnosti platný Územný plán obce.

1.4. Údaje o súlade riešenia so zadáním

1.4.1. Chronológia spracovania jednotlivých etáp územného plánu

Podľa § 19b stavebného zákona začatie obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie bolo zverejnené 26.09.2018.

Prieskumy a rozbor Územného plánu obce Lipníky boli spracované v decembri 2018, spracovateľom - Slovak Medical Company, a.s., v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a v rozsahu ustanovení vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Návrh zadania ÚPN O Lipníky, bol spracovaný firmou Slovak Medical Company, a.s., v júli 2019 a po prerokovaní bolo Zadanie schválené Obecným zastupiteľstvom obce Lipníky dňa 16.12.2019, uznesením číslo 72/2019, v súlade so stanoviskom Okresného úradu v Prešove, odbor výstavby a bytovej politiky číslo OU-PO-OVBP1-2019/056535/139261 zo dňa 09.12.2019 k posúdeniu návrhu zadania pre spracovanie Územného plánu obce Lipníky podľa § 20 stavebného zákona.

1.4.2. Údaje o súlade riešenia územia so zadáním a so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu riešenia

Pri riešení Územného plánu obce Lipníky sa dôsledne vychádza zo schváleného Zadania ÚPN O Lipníky, ako základného záväzného podkladu pre spracovanie územného plánu obce. Z riešenia návrhu územného plánu obce nevyplývajú požiadavky na preschválenie Zadania.

Obec v súčasnosti nemá viac ako 2000 obyvateľov. Ustanovenie § 21 odstavca 2 stavebného zákona neukladá povinnosť spracovať koncept územného plánu obce ani variantné riešenie. Vzhľadom na to, bolo upustené od spracovania konceptu riešenia, ďalšou etapou prác bol Návrh ÚPN O.

V ÚPN O Lipníky sú zapracované požiadavky Okresného úradu v Prešove odboru starostlivosti o životné prostredie oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia v Rozsahu hodnotenia vydaného pod číslom OU-PO-OSZP3-2019/042350-18/ZM zo dňa 30.12.2019.

Územný plán obce je spracovaný v rozsahu ustanovení platného stavebného zákona a súvisiacich predpisov o územnoplánovacích dokumentáciách. Bilančným rokom ÚPN O je rok 2040.

1.5. Východiskové podklady

Pre spracovanie územného plánu obce boli použité najmä tieto dokumentácie a podklady:

- ÚPN Prešovského samosprávneho kraja, r. 2019,
- Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- Atlas Slovenskej socialistickej republiky, SAV Bratislava, r. 1982,
- Atlas krajiny Slovenskej republiky 1. vydanie, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, r. 2002,
- Geomorfologické členenie SSR a ČSSR, Slovenská kartografia Bratislava, r. 1986,
- Atlas inžinierskogeologických máp SSR, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 1989,
- Nerastné suroviny Slovenskej republiky, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, r. 2001,
- záverečné stanovisko EIA rýchlostnej cesty R4 Svidník – Kapušany, MŽP SR 2017,
- projekt „Modernizácia vybraných úsekov ciest I. triedy v Prešovskom a Košickom kraji“-1/18 Prešov
- Lipníky, I/21 a I/18 Petič – Hanušovce nad Topľou, SSC Bratislava, r.2018,
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2016 -2020,
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov Slovenského štatistického úradu, r. 2011,
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2015-2020,
- Kostrová sieť cyklistických trás Prešovského samosprávneho kraja, URBEKO Prešov, 12. 2018,
- R-ÚSES okresu Prešov r. 2010,
- Informačná databáza obecného úradu v Lipníkoch,
- Projektové dokumentácie inžinierskych sietí – podklady riešiteľov projektových dokumentácií uvedených inžinierskych sietí,
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Lipníky na roky 2016 – 2021,
- PHSR obce Lipníky na roky 2016 - 2023,
- Program odpadového hospodárstva obce Lipníky na roky 2015 - 2020,
- Prieskumy a rozbor obce Lipníky r.2019,
- Schválené Zadanie ÚPN O Lipníky r.2020,
- vektorová katastrálna mapa 2018,
- www.enviroportal.sk
- <https://apl.geology.sk>
- <https://zbgis.skgeodesy.sk>
- www.pamiatky.sk
- www.statistics.sk/datacube
- www.vucpo.sk
- www.e-obce.sk
- www.obec.lipniky.sk

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

2.1. Vymedzenie územia a základné charakteristiky

2.1.1. Vymedzenie riešeného a záujmového územia

2.1.1.1. Vymedzenie riešeného územia

Pre Územný plán obce Lipníky je riešené územie vymedzené katastrálnym územím, k. ú. Lipníky o rozlohe 385,79 ha. Nadmorská výška je od 285 m. n. m. do 300 m. n. m. Obec Lipníky pozostáva z časti Lipníky, Lipníky – Tal'ka a Lipníky – Podhrabina.

Podrobnejšie riešené územie je vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia obce, rozšírenou o plochy uvažované na bývanie, občiansku vybavenosť, výrobu, šport, rekreáciu a technickú vybavenosť.

2.1.1.2. Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím majúcim prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a pracovné príležitosti.

Obec sa nachádza vo východnej časti okresu Prešov. Katastrálne územie obce Lipníky je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Nemcovce, Čelovce, Chmeľov, Pavlovce a Šarišská Poruba.

V ÚPN O prípadné návrhy súvisiace so záujmovým územím, budú riešené len na katastrálnom území obce, ale s riešením požiadaviek líniových stavieb vzhľadom na susedné katastrálne územia (predovšetkým sieti technickej infraštruktúry).

2.1.2. Fyzickogeografická charakteristika územia

2.1.2.1. Geológia

Riešené územie má monotónnu geologickú stavbu, typickú pre vnútrokarpatský paleogén. Katastrálne územie budujú neogénne vrstvy burdigalu, sčasti helvétyorského tvorené flyšovými turbiditmi, v ktorých sú dominujúcou zložkou zlepenca, pieskovce a piesky. Pieskovcové vrstvy sú obyčajne 5-30 cm hrubé, ojedinelé s lavicami do 50 cm. Prítomnosť ílovcov je podradná. Alúvium potoka Ladianka tvoria fluviálne sedimenty (piesčité štrky, hlinité štrky a hliny) kvartéru. Pôdotvorný substrát je minerálne chudobný, čomu zodpovedá i kvalita pôd.

Riešené územie má monotónnu geologickú stavbu, typickú pre vnútrokarpatský paleogén. Katastrálne územie budujú neogénne vrstvy burdigalu, sčasti helvétyorského tvorené flyšovými turbiditmi, v ktorých sú dominujúcou zložkou zlepenca, pieskovce a piesky. Pieskovcové vrstvy sú obyčajne 5-30 cm hrubé, ojedinelé s lavicami do 50 cm. Prítomnosť ílovcov je podradná. Alúvium potoka Ladianka tvoria fluviálne sedimenty (piesčité štrky, hlinité štrky a hliny) kvartéru. Pôdotvorný substrát je minerálne chudobný, čomu zodpovedá i kvalita pôd.

Z hľadiska **inžinierskogeologickej rajonizácie**, v katastrálnom území obce Lipníky výrazne prevažuje rajón pieskovcovo-zlepencových hornín, ktorý je v oblasti výskytu riečnych terás rajónom náplavov terasových stupňov, v malej miere na ostatnom území aj rajónom deluviálnych sedimentov.

2.1.2.2. Geomorfológia

2.1.2.2.1. Geomorfologické jednotky

K. ú. leží z hľadiska geomorfologického členenia územia Slovenskej republiky (Mazúra a Lukniša):

Patrí do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Východné Karpaty, subprovincie Vonkajšie Východné Karpaty, oblasť Nízke Beskydy, celok Beskydské predhorie, podcelok Záhradnianska brázda

2.1.2.2.2. Geomorfologické pomery

Riešené územie má monotónnu geologickú stavbu, typickú pre vnútrokarpatský paleogén. Katastrálne územie budujú neogénne vrstvy burdigalu, sčasti helvétyorského tvorené flyšovými turbiditmi,

v ktorých sú dominujúcou zložkou zlepenca, pieskovce a piesky. Pieskovcové vrstvy sú obyčajne 5-30 cm hrubé, ojedinelé s lavicami do 50 cm. Prítomnosť ílovcov je podradná. Alúvium potoka Ladianka tvoria fluviálne sedimenty (pieščitě štrky, hlinité štrky a hliny) kvartéru. Pôdotvorný substrát je minerálne chudobný, čomu zodpovedá i kvalita pôd.

2.1.2.2.3. Súčasné reliéfovotvorné procesy

Súčasný dominantný geomorfologický proces priamo súvisí so základným typom reliéfu, morfometrickým typom a geometrickými formami nachádzajúcimi sa na území.

V pahorkatinách a rovinách v celom k. ú. a pozdĺž vodných tokov ide o fluviálnu eróziu, pohyb zvetralín, splach a ryhovú eróziu.

2.1.2.2.4. Morfometrická charakteristika

K. ú. je tvorené základnou morfoštruktúrou, dvomi typmi eróznodenuďačného reliéfu a morfologickomorfometrickými typmi reliéfu:

– v k. ú. ide o negatívne a prechodové vrásovo-blokové a šupinové štruktúry tvorené morfoštruktúrou prechodného pásma - transverzálnou depresiou Nízkyh Beskýd, štruktúrou peripieninského lineamentu, pričom z hľadiska morfologickomorfometrického ide o poriečne nivy a základným eróznodenuďačným reliéfom je reliéf rovín a nív.

K. ú. leží v priemernej nadmorskej výške 292 m. n. m. v intervale od 285 m n. m. do 300 m. n. m..

2.1.2.2.5. Sklonitosť

Sklonitosť reliéfu sa využíva predovšetkým pri stanovovaní rýchlosti odnosu vody a materiálu po svahu, limituje lokalizáciu aktivít v krajine. Podľa všeobecných morfometrických charakteristík je katastrálne územie z hľadiska sklonitosti rozčlenené do šiestich intervalov (0–3°, 3–7°, 7–12°, 12–17°, 17–25°, 25° a viac).

2.1.2.2.6. Expozícia

Poloha svahu s ohľadom na slnečné žiarenie, osvetlenie, vietor a zrážky sa člení podľa svetových strán. Ide o orientáciu reliéfu, ktorá je dôležitá pre stanovenie podkladov pre mikroklimu územia.

V katastri sú dve dominantné expozície svahov. Ide o zvažujúce sa juhozápadné svahy v prepojení v údolí na svahy severovýchodnej orientácie klesajúce k Lomnickému potoku. Interpretácia má veľký význam napr. pre lokalizáciu výstavby.

2.1.2.2.7. Insolácia

Pri insolácii (inak oslnení) reliéfu ide o priame slnečné žiarenie dopadajúce na zemský povrch a jeho množstvo závisí od výšky slnka, intenzity žiarenia, od sklonu a expozície povrchu. Z pozorovaní sa zistilo, že najvyššie hodnoty insolácie majú južné až juhozápadné svahy so sklonom v rozmedzí 7–17° a viac. Západne orientované svahy majú najvyššiu insolačnú hodnotu v popoludňajších hodinách. Najmenšie insolačné hodnoty vykazujú severné a severovýchodné svahy.

2.1.2.3. Klimatické podmienky

Kataster obce spadá do klimatickej oblasti teplej, podoblasti mierne vlhkej, okrsku teplého, mierne vlhkého s chladnou zimou.

Z hľadiska agroklimatického členenia ide o typ:

– mierne teplej klímy strání

Subtyp:

– d'atelinovo – jačmenno - pšeničný mierne teplej klímy

Podľa Džatku a kol., 1989 ide o agroklimatickú oblasť mierne teplú s regiónmi 06 a 07.

Podľa Walterovho klimogramu môžeme konštatovať, že v časovom rade 30 rokov nedochádza v tejto oblasti k nedostatku zrážok. Kritické suché obdobie sa tu nevyskytuje. Snáď len v niektorých výnimočných rokoch môžeme konštatovať výskyt suchšej jesene.

Z hľadiska klimatických regiónov pre bonitačný informačný systém (Džatko, Mašát, Cambel, 1989) ide o klimatický región 06 – Pomerne teplý, suchý, vrchovinový, kontinentálny a región 07 – mierne teplý, mierne vlhký.

Oblasť	Klimatický región	TS>10°C	td<5°C	T jan. °C	T veget °C
	06 – Pomerne teplý, suchý, vrchovinový, kontinentálny	2800-2500	242	-3 až -5	14 – 15
	07 – mierne teplý, mierne vlhký	2500-2200	215	-2 až -5	13 – 15

Vysvetlivky:

TS>10°C - suma priemerných denných teplôt nad 10°C

td <5 °C - dĺžka obdobia s teplotou nad 5 °C v dňoch

T jan °C - priemerná teplota vzduchu v januári

T veget °C- priemerná teplota vzduchu za vegetačné obdobie (IV.-IX.)

Zrážky

Priamo v obci sa nenachádza zrážkomerná stanica. Pre ilustráciu zrážkových pomerov v širšom dotknutom území sú uvedené údaje zo zrážkomernej stanice v Prešove, lokalizovanej západne cca vo vzdialenosti cca 10 km od samotnej obce.

Priemerné mesačné, ročné úhrny a úhrny letného polroku zrážok v mm. – Prešov

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	LP
26	26	27	44	66	88	90	75	49	40	41	31	603	412

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Teploty

Širšie dotknuté územie možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do teplej klimatickej oblasti reprezentovanej teplým, mierne vlhkým okrskom, a chladnou zimou T7.

Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu za vegetačné obdobie – Prešov

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV-IX
-3,7	-1,5	2,7	8,7	13,6	17,3	18,6	17,8	13,8	8,6	3,5	-1,3	8,2	15,0

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Veternosť:

Početnosť smerov vetra v ‰ v klimatickej stanici Červenica - Dubník

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRIE
172	88	74	78	144	173	108	135	28

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav

Priemerná rýchlosť vetra v m.s⁻¹ za rok (1961 – 1980) v klimatickej stanici Červenica - Dubník

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	BEZVETRIE
8,1	5,8	4,6	4,8	4,4	4,7	4,5	6,3	5,6

Vysvetlivky:

S – sever, SV – severovýchod, V – východ, JV – juhovýchod, J – juh, JZ – juhozápad, Z – západ, SZ – severozápad, B – bezvetrie

Celkovo je možné konštatovať, že z dlhodobého hľadiska dochádza k postupnému poklesu bilancie úhrnu zrážok, čo je značne nepriaznivý jav. Bilančný úbytok zrážok je preukázaný tak v zimnom, ako i v letnom polroku.

2.1.2.4. Hydrogeologické a hydrologické pomery

2.1.2.4.1. Hydrogeografická charakteristika

Hydrograficky je riešené územie odvodňované tokom Ladianka – ústiace do rieky Sekčov s veľkým počtom prítokov. Územie odvodňuje vodný tok rieky Sekčov a hydrografická sústava patrí do povodia Čierneho mora.

Vodné toky vo vymedzenom území môžeme zaradiť do vrchovinné – nížinnej oblasti. Z hľadiska typu režimu odtoku zaradiť do vrchovinné – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú začiatkom jari v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie vodné stavy sú koncom leta (august) a na začiatku jesene v mesiaci september. Priemerný špecifický odtok sa vo vymedzenom riešenom území obce Lipníky. Maximálny špecifický odtok s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov sa vo vymedzenom území pohyboval v intervale od 2,3 do 2,8 m³.s⁻¹. km⁻².

2.1.2.4.2. Hydrogeologické pomery

Územie leží v zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenska v hydrogeologickom rajone NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny.

Rajón	Č. objektu	Lokalita	2011	2010	Zmena spôsobená ukazovateľmi
NQ 123	103490	Rozhanovce	B - napätý	C - pasívny	vodivosť
	126290	Prešov - Haniska	A - priaznivý	B - napätý	RL 105
	311890	Prešov	A - priaznivý	B - napätý	NO ₃

Vysvetlivky: NQ – 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny
plocha: 437,5 km²

Prehľad ukazovateľov

Č. objektu	Lokalita	Rok	NH ₄	NO ₃	NO ₂	CHSK _{Mn}	Vodivosť	RL 105	Bil. stav	Ukazovateľ
103490	Rozhanovce	2010	0.383 C	39.84 A	66.66 A	1.898 A	1.002 B	1.207 A	C	NH ₄
		2011	1.234 A	1.18 A	5 A	1.834 A	1.008 B	1.187 A	B	vodivosť
104490	Lemešany - Chabžany	2010	0.892 C	27.32 A	28.57 A	6.122 A	0.956 B	0.956 B	C	NH ₄
		2011	0.757 C	30.21 A	66.66 A	1.027 B	0.961 B	1.043 B	C	NH ₄
126290	Prešov - Haniska	2010	7.692A	5.537A	8.333A	12 A	1.177 A	1.098 B	B	RL 105
		2011	7.142 A	6.775 A	5.882 A	6.315 A	1.179 A	1.175 A	A	
227399	Košické Olšany	2010	10 A	1.879A	100 A	12 A	1.714 A	1.748A	A	
		2011	12.5 A	1.567 A	100 A	12 A	1.696 A	2.024 A	A	
311890	Prešov	2010	1.149 A	0.984 B	10 A	12 A	1.161 A	1.221 A	B	NO ₃
		2011	1.538 A	1.166 A	33.33 A	5.217 A	1.101 A	1.209 A	A	

Hydrogeológia územia je úzko zviazaná s jeho geologickou stavbou a tektonikou. Povrchové toky inklinujú do hlavnej hydrografickej osi Torysy s najvýznamnejším ľavostranným prítokom Sekčvom a pravostranným prítokom Slavkovským potokom. Podľa vodného režimu patrí vrchovina k stredohorskej oblasti s max. prietokmi v apríli a min. v zime. Nepriepustné ílovcové horniny, ako aj andezitové ostrovné vrchy sú bez zásob podzemných vôd. Pieskovcový flyš má menšie výskyt podzemnej vody. Prieskumy (Haluška, Petrivaldský, 1993) preukázali v území obyčajnú vodu v

kvartéri, obyčajnú vodu v paleogéne a minerálnu vodu. Minerálna voda je rozptýlená najmä vedľa tektonických zlomov v kvartérnych aj paleogénnych sedimentoch a jej celková mineralizácia závisí od pomeru jej riedenia s obyčajnou vodou. Obyčajná podzemná voda má typický plytký, podpovrchový obeh, zmena jej hladiny je v rozhodujúcej miere podmienená klimatickými a hydrologickými činiteľmi, minimum dosahuje v zimnom období (november - február) a maximum v marci (topenie snehu), pričom letné búrky ju výrazne neovplyvňujú. Minerálna voda má asi dvojmesačné opozdenie oproti vzostupu hladiny vody v podpovrchovej zóne paleogénneho súvrstvia.

2.1.2.5. Pedologické pomery

Pôdotvorné procesy sú podmienené rôznymi endogénnymi a exogénnymi faktormi ako je materská hornina, klíma, biologické činitele, geografia terénu. Odrazom vplyvu týchto faktorov sú základné vlastnosti pôdy, a to chemické, fyzikálne a biologické. Riešené územie patrí z prevažnej časti do flyšového pásma. Pretože na flyšové horniny je viazaná genéza hnedých pôd – kambizemí, tento pôdny typ v pôdnom pokryve prevláda. Tento pôdny typ je však vlastnosťami veľmi heterogénny, preto uvádzame charakteristiku jeho jednotlivých subtypov.

Fluvizeme (v starších klasifikáciách: nivné pôdy) sú pôdnym typom, ktorý sa vyskytuje len v nivách vodných tokov, ktoré sú alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont. Najdôležitejšie subtypy používané v bonitácii: *typické* (vo variete: typické a karbonátové), *glejové* s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým horizontom pod humusovým horizontom, *pelické* s veľmi vysokým obsahom ílovitých častíc (zrnitostne veľmi ťažké pôdy). pôda s diagnostickým ochrlickým Ao - horizontom do 30 cm a možným náznakom glejového G - horizontu do 100 cm z holocénnych fluvialných sedimentov. Ide o pôdu, ktorá je, alebo donedávna bola ovplyvňovaná záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Má svetlý humusový horizont. Z klimatického hľadiska ide o azonálnu pôdu, lebo sa viaže na alúviu a náplavové kužele všetkých riečnych tokov. Využíva sa ako orná pôda, na zeleninárstvo, lúky, prípadne porast tvoria aj lužné lesy (Bielek, Šurina, 2000).

Rendzinové pôdy:

Skupina pôd s mačínovým pôdotvorným procesom až po procesy akumulácie a stabilizácie humusu; s výnimkou pôd recentných alúvií. Pôdy s molickým Am-horizontom, niekedy až ochrlickým horizontom bez ďalších diagnostických horizontov alebo len s ich náznakmi (Šály a i., 2000).

Pôdne typy:

RENDZINA: RA - pôda s molickým karbonátovým Amc - horizontom zo zvetralín pevných a spevnených karbonátových hornín (vápenec, dolomit, vápnitý zlepenec, sadrovec). Pôda je prevažne plytká, hlinitá, so skeletnosťou nad 30% v pedone do 60 cm od povrchu. Za prítomnosti karbonátov v pôde nedochádza k zvetrávacím a translokačným procesom. pokrývajú ju lesy, pasienky, alpské lúky a čiastočne aj orná pôda (Bielek, Šurina, 2000).

LUVIZEM: LM (v starších klasifikáciách ilimerizovaná pôda) - pôda s eluviálnym luvickým El - horizontom a luvickým Bt - horizontom, pod ochrlickým Ao - horizontom. Je ovplyvnená humidnejšou klímou, čo spôsobuje zvýšenú hĺbku tejto pôdy (140 – 160 cm). Vznikla na polygenetických sedimentoch, eluviálnych a eluviálno-deluviálnych produktoch zvetrávania rôzneho pôvodu a veku na relatívne zarovnaných reliéfoch, v pahorkatinách a kotlinách (na úpätí svahov, poriečnej rovne a na terasách). Táto pôda sa využíva ako orná pôda, vyskytujú sa na nej tiež sady alebo dubové až dubovo-hrabové lesy (Bielek, Šurina, 2000).

KAMBIZEME (Hnedé pôdy):

Skupina pôd s procesom brunifikácie: alterácie, oxidického zvetrávania (fyzikálne a chemické premeny prvotných minerálov, oxidov železa a ílovitých minerálov). Stredne hlboké až hlboké na svahoch do 12° tvoria len veľmi malé percento z celkovej výmery pôdy riešeného územia. Intenzita hnojenia je v týchto pôdach s najväčšou pravdepodobnosťou nižšia ako v predchádzajúcich a rovnako v nich nie je používané vápnenie.

KAMBIZEM: KM (v starších klasifikáciách hnedá lesná pôda) - pôda s dominantným kambickým Bv - horizontom pod ochrickým Ao - horizontom alebo Au - horizontom. Vyskytuje sa vo všetkých pohoriach Slovenska, s výnimkou častí budovaných mezozoickými obalovými sériami (vápence, dolomity). V nižších polohách sa viaže na listnaté lesy (v Záhorskej nížine na borovicové lesy), vinohrady, sady, ornú pôdu, vo vyšších polohách na ihličnaté lesy, lokálne pasienky (Bielek, Šurina, 2000).

Subtyp kambizeme pseudoglejovej

Kambizem v typickom vývoji bez ďalších diagnostických horizontov, v časti B-horizontu náznaky oglejenia pôsobením povrchových vôd (sivá a hrdzavá farba po redukčných a oxidačných procesoch).

Subtypy kambizemí s plytkým profilom (KM) (do 0,30 m) sú prevažne stredne ťažké. Sú to pôdy využívané prevažne ako trvalé trávne porasty. Okrem malej hĺbky profilu majú často veľmi členitý mikrolieš povrchu (zosuvy, terasy, erózne strže).

Subtypy kambizemí na svahoch od 12° do 25° (KM) – sú prevažne stredne ťažké s vysokým zastúpením prachových častíc v prvom horizonte (53 %), čo v orných pôdach na svahoch nad 12° pri súčasnej agrotechnike zapríčiňuje výrazné poškodzovanie plošnou vodnou eróziou. Obsah humusu je priemerne 2,4 %, pôdna reakcia je slabokyslá 5,6 pH/KCl, obsah prijateľného P a K v rámci kambizemí je najnižší, čo sa dá vysvetliť vysokým zastúpením extenzívne využívaných pôd, ale svoj podiel tu má zrejme aj erózia.

Hydromorfné pôdy:

Skupina pôd s hydromorfným pôdotvorným procesom, prebiehajúcim pod dlhodobým vplyvom zvýšenia pôdnej vlhkosti za nedostatku kyslíka v pôdnej hmote. (Šály a i., 2000).

PSEUDOGLEJ: PG (v starších klasifikáciách oglejené pôdy) - Tvorí sa na plochom reliéfe s miernymi depresiami, pri dostatočne humídnej klíme. Celý profil je sezónne výrazne prevlhčený v dôsledku nízkej priepustnosti B - horizontu pre vodu. Vyskytuje sa hlavne v kotlinách pod listnatými lesmi, s trvale trávnatými porastami, niekedy, hlavne po procesoch zúrodňovania, sa využíva ako orná pôda (Bielek, Šurina, 2000).

2.1.3. Územná charakteristika prírodného potenciálu

2.1.3.1. Štruktúra krajiny

V katastrálnom území obce Lipníky sú podľa evidencie nehnuteľnosti k 1.09.2018 nasledujúcim podielom zastúpené jednotlivé druhy pozemkov, ktoré tvoria súčasnú krajinnú štruktúru a využitie územia:

Plocha	%	ha
orná pôda	18	68
lúky a pasienky	41	158
záhrady, ovocné sady	5	18
lesy	25	97
vodné plochy	1	5
zastavané plochy	10	37
ostatné	1	3
Celkom:	100	385

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Poznámka: K rozlohe katastra obce Lipníky 379 ha je pripojená časť katastra obce Šarišskej Poruby o výmere 6,3263 ha t. z. že rozloha katastra obce Lipníky je 385,7932 ha.

Podrobnejšie riešené územie je vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia obce s rozšírenou o plochy uvažované na bývanie, občiansku vybavenosť, priemyselnú výrobu a skladové hospodárstvo, šport, rekreáciu a technickú vybavenosť.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že zornenie je 68 ha čo predstavuje 18,00 % z celkovej výmery a 385ha zaberajú lúky a pasienky čo je 41,00 % rozlohy územia obce. Veľká časť obce sa nachádza v

nenarušenom prírodnom prostredí, severná časť obce je zaujímavá aj z hľadiska z hľadiska krajiny scenérie. Negatívne vplyvy poľnohospodárskej činnosti spojené s hrubými zásahmi do prírodných ekosystémov, nie sú v porovnaní s inými regiónmi veľmi výrazné.

2.1.3.2. Krajinnooestetické hodnoty územia

Významnosť krajinných štruktúr v rámci riešeného územia je determinovaná stabilitou štruktúr. Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavuje diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií. Na základe tejto klasifikácie bola získaná priemerná hodnota stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability, resp. narúšania ekologických väzieb v riešenom katastrálnom území. V závislosti od podielu lesných spoločenstiev a iných stabilnejších prvkov v krajine má územie priemerný stupeň ekologickej stability – hodnota 4,62. V území sa nachádza významné percento stabilných krajinných štruktúr.

V tejto súvislosti je však potrebné poznamenať, že táto dosiahnutá hodnota obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajiny štruktúry. Hodnota ekologickej stability nezahŕňa kvalitatívny rozmer napr. znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajiny štruktúry a pod.. Aj keď sa v katastrálnom území Lipníky nenachádza žiadna lokalita s vyšším ako prvým stupňom ochrany, toto územie je veľmi bohaté na výskyt prvkov významných z krajinoekologického hľadiska.

Kostra ekologickej stability je v záujmovom území tvorená:

- relatívne zachovalými brehovými porastami väčšiny potokov,
- štruktúrami porastených medzí bývalých terasových políčov,
- tými lesnými porastami, ktorých drevinová skladba a štruktúra zodpovedá z geobotanického hľadiska stanovištným podmienkam.

2.1.3.3. Poddolované územia a staré záťaže

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava sa v katastrálnom území obce Lipníky, nenachádza výhradná ťažba nerastných surovín (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov).

Podľa stanoviska Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra sa v katastrálnom území obce Lipníky nenachádzajú staré banské diela ani objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana nerastných surovín. Nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží sa environmentálne záťaže na území k.ú. Lipníky nenachádzajú.

Evidované skládky odpadov

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, na území obce Lipníky neeviduje skládky odpadov.

2.1.3.4. Zosuvné územia a erózne javy

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy sú v katastrálnom území obce Lipníky evidované svahové deformácie (zosuvné územia), ktoré je potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods.4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, v katastrálnom území registruje 2 potenciálne svahové deformácie:

- svahová deformácia potenciálna – východne od zastavaného územia obce,
- svahová deformácia potenciálna – južne od zastavaného územia obce.

Svahové deformácie pravdepodobne vznikli účinkom klimatických faktorov, bočnou hĺbkovou eróziou a abráziou. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovanej svahovej deformácie. Hodnotené územie patrí do rájónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie

antropogénne zásahy. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. geologického zákona sú vymedzené riziká stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

2.1.3.5. Prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory

Podľa stanoviska Obvodného banského úradu Košice sa v katastrálnom území obce Lipníky, nenachádza výhradná ťažba nerastných surovín (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov). Podľa podkladov Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín (výhradné ložiská DP, výhradné ložiská CHLU, výhradné ložiská OVL, ložiská výhradného nerastu, prieskumné územia – návrhy, prieskumné územia – určené a staré banské diela. Nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast. Budúca možná ťažba štrkov z drobného vodného toku Ladianka, bude limitovaná súhlasom obecného úradu a Správy povodia Bodrogu a Hornádu, požiadavkami na ochranu a tvorbu krajiny.

2.1.3.6. Radónové riziko

Katastrálne územie obce Lipníky patrí do kategórie nízkeho až stredného radónového rizika. Dosiahnuté hodnoty objemovej aktivity ^{222}Rn v pôdach v intervale 0 – 20 kBq.m⁻³ a koncentrácie ^{222}Rn v podzemných vodách v intervale 20 – 50 Bq.l⁻¹ na území obce patria medzi najnižšie v rámci Slovenskej republiky. V katastrálnom území obce Lipníky nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. geologického zákona sú vymedzené nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- výskyt nízkeho až stredného radónového rizika.

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

2.1.3.7. Seizmicita, vyhodnotenie zemetrasnej činnosti

Skúmané územie obce Lipníky sa nachádza v priestore seizmického ohrozenia so 6. stupňom MKS – 64 v hodnotách makroseizmickej intenzity so špičkovým zrýchlením na skalnom podloží 0,80 – 0,99 m/s pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov (t.z. periódu návratnosti 475 rokov).

2.1.3.8. Prírodné liečivé vody, prírodné liečebné kúpele, kúpeľné miesta a prírodné minerálne vody

Na základe informácie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky – Inšpektorát kúpeľov a žriediel obec Lipníky sa nachádza mimo kúpeľných území, území ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov a mimo území klimatických podmienok vhodných na liečenie. V riešenom území sa nenachádzajú pramene liečivých zdrojov ani pramene prírodných minerálnych vôd.

Na katastrálne územie obce Lipníky sa nevzťahuje ochrana záujmov podľa zákona číslo 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2.2. Zásady ochrany kultúrohistorických a prírodných hodnôt územia obce

2.2.1. Ochrana prírodných hodnôt územia obce

2.2.1.1. Významné krajinné prvky

V k. ú. sa nachádzajú mnohé významné krajinné prvky t. j. také časti územia, ktoré utvárajú charakteristický vzhľad krajiny, alebo prispievajú k jeho ekologickej stabilite. V katastrálnom území sú prítomné nerovnomerne s časťami, na ktorých úplne absentujú. Nachádzame tu mezoformy a mikroformy reliéfu, vodné plochy a pobrežné ekosystémy, ochranné lesy, zarastené medze a výmole a systém remízok na prevažujúcich lúčnych spoločenstvách s výskytom vzácnych druhov.

2.2.1.2. Chránené časti prírody a krajiny

Lokalita, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu, biotopy druhov európskeho významu a biotopy vtákov, vrátane sťahovavých druhov, možno vyhlásiť za chránené územia v kategórii chránená krajinná oblasť, národný park, chránený areál, prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, chránený krajinný prvok alebo chránené vtáčie územie. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky vydalo podľa § 27 ods. 5 zákona číslo 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení zákona číslo 525/2003 Z.z. „Výnos MŽP SR číslo 3/2004-5.1 zo 14. 7. 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v znení neskorších predpisov“. Pre katastrálne územie Lipníky platí 1. stupeň územnej ochrany podľa zákona OPaK. V riešenom území obce Lipníky sa nenachádza žiadna lokalita navrhovaná do sústavy území európskeho významu (schvaľovacia etapa A) podľa výnosu číslo 3/2004, a taktiež ani lokalita etapy B a C. Taktiež sa v území obce Lipníky nenachádza plocha zaradená v národnej sieti chránených území. Pre okres Prešov bol v roku 2016 schválený R-ÚSES, podľa ktorého sú v katastrálnom území Lipníky určené regionálne prvky ÚSES: RBc 4 Petič, RBk 21 Lysá hora – Petič, RBk 22 Lysá hora – Pavlovce – Tajch, genofondová plocha – Mokrad' pri Lipníkoch (výskyt kosatca žltého). V katastri obce Lipníky eviduje ŠOP SR, RCOP Prešov plochy s výskytom prírodných biotopov európskeho významu – LS5.1, 9130 – Bukové a jedľo-bukové kvetnaté **lesy**. Z chránených rastlín je evidovaný **výskyt šafranu karpatského** v severnej časti katastra. Jedna lokalita s výskytom šafranu karpatského nadväzuje bezprostredne na súčasnú hranicu zastavaného územia a podľa aktuálneho stavu údajov katastra nehnuteľností zahŕňa viac parciel KN-C, resp. ich častí, ide o parcely č. 411/3-časť, 411/4, 411/5-časť, 411/6-časť, 411-7 časť, 411/9-časť. Tieto parcely sú vo vlastníctve a v správe obce Lipník. Ďalší výskyt šafranu je zaznamenaný v neďalekých lesných porastoch na lokalite zvanej Kapel'uch.

V katastrálnom území obce Lipníky nie sú registrované žiadne významné medzinárodné alebo národné mokrade. Neďaleko železničnej stanice sa nachádza regionálne významná mokrad' pomenovaná ako Mokrad' pri Lipníkoch. V okolí vodných tokov sa nachádzajú vlhké lúky menšieho rozsahu, významné sú aj občasne zaplavované plochy v inundačnom území, ktoré možno považovať za mokrade lokálneho významu.

Územie obce má predpoklady pre zachovanie druhovej diverzity a pozitívne zmeny v krajinskej štruktúre.

Výsledkom pôvodného využívania prírodného prostredia človekom okolo obce je poľnohospodárska krajina, čo súviselo s jeho zamestnaním – poľnohospodárstvom. Realizácia zásahov, ktoré môžu poškodiť alebo zničiť biotop európskeho alebo národného významu, podlieha z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny vydaniu súhlasu orgánu ochrany prírody a krajiny – Okresný úrad Prešov odbor starostlivosti o životné prostredie podľa ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 543/ 2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Cieľom zákona je zamedziť a predchádzať nežiaducim zásahom, ktoré by nejakým spôsobom ohrozili, poškodili alebo zničili podmienky a formy života, biodiverzitu a ekologickú stabilitu. Prvky ochrany prírody sú preto významným limitujúcim podkladom pre rozvoj činností v záujmovom území.

Na územie obce Lipníky sa nevzťahuje ochrana záujmov podľa zákona číslo 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnenia niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny je potrebné:

- akceptovať plochy s výskytom prírodných biotop európskeho významu – Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy a v severnej časti katastrálneho územia plochy s výskytom chráneného druhu rastliny - šafran karpatský,
- v prípade povolenia výnimky z druhej ochrany chránenej rastliny šafran karpatský bude potrebné, zabezpečiť transfer (presadenie) jedincov šafránu karpatského na inú vhodnú lokalitu v katastrálnom území obce alebo v blízkom okolí so súhlasom vlastníka vybraného pozemku a to na náklady obce alebo investora stavieb (predovšetkým v L9 a L3),
- v navrhovaných lokalitách L3 a L9 minimalizovať zastavanú plochu z dôvodu druhej ochrany chránenej rastliny šafran karpatský,
- z dôvodu minimalizácie negatívnych vplyvov na genofondovú plochu – Mokrad' pri Lipníkoch, nenavrhovať do plochy mokrade a do blízkosti tejto plochy funkčné plochy so zástavbou resp. také činnosti, ktoré by ohrozili mokrad',
- rešpektovať územný systém ekologickej stability vymedzujúci najcennejšie prvky krajinej štruktúry, určujúci ich funkčnosť a stupeň ekologickej stability, stabilitu a dynamiku územia a navrhnuté ekostabilizačné opatrenia,
- prvky ÚSES na všetkých úrovniach je potrebné akceptovať ako záujmové územia ochrany prírody – ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia,
- využitie územia, ktoré si vyžaduje umiestňovanie stavieb (návrhy rozvoja bývania, občianskej vybavenosti, výroby a rekreácie atď.), situovať v nadväznosti na zastavané územie,
- vylúčiť stavebnú činnosť a zastavanie v aluviách vodných tokov, rešpektovať brehové porasty tokov a ponechať pozdĺž vodných tokov ochranné pásmo bez zásahov, ktoré umožní obnovu brehovej vegetácie, ochranu biotopov a biotopov druhov a posilní ekostabilizačnú funkciu v krajine,
- pozdĺž pobrežných pozemkov vodných tokov (tj. v nadväznosti na plochu pobrežných pozemkov – 10m/5m podľa vodného zákona) zachovať disponibilné plochy pre doplnenie sprievodnej a brehovej vegetácie o šírke cca 10 – 20 m, predovšetkým mimo t.č. vymedzeného zastavaného územia,
- zvýšiť dôraz na ochranu brehových porastov a zachovať ich prirodzenú druhovú skladbu. Eliminovať invázne druhy rastlín v území. V rámci prevencie zabezpečiť také opatrenia, ktoré zabránia úmyselnej introdukcii nových invázných nepôvodných druhov do územia,
- neumiestňovať v nivách vodných tokov zástavbu, ktorá by následne vyžadovala realizáciu technických protipovodňových opatrení/stavieb a v enklávach podmáčaných a zamokrených plôch v ostatnom území vylúčiť návrhy na stavebnú činnosť a iné zásahy,
- stabilizovať plochy so skupinovou a líniovou nelesnou drevinovou vegetáciou v extraviláne a tieto vymedziť ekoplochy s ekostabilizačnou funkciou,
- dopĺňať sprievodnú vegetáciu, vzhľadom na jej absenciu s cieľom posilnenia kvality krajiny,
- zachovať ochranu krajinných scenérií a krajinného obrazu pred znehodnotením nevhodným umiestňovaním stavieb, stanoviť výškové limity v pohľadovo exponovaných lokalitách,
- rešpektovať plochy na realizáciu náhradnej výsadby za asanované dreviny, ktoré sú súčasťou jestvujúcich a navrhovaných plôch zelene.

Jednou z možností ozelenenia katastrálneho územia je tvorbou vetrolamov a stromoradia v obhospodarovanej krajiny. Sú významnými fenoménmi krajinného rázu, charakteristickým znakom kultúrnej krajiny, ako aj základné opatrenie na protieróziu ochranu pôdy.

2.2.2. Ochrana kultúrohistorických hodnôt

2.2.2.1. Historický vývoj osídlenia

Obec Lipníky patrí k najmladším obciam na Slovensku. Vznikla spojením osád: Lipníky, Tal'ka a Podhrabina do jedného sídelného celku s vlastnou obecnou správou. Každá z nich má svoju históriu. Lipníky pôvodne existovali ako osada Šarišskej Poruby. K obci Nemcovce boli pričlenené až v roku 1971. Osada Tal'ka bola súčasťou Nemcoviec už i v dávnejšej minulosti. Podhrabina začala vznikať až po 1. svetovej vojne. 28.8.1990 bola uznesením rady ONV v Prešove obec Lipníky schválená za samostatnú s časťami Tal'ka a Podhrabina. Historicky staršou ako Lipníky je osada Tal'ka. Vznikla v dvadsiatych rokoch 14. storočia. Prvá písomná zmienka o Tal'ke je z roku 1318. Vtedy zemanovia z Chmeľovca predali Tomášovi, synovi Bartolomeja a jeho príbuzným časť majetku po maďarsky nazývaného Naghtelek, ktorý dovtedy patril do chotára Chmeľovca. Pomenovanie Tal'ka vzniklo z maďarského telek - pozemok a pôvodne označovalo časť chotára. Len neskôr sa používalo na pomenovanie osady Tal'ka, ako uvádza spomínaný historik, bola v 14. - 15. storočí zemianskou osadou. V prvej polovici 16. storočia sídlisko zaniklo. Názov osady Lipníky vznikol rovnakým spôsobom ako pomenovanie Tal'ka. To znamená, že pôvodne bola ním označovaná časť chotára. V literatúre i v starých listinách sa vyskytuje v podobe Lipník. Lipníky pôvodne boli osadou Šarišskej Poruby a Šarišská Poruba bola majetkovou súčasťou panstva z Kapušian. Prvá zmienka o Šarišskej Porube je z roku 1410 a tá sa vzťahuje aj na Lipníky. Z toho vyplýva, že v osade už i vtedy stáli prvé domy.

2.2.2.2. Archeologické náleziská

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil na základe evidovaných archeologických lokalít územie s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi:

- Plocha osady Tal'ka – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka k roku 1318).

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Nie je možné však vylúčiť predpoklad výskytu neznámych archeologických objektov a nálezov aj mimo známych archeologických lokalít a preto je potrebné pri stavebnej činnosti na území obce oznámiť takýto nález Krajskému pamiatkovému úradu Prešov, ktorý zabezpečuje podmienky jeho ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad Prešov, ktorý v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní. Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Stavebník je povinný postupovať v zmysle § 40 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).

2.2.2.3. Národné kultúrne pamiatky a kultúrne dedičstvo obce

Na území obce Lipníky v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok sú zapísané národné kultúrne pamiatky (ďalej len „NKP“):

- **Tunel železničný** – č. ÚZPF: **4235/1**, parc. KN-C č.472 k. ú. Lipníky a parc KN-C č. 1263 k. ú. Chmeľov. Tunel je situovaný medzi kopcami Na Lúčke a Zadný Petič, severne od úpätia Slanských hôr; východný portál a časť tunelovej rúry sa nachádza v katastri obce Lipníky, západná časť, vrátane portálu je v katastri obce Chmeľov. Objekt je zachovaný v pôvodnej hmote od výstavby v roku 1945; ako technické dielo banského charakteru patrí medzi ojedinelé stavby tohto druhu na území regiónu Šariša.
- **Miesto pamätné s pomníkom** – č. ÚZPF: **2106/1**, parc. KN-C 1232 k. ú. Lipníky. Pamätné miesto s pomníkom na mieste, kde boli nemeckou armádou počas SNP dňa 8.9.1944 zastrelení šiesti občania. Pomník bol odhalený k 30. výročiu tejto udalosti. Nachádza cca 800 metrov juhovýchodne od centra obce (OcÚ).

Na ploche národnej kultúrnej pamiatky je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Hranica ochranného pásma nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nie je stanovená. NKP je vyznačená v grafickej časti výkr. č. 3.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

V obci sa môžu nachádzať aj objekty s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré nie sú zapísané v ÚZPF.

Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a hnutelné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie muky, kríže a iné objekty.

Do pamätihodností obce je možné zaradiť sýpku situovanú v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka (parc. č. KN-C 410).

Krajský pamiatkový úrad Prešov na požiadanie poskytne metodickú a odbornú pomoc pri evidovaní pamätihodností obce.

2.3. Väzby vyplývajúce zo záväzných častí územného plánu regiónu

2.3.1. Záväzné časti schváleného Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja vzťahujúce sa k riešenému územiu

Pri riadení využitia a usporiadania územia Prešovského kraja je potrebné riadiť sa záväznou časťou Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja, ktorá bola schválená Všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 77/2019, Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja dňa 26.08.2019, uznesením č. 269/2019, s účinnosťou od 06.10.2019.

Záväzná časť Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja (vybraná príslušná časť z plného znenia):

I. Závazné regulatívy územného rozvoja Prešovského samosprávneho kraja

- 1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania osídlenia a zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja urbanizácie**
  - 1.1. V oblasti medzinárodných, celoštátnych a nadregionálnych vzťahov**
    - 1.1.1. Podporovať priame väzby prešovsko-košickej aglomerácie na európsku urbanizačnú os v smere Rzeszów– Krosno – Svidník – Prešov – Košice – Miskolc – Budapešť v smere sever – juh.
    - 1.1.3. Rozvíjať prešovsko-košické ťažisko osídlenia ako súčasť medzinárodného sídelného systému vo väzbe na ťažiská osídlenia Rzeszów a Miskolc.
    - 1.1.2. Podporovať sídelné prepojenie územia kraja na medzinárodnú sídelnú sieť rozvojom urbanizačných rozvojových osí pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného významu.
    - 1.1.3. Rozvíjať dotknuté sídla na trasách multimodálnych koridorov.
  - 1.2. V oblasti regionálnych vzťahov**
    - 1.2.1. Rozvoj Prešovského samosprávneho kraja vytvárať polycentricky vo väzbe na rozvojové osi, centrá a ťažiská osídlenia v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry.
    - 1.2.5. Podporovať rozvojové osi podľa KURS:
      - 1.2.5.1. Prvého stupňa:
        - 1.2.5.1.2. Košicko– prešovskú rozvojovú os: hranica s Poľskou republikou – Svidník – Prešov – hranica PSK/KSK – Košice.
      - 1.2.5.2. Druhého stupňa:
        - 1.2.5.2.2. Prešovsko–michalovskú rozvojovú os: Prešov – Hanušovce nad Topľou – Vranov nad Topľou – hranica PSK/KSK–Strážske – hranica PSK/KSK–Humenné.
    - 1.2.7. Sídelnú štruktúru kraja formovať ako kompaktný, vzájomne previazaný hierarchický systém osídlenia rešpektujúci prírodné, krajinné a historické danosti územia a rozvojové plochy umiestňovať predovšetkým v nadväznosti na zastavané územia.
    - 1.2.8. Podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území predovšetkým v územiach intenzívnej urbanizácie založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka.
    - 1.2.9. Vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм podporou verejného dopravného a technického vybavenia.
    - 1.2.10. V záujme vytvorenia charakteristického architektonického výrazu, predovšetkým rekreačných území, pri realizácii stavieb zohľadňovať regionálnu znakovosť s využitím dostupných prírodných materiálov.
    - 1.2.13. Rešpektovať podmienky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu v okresoch Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Prešov, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou.
    - 1.2.17. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva vytvárať územnotechnické podmienky pre zariadenia na ukrývanie obyvateľstva v prípade ohrozenia.
    - 1.2.18. Rešpektovať územnotechnické požiadavky na požiarnu ochranu obyvateľstva.
  - 1.3. V oblasti štruktúry osídlenia**
    - 1.3.1. Podporovať sídelný rozvoj vychádzajúci z princípov trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečujúceho využitie územia aj pre nasledujúce generácie bez obmedzenia schopnosti budúcich generácií uspokojovať vlastné potreby.
    - 1.3.2. Rešpektovať pri rozvoji osídlenia prírodné zdroje, poľnohospodársku pôdu, podzemné a povrchové zásoby pitnej vody, ako najvýznamnejšie determinanty rozvoja územia.
    - 1.3.3. Územný a priestorový rozvoj orientovať prednostne na intenzifikáciu zastavaných území, na zvyšovanie kvality a komplexity urbánnych prostredí.
    - 1.3.4. Prehodnotiť v procese aktualizácii ÚPN obcí navrhované nové rozvojové plochy a zároveň minimalizovať navrhovanie nových území urbanizácie.
    - 1.3.5. Nerozvíjať osídlenie na územiach environmentálnych záťaží alebo v ich blízkosti.
- 2. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja hospodárstva**
  - 2.1. V oblasti hospodárstva**
    - 2.1.1. Podporovať rozvoj existujúcich a navrhovaných priemyselných parkov.
    - 2.1.2. Podporovať diverzifikáciu priemyselných odvetví na území Prešovského kraja tak, aby dochádzalo k jeho rovnomernému rozvoju. V územiach s intenzívnou urbanizáciou podporovať odvetvia s nízkymi nárokmi na energetické vstupy a suroviny.
    - 2.1.4. Obmedzovať vhodným urbanistickým riešením možný negatívny dopad priemyselnej a stavebnej produkcie na životné prostredie a na prírodnú krajinu.
    - 2.1.5. Vytvárať podmienky kompaktného rozvoja obcí primárnym využívaním voľných, nezastavaných územných častí zastavaného územia obcí. Pri umiestňovaní investícií prioritne využívať revitalizované opustené hospodársky využívané územia (tzv. hnedé plochy – brownfield).
  - 2.2. V oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva**

- 2.2.1. Podporovať alternatívne poľnohospodárstvo a prírode blízke obhospodarovanie lesov v chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a v územiach začlenených do územného systému ekologickej stability.
  - 2.2.2. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Navrhovať funkčné využitie územia tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy, jej využitie, aby navrhované riešenie bolo z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy najvhodnejšie.
  - 2.2.3. Zohľadňovať pri územnom rozvoji výraznú ekologickú a environmentálnu funkciu, ktorú poľnohospodárska a lesná pôda popri produkčnej funkcii plní.
  - 2.2.6. Podporovať územný rozvoj siete chovných a lovných rybníkov na hospodárske využitie a súčasne aj pre rôzne formy rekreačného rybolovu.
- 3. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry**
- 3.1. V oblasti školstva**
- 3.1.1. Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení v závislosti na vývoji rastu/poklesu obyvateľstva v území obcí s intenzívnou urbanizáciou.
- 3.2. V oblasti zdravotníctva**
- 3.2.1. Vytvárať územno–technické predpoklady pre rozvoj domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domovov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja a dopĺňať ich kapacity podľa aktuálnych potrieb.
- 3.3. V oblasti sociálnych vecí**
- 3.3.1. Modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.
  - 3.3.2. Vybudovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb a vytvoriť sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi v závislosti na vývoji počtu obyvateľstva v území.
  - 3.3.3. Vytvárať územno–technické podmienky pre nové, nedostatkové či abscentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí.
  - 3.3.4. Zohľadniť nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané podmienky pre zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
- 3.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry**
- 3.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
  - 3.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia najmä pre občiansku vybavenosť.
  - 3.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno–rekreačného charakteru.
  - 3.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo–telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.
- 4. Zásady funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva**
- 4.1. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania rozvoja cestovného ruchu, ktorý sa v rozhodujúcej miere viaže na prírodné a krajinné prostredie. Podporovať aktivity súvisiace so starostlivosťou o krajinu a s aktívnym spôsobom jej ochrany. V navrhovaných a existujúcich chránených územiach s 5. stupňom ochrany a v zónach A rešpektovať bezzásahový režim ochrany.
  - 4.2. Nadviazať domáce turistické aktivity na medzinárodný turizmus využitím:
    - 4.2.2. Výhodného dopravného napojenia medzinárodného významu.
  - 4.2.3. Rekreačných krajinných celkov (RKC) – Tatranský región (RKC Vysoké Tatry, RKC Belianske Tatry, RKC Spišská Magura, RKC Ľubické predhorie, RKC Kozie chrbty, RKC Ľubovnianska vrchovina), Spišský región (RKC Stredný Spiš a RKC Levočské vrchy), Šarišský región (RKC Čergov, RKC Bachureň – Branisko, RKC Slanské vrchy, RKC Busov, RKC Dukla), Hornozemplínsky región (RKC Domaša, RKC Nízke Beskydy, RKC Východné Karpaty, RKC Vihorlat).
  - 4.6. Vytvárať územné a priestorové podmienky pre rozvoj služieb, produktov a centier cestovného ruchu s celoročným využitím.
  - 4.7. Využívať funkčné plochy športovej, rekreačnej vybavenosti a cestovného ruchu, najmä na modernizáciu existujúcich zariadení predovšetkým na území národných parkov mimo zastavaných území obcí.
  - 4.8. Posudzovať individuálne územia vhodné pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska únosnosti rekreačného zaťaženia a na základe konkrétnych požiadaviek ochrany prírody a krajiny a krajinného obrazu.
  - 4.10. Podporovať spojnice významných historických centier na území PSK a jeho bezprostredného okolia s kultúrno–historickými pamiatkami mimo centier, dopravnými trasami medzinárodnej a regionálnej úrovne (gotická cesta, jantárová cesta, soľná cesta, vínná cesta a iné), vrátane cyklistických trás predovšetkým medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 11.
  - 4.11. Vymedziť sústavu turistických nástupných bodov, do ktorých priviesť integrovanú dopravu, zriadiť služby, vrátane parkovísk a oddychových plôch.
  - 4.12. Zariadenia cestovného ruchu a poskytovanie služieb prioritne umiestňovať v zastavaných územiach existujúcich

- stredísk cestovného ruchu. Do voľnej krajiny umiestňovať len vybavenosť, ktorá sa bezprostredne viaže na uskutočňovanie rekreačných činností závislých od prírodných daností.
- 4.17. V územných plánoch obcí minimalizovať zmenu funkcie opodstatnených plôch rekreácie a turizmu na inú funkciu, predovšetkým na bývanie.
  - 4.18. Vytvárať územné podmienky pre obnovu a realizáciu nových viacúčelových vodných nádrží (sústav) s prevládajúcou rekreačnou funkciou a príslušnou športovo–rekreačnou vybavenosťou.
  - 4.19. Podporovať rozvoj príslušnej rekreačnej vybavenosti a umiestňovanie rekreačného mobiliáru pri cyklistických trasách a ich križovaní, v obciach a turisticky zaujímavých lokalitách (rekreačný mobiliár, stravovacie a ubytovacie zariadenia).
  - 4.20. Podporovať rozvoj agroturistických aktivít, rekonštrukcie nevyužívaných poľnohospodárskych/prevádzkových dvorov na rozvoj agroturistických areálov.
  - 4.21. Prepájať agroturistické zariadenia s inými turistickými zariadeniami, najmä rekreačnými trasami (pešími, cyklistickými, jazdeckými, ...).
  - 4.22. Navrhovať zriaďovanie jazdeckých trás pre hipoturistiku a hipoterapiu.
  - 4.23. Podporovať rozvoj šetrných foriem netradičných športovo–rekreačných aktivít vo vzťahu k životnému prostrediu (bezhlučných, bez zvýšených nárokov na technickú a dopravnú vybavenosť, na zásahy do prírodného prostredia, na zábery lesnej a poľnohospodárskej pôdy, ...).
- 5. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie**
- 5.1. Pri plánovaní funkčného využitia územia s obytnou a rekreačnou funkciou zohľadňovať ich situovanie vzhľadom na existujúce líniové zdroje hluku a vytvárať územné podmienky na realizáciu protihlukových opatrení na území PSK.
  - 5.2. Podporovať účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží.
  - 5.8. Rešpektovať zásady ochrany vodných zdrojov a ochrany území s vodnou a veternou eróziou,
  - 5.9. Podporovať kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov.
- 6. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a tvorby krajiny, v oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability, využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia**
- 6.1. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny**
- 6.1.4. Umiestňovať stavby mimo území národne, regionálne a lokálne významných mokradí.
  - 6.1.5. Rešpektovať a zohľadňovať pri ďalšom využití a usporiadaní územia, všetky v území PSK vymedzené skladobné prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES), predovšetkým biocentrá provinciálneho (PBc) a nadregionálneho (NRBc) významu a biokoridory provinciálneho (PBk) a nadregionálneho (NRBk) významu.
  - 6.1.6. Podporovať ekologicky optimálne využívanie územia, biotickej integrity krajiny a biodiverzity.
  - 6.1.7. Zosúladať trasovanie a charakter navrhovaných turistických a rekreačných trás s požiadavkami ochrany prírody v chránených územiach a v územiach, ktoré sú súčasťou prvkov ÚSES, predovšetkým po existujúcich trasách. Nové trasy vytvárať len v odôvodnených prípadoch, ktoré súčasne zlepšia ekologickú stabilitu územia.
  - 6.1.9. Vyhýbať sa pri riešení nových dopravných prepojení územiám, ktoré sú známe dôležitými biotopmi chránených druhov živočíchov a chránenými druhmi rastlín.
  - 6.1.10. Rešpektovať súvislú sieť migračných koridorov pre voľne žijúce druhy živočíchov z prvkov biocentier a biokoridorov nadregionálneho významu a zásady a regulatívy platné pre biocentrá a biokoridory nadregionálneho významu s funkciou migračných koridorov. V prípade stretu s navrhovanými alebo existujúcimi dopravnými tepnami (železničná a automobilová doprava) regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu realizovať ekomosty a podchody.
- 6.2. V oblasti vytvárania a udržiavania ekologickej stability**
- 6.2.1. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov diaľnic a ciest a v blízkosti výrobných areálov.
  - 6.2.2. Podporovať odstránenie pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.
  - 6.2.3. Podporovať výsadbu pôvodných druhov drevín a krovín na plochách náchylných na eróziu. Podporovať revitalizáciu upravených tokov na území PSK, kompletizovať alebo doplniť sprievodnú vegetáciu výsadbou domácich pôvodných druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšiť podiel trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií,
  - 6.2.4. Podporovať zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v deficitných oblastiach a zachovanie starých ramien a meandrov.
  - 6.2.5. Uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, zvyšovať ich ekologickú stabilitu prostredníctvom ich obnovy dlhovekými pôvodnými drevinami podľa stanovištných podmienok, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy (postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými) a obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi. Podporovať zachovanie ekologicky významných fragmentov lesov s malými výmerami v poľnohospodársky využívannej krajine.
  - 6.2.6. Citlivo zvažovať rekultivácie v zmysle zachovania prirodzených biokoridorov a pri veľkoplošnom obhospodarovaní na území so silnou až veľmi silnou eróziou a zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov a protierózných opatrení.
  - 6.2.7. Podporovať ekologický systém budovania sprievodnej zelene okolo cyklotrás.

6.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov a iného potenciálu územia

- 6.3.1. Chrániť poľnohospodársku a lesnú pôdu ako limitujúci faktor rozvoja urbanizácie.
- 6.3.2. Rešpektovať a zachovať vodné plochy, sieť vodných tokov, pobrežnú vegetáciu a vodohospodársky významné plochy zabezpečujúce retenciu vôd v krajine.
- 6.3.3. Podporovať proces revitalizácie krajiny a ochrany prírodných zdrojov v záujme zachovania a udržania charakteristických črt krajiny a základných hodnôt krajinného obrazu.
- 6.3.4. Zabezpečiť ochranu vôd a ich trvalo udržateľného využívania znížením znečisťovania prioritnými látkami, zastavenie alebo postupné ukončenie produkcie emisií, vypúšťania a únikov prioritných nebezpečných látok.
- 6.3.7. Regulovať využívanie obnoviteľných zdrojov v súlade s mierou ich samoreprodukcie a revitalizovať narušené prírodné zdroje, ktoré sú poškodené alebo zničené najmä následkom klimatických zmien, živelných pohrôm a prírodných katastrof.

7. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska starostlivosti o krajinu

- 7.1. Dodržiavať ustanovenia Európskeho dohovoru o krajine pri formovaní krajinného obrazu riešeného územia, ktorý vytvára priestor pre formovanie územia na estetických princípoch krajinárskej kompozície a na princípoch aktívnej ochrany hodnôt – prírodné, kultúrno-historické bohatstvo, jedinečné panoramatické scenérie, obytný, výrobný, športovo-rekreačný, kultúrno-spoločenský a krajinársky potenciál územia.
- 7.2. Podporovať a ochraňovať vo voľnej krajine nosné prvky jej estetickej kvality a typického charakteru – prirodzené lesné porasty, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi.
- 7.3. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.
- 7.4. Rešpektovať prioritu prírodného prostredia ako nevyhnutnej podmienky optimálneho fungovania ostatných funkčných zložiek v území.
- 7.5. Rešpektovať pri rozvoji jednotlivých funkčných zložiek v území základné charakteristiky primárnej krajinnej štruktúry, nielen ako potenciál územia, ale aj ako limitujúci faktor.
- 7.6. Rešpektovať a podporovať krajinotvornú úlohu lesných a poľnohospodársky využívaných plôch v kultúrnej krajine.
- 7.7. Prehodnocovať v nových zámeroch opodstatenosť budovania spevnených plôch v území.
- 7.8. Podporovať revitalizáciu zanedbaných, opustených, neupravených rozsiahlych výrobných areálov, výrobných zón, urbanizovaných území a výškových stavieb.
- 7.9. Chrániť lemové spoločenstvá lesov.
- 7.10. Podporovať zakladanie alejí, stromoradií v poľnohospodárskej krajine a chrániť a revitalizovať existujúce.
- 7.11. Rešpektovať pobrežné pozemky vodných tokov a záplavové/inundačné územia ako nezastavateľné, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, trávno-bylinné porasty.
- 7.12. Zachovať a rekonštruovať existujúce prvky malej architektúry v krajine a dopĺňať nové výtvarné prvky v súlade s charakterom krajiny.
- 7.13. Navrhované stavebné zásahy citlivo umiestňovať do krajiny v záujme ochrany krajinného obrazu, najmä v charakteristických krajinných scenériách a v lokalitách historických krajinných štruktúr.

8. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia z hľadiska zachovania kultúrno – historického dedičstva

- 8.1. Rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené a navrhované na vyhlásenie, národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma.
- 8.2.4. Známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov.
- 8.2.5. Navrhované a existujúce národné kultúrne pamiatky a ich súbory, areály a ich ochranné pásma, s dôrazom na lokality pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a na medzinárodne významné národné kultúrne pamiatky.
- 8.2.6. Objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky.
- 8.2.8. Pamätihodnosti, ktorých zoznamy vedú jednotlivé obce.
- 8.3. Rešpektovať vyhlásené ochranné pásma pamiatkového fondu, kde sú určené podmienky i požiadavky, ktoré vyjadrujú ochranu nielen vybraného stavebného fondu na území kraja, ale aj pamiatkové územia.
- 8.4. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etno-kultúrne a hospodársko-sociálne celky.
- 8.5. Uplatniť v záujme zachovania prírodného, kultúrneho a historického dedičstva aktívny spôsob ochrany prírody a prírodných zdrojov.
- 8.6. Nové cesty I. triedy, rýchlostné komunikácie a diaľnice je možné viesť cez pamiatkové územia, areály národných kultúrnych pamiatok alebo v bezprostrednom okolí národných kultúrnych pamiatok, iba v odôvodnených prípadoch vo verejnom záujme a výnimočných prípadoch s rešpektovaním a ochranou ich pamiatkových hodnôt, s elimináciou nežiaducich vplyvov v čase výstavby.
- 8.7. Posudzovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho jedinečných kultúrno – historických daností v nadväznosti na všetky zábery územného rozvoja.

- 9. Zásady a regulatívy rozvoja územia z hľadiska verejného dopravného vybavenia**
- 9.1. Širšie vzťahy, dopravná regionalizácia**
- 9.1.1. Realizovať opatrenia stabilizujúce pozíciu Prešovského kraja v návrhovom období v dopravnno-gravitačnom regióne Východné Slovensko.
- 9.3. Cestná doprava**
- 9.3.1. Rešpektovať trasovanie ciest zaradených podľa európskej dohody AGR, lokalizovaných v Prešovskom kraji:**
- 9.3.1.2. E 371 v trase Prešov – Lipníky – Svidník – hranica Poľsko.
- 9.3.2. Rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest “Miestopisným priebehom cestných komunikácií“, ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestných pozemkov v zastavanom území Prešovského kraja.
- 9.3.3. Chrániť územné koridory a realizovať diaľnice a rýchlостné cesty:**
- 9.3.3.2. Rýchlостná cesta R4:**
- 9.3.3.2.1. Prešov (severný obchvat) – Kapušany – Giraltovec – Svidník – hranica Poľsko.
- 9.3.4. Chrániť územné koridory a realizovať cesty I. triedy:**
- 9.3.4.2. Cesta I/18:
- 9.3.4.2.5. Modernizácia cestného ťahu Prešov – Ubl’a – hranica s Ukrajinou I/18 a I/74 v úseku na ceste I/18 Prešov – Nižný Hrabovec – hranica KSK, s obchvatmi obcí Lipníky, Hanušovce nad Topľou, Bystré, Čierne nad Topľou, Hlinné, Sol’ Čaklov a Vranov nad Topľou.
- 9.3.4.2.6. Obchvat obce Lipníky s napojením na mimoúrovňovú križovatku s rýchlостnou cestou R4 východne od obce Nemcovce.
- 9.3.4.4. Cesta I/21:
- 9.3.4.4.1. Modernizácia úsekov Lipníky – Kračúnovce a Šarišský Štiavnik – Hunkovce za účelom zníženia nehodovosti.
- 9.3.7. Chrániť územný koridor, vytvárať územno–technické podmienky a realizovať:**
- 9.3.7.1. Diaľnice D1 a rýchlостné komunikácie R, ciest I., II. triedy a vybrané úseky III. triedy, úpravy ich parametrov, preložky, obchvaty a prepojenia vrátane prejazdnych úsekov dotknutých sídiel.
- 9.3.7.2. Obchvaty miest a obcí minimalizujúce kritické dopravné uzly v prevažnej miere v mestách a čiastočne aj vo väčších obciach.
- 9.3.7.3. Cesty zlepšujúce dopravnú dostupnosť a parametre k významným hospodárskym územiám najmä výroby a obchodu.
- 9.3.7.4. Homogenizácie dvojpruhových ciest I., II. a III. triedy, vrátane prejazdnych úsekov dotknutých obcí.
- 9.3.7.5. Na dvojpruhových cestách s kategóriou ciest I., II. a III. triedy miestne rozširovanie na 3 pruhy (v stúpaní alebo pre striedavú možnosť predbiehania) za účelom zvyšovania bezpečnosti a plynulosti dopravy.
- 9.3.7.6. Odstraňovanie bodových a líniových dopravných závad a obmedzení.
- 9.3.7.7. Modernizáciu a údržbu súbežných ciest I., II. a III. triedy k diaľnicam a rýchlостným cestám, vrátane prípojnych komunikácií a križoviek (jedná sa o náhradné trasy v prípadoch núdzových odklonov alebo veľkých opráv na hlavných ťahoch) a ich prepojenie na miestne komunikácie.
- 9.3.7.8. Rozvíjanie a modernizáciu dopravnej infraštruktúry rešpektujúcu národné kultúrne pamiatky, ich bezprostredné okolie (do 10 m) a ochranné pásma pamiatkového územia (zoznam na www.pamiatky.sk), archeologické náleziská a pamätihodnosti obcí a záujmy ochrany prírody.
- 9.3.7.9. Opatrenia na cestách, ktoré eliminujú dopravné strety s lesnou zverou.
- 9.3.7.10. Chodníky pre chodcov okolo ciest I., II. a III. triedy a cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.
- 9.3.7.11. Verejné dopravné zariadenia a priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy.
- 9.3.7.12. Mototuristické obslužné centrá pozdĺž tranzitných a turistických trás.
- 9.3.9. Vytvárať územnotechnické podmienky pre zabezpečenie stálej prejazdnosti cestnej siete a posudzovať zaradenie novovybudovaných diaľničných úsekov, rýchlостných komunikácií a ciest I. triedy do systému určených automobilových ciest s dôrazom na napojenie na dopravné koridory EÚ (medzinárodné cestné ťahy a multimodálne koridory).
- 9.3.10. Kapacitne posudzovať tvar a parametre novozriaďovaných križovaní na výhľadovú intenzitu, predovšetkým pri mimoúrovňových križovaniach cestných komunikácií, ciest a železničných tratí.
- 9.3.11. Vytvárať územnotechnické podmienky pre alternatívne spôsoby dopravy hlavne so zameraním na elektrodopravu a s tým súvisiacu sieť zásobných staníc pre elektromobily alebo hybridné automobily.
- 9.4. Železničná infraštruktúra**
- 9.4.2. Zabezpečiť územný koridor pre modernizáciu:
- 9.4.2.1. Železničných tratí, železničných staníc a zariadení vrátane nástupíšť, zastávok a železničných priecestí.
- 9.4.3. Vytvoriť podmienky pre využitie nepotrebné dopravnej infraštruktúry, hlavne neprevádzkovaných regionálnych železníc, vlečiek, prekladísk, plôch a zariadení pre depóniu a údržbu železničných vozidiel a pod., s preferenciou využitia pre dopravné účely.
- 9.4.8. Zabezpečiť trvalú prejazdnosť železničnej siete určenej pre potreby presunu ozbrojených síl a vybudovanie udržiavacích nakladacích a vykladacích rámp a priestorov vo vybraných priestoroch. Pri realizácii rozvojových zámerov dopravnej infraštruktúry spolupracovať s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky.
- 9.5. Civilné letectvo**
- 9.5.1. Rešpektovať územno–technické požiadavky navrhovaných zámerov v civilnom letectve.

- 9.5.6. V rámci plánovanej výstavby a ďalších aktivít v dotknutom území letísk rešpektovať ochranné pásma letísk a leteckých pozemných zariadení.
- 9.6. Vodná doprava**
- 9.6.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre využívanie vodných tokov pre turistické a rekreačné účely, vrátane príslušnej infraštruktúry.
- 9.6.2. Pri návrhoch turistického a rekreačného využívania vodných tokov vyhnúť sa úsekom tokov, ktoré sú súčasťou maloplošných chránených území a území európskeho významu.
- 9.7. Cyklistická doprava**
- 9.7.1. Rešpektovať významné dopravné väzby medzi regionálnymi centrami pre nemotorovú dopravu a to v zmysle národnej Stratégie rozvoja cyklickej dopravy a cykloturistiky schválenej Vládou SR v roku 2013, rešpektovať systém medzinárodných, nadregionálnych a regionálnych cyklotrás prepájajúcich PSK s významnými aglomeráciami, centrami cestovného ruchu v okolitých krajinách, na Slovensku a v regióne s možnosťou variantných riešení, okrem presne zadefinovaného koridoru medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 11.
- 9.7.2. Vytvárať územné a územnotechnické podmienky pre realizáciu:
- 9.7.2.3. Cyklotrás predovšetkým na nepoužívaných poľných cestách historických spojníc medzi obcami so zohľadnením klimatických podmienok.
- 9.7.2.4. Súbehu cyklickej dopravy (cyklociest) a pešej dopravy v dopravne zaťažených územiach mimo hlavného dopravného priestoru s oddeleným dopravným režimom,
- 9.7.3. Oddelenie komunikácie (cyklocesta, cyklocestička a cyklochodník) od automobilovej cestnej dopravy mimo hlavného dopravného priestoru. V centrách obcí a miest – najmä na komunikáciách III. a nižšej triedy odporúčame upokojovať motorovú dopravu náležitými dopravnými – inžinierskymi prvkami, zriaďovať zóny 3D s efektívnymi nástrojmi na reguláciu rýchlosti – čím sa vo výraznej miere zlepšia podmienky pre nemotorovú – pešiu a cyklistickú dopravu, ktorej pozícia v hlavnom dopravnom priestore je v mnohých prípadoch (chýbajúci chodník či segregovaná cyklotrasa) opodstatnená.
- 9.7.4. Nadväzovať cyklotrasy na línie a zariadenia cestnej a železničnej dopravy v rámci podpory multimodality dopravného systému.
- 9.7.5. Podporovať budovanie peších a cyklistických trás v poľnohospodárskej a vidieckej krajine.
- 9.7.6. Podporovať realizáciu spojitého, hierarchicky usporiadaného a bezpečného systému medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych cyklotrás.
- 9.7.7. Podporovať vedenie cyklotrás mimo frekventovaných ciest s bezpečnými križovaniami s dopravnými koridormi, s vodnými tokmi, s územiami ochrany prírody a krajiny, k čomu využívať lesné a poľné cesty.
- 9.7.8. Podporovať budovanie oddychových bodov na rekreačných trasách, oživených krajinným mobiliárom a malou architektúrou, vrátane sociálnych zariadení.
- 9.8. Infraštruktúra integrovaného dopravného systému**
- 9.8.1. Vytvárať územno-technické podmienky a presadzovať riešenia integrovaných dopravných systémov na území PSK najmä integráciu autobusovej a železničnej dopravy a zosúladiť integrovaný dopravný systém so susediacimi regiónmi a s pripravovanými strategickými dokumentmi PSK.
- 10. Zásady a regulatívy rozvoja nadradeného verejného technického vybavenia**
- 10.1. V oblasti umiestňovania územných koridorov a zariadení technickej infraštruktúry**
- 10.1.1. Umiestňovať nové územné koridory a zariadenia technického vybavenia citlivo do krajiny, ako aj citlivo pristupovať k rekonštrukcii už existujúcich prvkov technického vybavenia tak, aby sa pri tom v maximálnej miere rešpektovali prírodné prvky ako základné kompozičné prvky v krajinnom obraze.
- 10.2. V oblasti zásobovania vodou**
- 10.2.1. Chrániť a využívať existujúce zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov, vrátane ich pásiem hygienickej ochrany.
- 10.2.4. Zvyšovať podiel využívania povrchových a podzemných vôd, ktoré svojimi parametrami nespĺňajú požiadavky na pitnú vodu (tzv. úžitková voda) pri celkovej spotrebe vody v priemyselnej výrobe, poľnohospodárstve, vybavenosti a takto získané kapacity pitnej vody využiť pri rozširovaní verejných vodovodov.
- 10.2.5. V regiónoch, kde nie je možné napojenie na skupinový vodovod, zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou riešiť s využitím miestnych vodných zdrojov.
- 10.2.6. Podporovať výstavbu verejných vodovodov v oblastiach s environmentálnymi záťažami ohrozujúcimi zdravie obyvateľstva a pred realizáciou stavebných prác zabezpečiť odstránenie kontaminovanej zeminy prípadne kontaminovanej vody oprávnenou organizáciou.
- 10.3. Chrániť územné koridory pre líniové stavby:**
- 10.3.4. Zabezpečiť hydrogeologické prieskumy pre zistenie zdrojov podzemnej vody využívanej na pitné účely na celom území.
- 10.3.6. Rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby skupinových vodovodov a vodovodov zo zdrojov obcí.
- 10.4. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd**
- 10.4.1. Rezervovať koridory a plochy pre kanalizáciu a pre zariadenia čistenia odpadových vôd:

- 10.4.1.1. Pre stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd (ČOV) prednostne realizovať skupinové kanalizačné siete v aglomeráciách a sídlach ležiacich v pásmach ochrany využívaných zdrojov pitnej vody, v ochranných pásmach minerálnych a liečivých vôd.
- 10.4.1.2. Realizáciu verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd nachádzajúcich sa v ochranných pásmach vodárenských odberov z povrchových tokov zabezpečiť na úrovni súčasného technického pokroku.
- 10.4.2. Dobudovať kanalizáciu v obciach, kde v súčasnosti nie je vybudovaná a napojiť na príslušné ČOV.
- 10.4.3. Riešiť u obcí nezarađených do aglomerácií odvádzanie splaškových odpadových vôd do vodotesných žump s dostatočnou látkovou a hydraulickou kapacitou do doby vybudovania verejnej kanalizácie a ČOV.
- 10.4.4. Intenzifikovať a modernizovať zariadenia na čistenie odpadových vôd pre technologické prevádzky priemyslu a poľnohospodárstva.
- 10.4.5. Odstraňovanie disproporcií medzi zásobovaním pitnou vodou sídelnou sieťou verejných vodovodov a odvádzaním odpadových vôd sieťou verejných kanalizácií a ich čistením v ČOV je nutné zabezpečiť:
  - 10.4.5.1. Výstavbou kapacitne vyhovujúcich čistiarenských zariadení tam, kde je vybudovaná kanalizačná sieť.
  - 10.4.5.2. Budovaním komplexných kanalizačných systémov, t.j. kanalizačných sietí spolu s potrebnými čistiarenskými kapacitami.
  - 10.4.5.3. Budovaním nových kanalizačných systémov pre výhľadové kapacity.
  - 10.4.5.4. Aplikáciu nových trendov výstavby kanalizačných sietí so zameraním na znižovanie množstva balastných vôd prostredníctvom vodotesnosti kanalizácií.
  - 10.4.5.5. Komplexným riešením kalového hospodárstva, likvidáciou a využitím kalov a ostatných odpadov z čistenia odpadových vôd.
- 10.4.6. Pri odvádzaní zrážkových vôd riešiť samostatnú stokovú sieť a nezaťažovať jestvujúce čistiarene odpadových vôd.
- 10.4.7. Pri využívaní zdrojov geotermálnych vôd minimalizovať ich negatívny dopad na povrchové vody ich riedením, úpravou, ochladzovaním, či regulovaným odtokom.
- 10.4.8. Pri znižovaní miery znečistenia povrchových a podzemných vôd okrem bodových zdrojov znečistenia, riešiť ochranu aj od plošných zdrojov znečistenia.
- 10.5. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží**
- 10.5.1. Revitalizovať na vodných tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, protipovodňové opatrenia so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
- 10.5.3. S cieľom zlepšiť kvalitu povrchových vôd a chrániť podzemné vody realizovať výstavbu nových kanalizácií, čistiarní odpadových vôd, rozšírenie a intenzifikáciu existujúcich ČOV a rekonštrukciu existujúcich kanalizačných sietí.
- 10.5.4. Zlepšovať vodohospodárske pomery (odtokových úprav) na malých vodných tokoch v povodí prírody blízky spôsobom lesného hospodárstva bez uplatňovania veľkoplošných spôsobov výrubu lesov a zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií.
- 10.5.5. Pri úpravách tokov využívať vhodné plochy na výstavbu poldrov, s cieľom zachytávať povodňové prietoky.
- 10.5.6. Budovať prehrádzky na úsekoch bystrinných tokov v horských a podhorských oblastiach, s cieľom znížiť eróziu a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez narušenia biotopu.
- 10.5.7. Vykonávať protierózne opatrenia na príľahlej poľnohospodárskej pôde a lesnom pôdnom fonde, s preferovaním prírody blízky spôsobov obhospodarovania.
- 10.5.8. Rešpektovať existujúce melioračné kanály s cieľom zabezpečiť odvodnenie územia.
- 10.5.9. Rešpektovať závlahové stavby – záujmové územia závlah, závlahové čerpace stanice a podzemné závlahové potrubie s nadzemnými objektmi vrátane ich ochranných pásiem. Rekonštruovať nefunkčné závlahové čerpace stanice a rozvody závlahovej vody.
- 10.5.10. Zvyšovať podiel zavlažovaných území závlahovými stavbami.
- 10.5.11. Vytvárať územnotechnické podmienky v území pre výstavbu rybníkov a účelových vodných nádrží.
- 10.5.13. Rešpektovať ochranné pásmo budúcich vodných a vodárenských nádrží.
- 10.5.14. Využívať jestvujúce vodné nádrže pre poľnohospodárske a závlahové účely využívať aj na rekreáciu.
- 10.5.15. Podporovať obnovenie zaniknutých vodných plôch s vhodným spôsobom zachytenia a využitia dažďovej vody z povrchového odtoku.
- 10.5.16. Pri zachytávaní vôd zo spevnených plôch existujúcej a novej zástavby priamo na mieste, prípadne navrhnúť iný vhodný spôsob infiltrácie zachytenej vody tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.
- 10.5.18. Z hľadiska ochrany prírodných pomerov obmedziť zastavanie alúvií tokov ako miest prirodzenej retencie vôd a zabezpečiť ich maximálnu ochranu.
- 10.6. V oblasti zásobovania elektrickou energiou**
- 10.6.1. Rešpektovať vedenia existujúcej elektrickej siete, areály, zariadenia a ich ochranné pásma (zdroje, elektrárne, vodné elektrárne, transformačné stanice ZVN a VVN, elektrické vedenia ZVN a VVN a pod.).
- 10.7. V oblasti prepravy a zásobovania zemným plynom**
- 10.7.3. Vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu rozšírenia existujúcej distribučnej siete pre územia intenzívnej urbanizácie.
- 10.7.4. Rešpektovať trasy VTL plynovodov, ich ochranné a bezpečnostné pásma.
- 10.7.5. Rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma objektov plynárenských zariadení, technologických objektov (regulačné

- stanice plynu, armatúrne uzly) a ostatných plynárenských zariadení.
- 10.7.6. Rešpektovať predpoklad, že v budúcnosti môže dôjsť k čiastkovým rekonštrukciám existujúcich plynárenských zariadení (VTL plynovodov). Nové trasy budú rešpektovať existujúce koridory VTL vedení a budú prebiehať v ich ochrannom a bezpečnostnom pásme.
- 10.8. V oblasti využívania obnoviteľných zdrojov**
- 10.8.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre výstavbu zdrojov energie využívajúc obnoviteľné zdroje a pri ich umiestňovaní vychádzať z environmentálnej únosnosti územia.
- 10.8.2. Neumiestňovať veterné parky a veterné elektrárne:
- 10.8.2.2. V biocentrách a biokoridoroch ÚSES na regionálnej a nadregionálnej úrovni.
- 10.8.2.3. V okolí vodných tokov a vodných plôch v šírke min. 100 m, v okolí regionálnych biokoridorov min. 100 m, pri nadregionálnych hydrických biokoridoroch min. 200 m (odstupové vzdialenosti na konkrétnej lokalite VE spresní ornitológ v procese EIA).
- 10.8.2.5. V krajinársky hodnotných lokalitách, významných pohľadových osiach, vizuálne exponovaných lokalitách.
- 10.8.2.6. V ochranných pásmach diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I. a II. triedy.
- 10.8.2.7. V ucelených lesných komplexoch.
- 10.8.2.8. V evidovaných archeologických lokalitách s potenciálom na vyhlásenie za nehnuteľnú národnú kultúrnu pamiatku.
- 10.9. V oblasti telekomunikácií**
- 10.9.1. Vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.
- 10.9.2. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.
- 10.9.3. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.
- 10.9.4. Vytvárať územné predpoklady pre potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.
- 10.9.5. Zariadenia na prenos signálu prioritne umiestňovať na výškové budovy a továrenské komíny, aby sa predišlo budovaniu nových stožiarov v krajine. Existujúce stavby na prenos signálu spoločne využívať operátormi a nevyužívané stožiarové stavby z krajiny odstraňovať.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby, v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú:

1. V oblasti verejnej dopravnej infraštruktúry

1.1. Cestná doprava

1.1.2. Rýchlostná cesta R4:

- 1.1.2.1. Prešov (severný obchvat) – Kapušany – Giraltovec – Svidník – hranica PL.

1.1.3. Stavby na cestách I. triedy:

- 1.1.3.2. Cesta I/18:

- 1.1.3.2.5. Modernizácia cestného ťahu Prešov – Ubl'a – hranica s Ukrajinou I/18 a I/74 v úseku na ceste I/18 Prešov – Nižný Hrabovec – hranica KSK, s obchvatmi obcí Lipníky, Hanušovec nad Topľou, Bystré, Čierne nad Topľou, Hlinné, Soľ, Čaklov a Vranov nad Topľou.

- 1.1.3.2.6. Obchvat obce Lipníky s napojením na mimoúrovňovú križovatku s rýchlostnou cestou R4 východne od obce Nemcovce.

- 1.1.3.4. Cesta I/21:

- 1.1.3.4.1. Modernizácia úsekov Lipníky – Kračúnovce a Šarišský Štiavnik – Hunkovce za účelom zníženia nehodovosti.

1.4. Cyklistická doprava

- 1.4.2. Stavby cyklistických pruhov okolo ciest II. a III. triedy.

2. V oblasti nadradenej technickej infraštruktúry

2.3. V oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd

- 2.3.1. Stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd.
- 2.3.2. Stavby kalového hospodárstva na likvidáciu a využitie kalov a ostatných odpadov z čistenia odpadových vôd.

2.4. V oblasti vodných tokov, meliorácií, nádrží

- 2.4.1. Stavby na revitalizáciu vodných tokov s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.
- 2.4.2. Stavby rybníkov, poldrov, zdrží, prehrádzok, malých viacúčelových vodných nádrží a vodárenských nádrží pre stabilizáciu prietoku vodných tokov.
- 2.4.3. Stavby a modernizácie závlahových čerpacích staníc a rozvodov závlahovej vody.

2.6. V oblasti telekomunikácií

- 2.6.1. Stavby sietí informačnej sústavy a ich ochranné pásma.

Uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno, podľa zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov možno pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

Poznámka : Text a číslovanie je podľa textu plného znenia záväznej časti Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja.

2.3.2. Väzby vyplývajúce z odvetvových koncepcií, stratégií a známych zámerov na rozvoj územia

Záväzne časti vyplývajúce z priestorových odvetvových koncepcií a stratégií sú zapracované v Územnom pláne Prešovského kraja, ako nadradenej územnoplánovacej dokumentácie. Z ďalších známych koncepcií schválených po dni jeho schválenia, nevyplývajú pre riešenie územného plánu obce ďalšie požiadavky, ktoré by bolo potrebné premietnuť do jeho riešenia.

Do riešenia tejto dokumentácie budú premietnuté rozvojové dokumenty Prešovského kraja a okresu Prešov, ako sú Regionálny operačný plán rozvoja územia a sektorové operačné plány, pokiaľ budú prijaté do ukončenia prerokovania návrhu ÚPN O.

2.4. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

2.4.1. Údaje o obyvateľstve

Vývoj počtu obyvateľstva v obci Lipníky v rámci jednotlivých sčítaní a medziročných cenzov poukazuje na kontinuálny rast počtu obyvateľstva. Ku koncu roka 2011 klesol počet obyvateľov na hodnotu 463. Z celkového počtu 463 obyvateľov v roku 2011 je 224 mužov (48,4%) a 239 žien (51,7%).

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov podľa sčítaní obyvateľstva

Rok	2001	2011	2018*
Počet obyvateľov	447	463	515
Prírastok obyvateľstva	16	52	
Index rastu	103,58%	111,23%	
Ø ročný rast	0,4%	1,40%	

* informácia OcÚ k 31.12.2018

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Údaje o obyvateľstve v obci Lipníky boli analyzované na základe výsledkov zo sčítania ľudu, domov a bytov k roku 2011 za obec.

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa veku:

	0 - 4	5 - 9	10 -14	15 -19	20- 24	25 -29	30-34	35 -39	40 -44	45-49	50-54
muži 224	3	8	16	23	18	17	22	20	20	19	17
ženy 239	9	11	23	14	25	12	17	19	15	17	18
spolu 463	12	19	39	37	43	29	39	39	35	36	35

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa veku:

	55 - 59	60 - 64	65 -69	70 -74	75- 79	80 -84	85-89	90 -94	95 -99	100+	nezistené
muži 224	14	9	6	6	5	1	0	0	0	0	0
ženy 239	8	8	18	10	10	1	4	0	0	0	0
spolu 463	22	17	24	16	15	2	4	0	0	0	0

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Pohlavná a veková štruktúra obyvateľstva

Spolu	Trvale bývajúce obyvateľstvo vo veku						Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku %		
	0 - 14	Muži 15 - 64	Ženy 15 - 64	Muži 65+	Ženy 65+	Nez is tené	Pred produktívnom	V produktívnom	Po produktívnom
463	70	179	153	18	43	0	15,1	71,7	13,2

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 mala obec Lipníky 463 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho bolo 15,1 % v predproduktívnom, 71,7 % v produktívnom a 13,2 % vo veku poproduktívnom. V obci Lipníky možno sledovať výrazný podiel produktívnej skupiny obyvateľstva.

V obci Lipníky bolo k 31.12.2018 podľa údajov štatistického úradu 503 obyvateľov.

Podľa informácie obecného úradu bolo k 31.12.2018 v jednotlivých častiach obce:

- Lipníky – 271 obyvateľov,
- Lipníky – Tal'ka – 212 obyvateľov,
- Lipníky – Podhrabina – 20 obyvateľov.

Stav a vývoj obyvateľstva

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľstva v obci Lipníky 1991 – 2018:

Rok	1991	1996	2001	2005	2011	2015	2018
počet obyvateľov	385	446	447	464	463	478	503

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Od začiatku sledovaného obdobia až do dnes, má demografický vývoj obyvateľstva stúpajúcu tendenciu.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v rokoch 1996 – 2018

Rok		Počet obyvateľov				Index vitality
		Spolu	Veková skupina			
			Predproduktívna	Produktívna	Poproduktívna	
1996	abs	446	97	296	53	183,0
	rel (%)	100,0	21,8	66,3	11,9	
2001	abs	447	108	294	45	240,0
	rel (%)	100,0	24,1	65,8	10,1	
2011	abs	463	70	332	61	114,8
	rel (%)	100,0	15,1	71,7	13,2	
2018*	abs	503	66	377	60	110,0
	rel (%)	100,0	13,1	75,0	11,9	

* stav ku koncu roka 2018

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2040

Rok	2001	2011	2019*	2025	2030	2035	2040
Lipníky	447	463	514	610	690	770	850

Poznámka: Informácia OcÚ*

Vývoj a prognóza vývoja počtu obyvateľstva v obci Lipníky, poukazuje na kontinuálny rast počtu obyvateľstva.

Index vitality populácie:

$$Ip = \frac{0-14}{65+} \cdot 100 = \frac{70}{61} \cdot 100 = 114$$

Hodnoty indexu Ip: nad 300
200 - 300
151 - 200

veľmi progresívny typ
progresívny
stabilizovaná rastúca

121 - 150   stabilizovaná
 101 - 120   stagnujúca
 do 100   regresívna

Index vitality populácie obce Lipníky dosahuje úroveň 114, čo charakterizuje stagnujúci typ populácie.

Obyvateľstvo podľa vierovyznania v obci Lipníky:

Rímskokatolícka cirkev	Gréckokatolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	Reformovaná kresťanská cirkev	Náboženská spoločnosť svedkovia Jehovovi
240	29	0	173	1	1

pokračovanie

Evanjelická Cirkev metodistická	Kresťanské zbory	Apoštolská cirkev	Bratská jednota baptistov	Cirkev bratská	Ústredný zväz židovských náboženských obcí
1	0	0	0	0	0

pokračovanie

Starokatolícka cirkev	Cirkev adventistov siedmeho dňa	Cirkev československá husitská	Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	Novoapoštolská cirkev	Bahájske spoločenstvo
0	0	0	0	0	0

pokračovanie

iné	bez vyznania	nezistené
0	0	10

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, Štatistický úrad Slovenskej republiky

V obci Lipníky z hľadiska náboženského vierovyznania prevláda rímskokatolícka cirkev a evanjelická cirkev augsburského vyznania.

Obyvateľstvo podľa národnosti v obci Lipníky:

Slovenská	Maďarská	Rómska	Rusínska	Ukrajinská	Česká	Nemecká	Poľská
461	0	0	0	0	0	1	0

pokračovanie

Chorvátska	Srbská	Ruská	Židovská	Moravská	Bulharská	Ostatné	Nezistená
0	0	0	0	0	0	0	1

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Z hľadiska národnostnej štruktúry žila v obci Lipníky prevažná časť obyvateľov slovenskej národnosti.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov k roku 2011:

Základné	Učňovské (bez maturity)	Stredné odborné (bez maturity)	Úplné stredné učňovské (s maturitou)	Úplné stredné odborné (s maturitou)	Úplné stredné všeobecné
74	85	45	22	93	18

pokračovanie

Vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské mag., inž., dokt.	Vysokoškolské doktorandské	Bez vzdelania	Nezistené
5	12	37	0	70	2

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Prevažná časť obyvateľstva v obci Lipníky z hľadiska dosiahnutého vzdelania je na priemernej vzdelanostnej úrovni.

2.4.2. Údaje o bytovom fonde

Stav domového fondu:

Domy spolu	Trvale obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty		Neobývané byty
	spolu	z toho rodinné domy			spolu	z toho v rodinných domoch	
155	126	122	29	153	132	128	21

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, Štatistický úrad Slovenskej republiky

V roku 2011 bolo v obci Lipníky spolu 155 domov, z toho trvale obývaných bolo 126 (81,3 %). Počet bytov dosiahol v obci v roku 2011 hodnotu 153, z toho trvale obývaných bytov bolo 132 (86,3 %).

Priemerný počet osôb na jeden byt bol v roku 2011 na úrovni 3 osoby na 1 byt.

Predpokladaný vývoj bytového fondu a obložnosti bytov v nadväznosti na počet obyvateľov v návrhovom období:

Podľa informácií Obecného úradu k 31.12.2018 mala obec 515 obyvateľov a 175 rodinných domov z toho 160 obývaných domov, 12 domov je neobývaných ale udržiavaných a 3 domy sú neobývané. Bytový dom s 3 b.j. sa nachádza v centre obce. Viacúčelové 2 b.j. sa nachádzajú v objekte železničnej stanice.

Domový fond k 31.12.2018 pre jednotlivé časti obce (informácia obecného úradu):

- Lipníky – 81 rodinných domov, 1 bytový dom s 3 bytmi,
- Lipníky-Taľka – 69 rodinných domov, 1 viacúčelový objekt s 2 bytmi,
- Lipníky-Podhrabina – 10 rodinných domov.

Vo vzťahu k prognóze obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci Lipníky, podľa Zadania je v riešení ÚPN obce uvažované s návrhom plôch pre bývanie na umiestnenie rodinných a bytových domov k roku 2040 pre celkový výhľadový počet obyvateľov 850 obyvateľov, čo k súčasnému počtu obyvateľov 515 predstavuje nárast 335 obyvateľov od roku 2018, čo predstavuje potrebu cca 119 nových bytov, t. z. približne 115 rodinných domov.

2.4.3. Štruktúra obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Trvale bývajúcce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity:

Trvale bývajúcce obyvateľstvo			Podiel žien z trvale bývajúcich obyvateľov %	Z toho	
Spolu	Muži	Ženy		Ekonomicky aktívni	Podiel ekonomicke činných obyvateľov z trvale bývajúcich obyvateľov %
463	224	239	51,6	228	49,2

Zdroj: Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, Štatistický úrad Slovenskej republiky

Podľa údajov zo sčítania uskutočnenom v roku 2011 bolo v obci Lipníky 228 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 49,2% z celkového počtu osôb. Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov bolo 49 nezamestnaných, t.j. 21,5%.

V rámci ekonomickej aktivity bolo 177 pracujúcich (okrem dôchodcov), 2 pracujúci dôchodcovia, 5 osôb na rodičovskej dovolenke, 49 nezamestnaných, 24 študentov stredných škôl, 23 študentov vysokých škôl, 3 osoby v domácnosti, 86 dôchodcov a 80 detí do 16 rokov (nar. po 20.05.1995). Celkovo je v obci v súčasnosti vytvorených cca 26 pracovných miest. Tento údaj je premenlivý, predovšetkým vo vzťahovanosti zamestnanosti v oblasti obchodu, služieb a sezónnosti.

V návrhovom roku 2040 podľa navrhovaných aktivít v jednotlivých sektoroch, bude orientačne vytvorené spolu cca 86 pracovných miest s rezervou cca 15 -25 % (sezónne práce, spoločné obecné podniky a pod.).

Je predpoklad, že veľký počet pracovných príležitostí bude viazaný v čase realizácie týchto aktivít vrátane realizáciou ciest, dopravných zariadení a sietí technickej infraštruktúry a nadväzne viazanosti pracovných príležitostí v čase potreby údržby a prevádzky.

2.4.4. Prognóza vývoja obyvateľstva

Pri prognóze vývoja počtu obyvateľov sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Pri zachovaní prirodzeného a mechanického prírastku obyvateľstva a vzhľadom na vekové zloženie populácie v obci je predpoklad rast populácie (celkový pohyb obyvateľstva).

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2040

rok	2001	2011	2018*	2025	2030	2035	2040**
Lipníky	447	463	515	610	690	770	850

Poznámka: * Informácia obecného úradu

** Orientačný počet obyvateľov podľa schváleného Zadania k roku 2040. Orientačný počet obyvateľov ktorý vyplynul z navrhovanej urbanistickej koncepcie je zdokumentovaný v Rekapitulácia kap.2.7.1.2.

Na vývoj obyvateľstva budú mať v budúcnosti najmä tieto predpoklady:

- predpoklady ekonomickej stability obyvateľstva, predovšetkým mladých ľudí,
- ochota mladých ľudí zakladať rodiny,
- nedostatok disponibilných plôch pre výstavbu všetkého druhu z titulu majetkoprávnej nedostupnosti v obci,
- nevyužívanie atraktívnosti územia pre turizmus a cestovný ruch, predovšetkým južnú časť obce,
- nevyužívanie geografickej polohy obce a potenciálu hlavných dopravných cestných a železničných tepien regiónu prechádzajúcich v blízkosti obce,
- výhodná poloha pre bývanie vo vzťahu dostupnosti vyšších služieb.

Pri zohľadnení tohto nárastu je potrebné k tomuto uvažovať s nárastom plôch výstavby bytov a pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti v Kapušanoch a v krajskom meste Prešov.

2.5. Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Hierarchia obce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky je definovaná v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 v zmysle nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z. z., ktorým sa vyhlásila záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov a v Územnom pláne Prešovského samosprávneho kraja, ktoré sú rešpektované v územnom pláne obce.

Podľa Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja sa obec Lipníky nachádza na rozvojovej osi prvého stupňa Košicko – prešovskej rozvojovej osi: hranica s Poľskou republikou – Svidník – Prešov – hranica PSK/KSK – Košice a rozvojovej osi druhého stupňa prešovsko-michalovskej rozvojovej osi: Prešov – Hanušovce nad Topľou – Vranov nad Topľou – hranica KSK/PSK – Humenné mimo ťažisk osídlenia a centier osídlenia.

V súlade s riešením Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja je potrebné podporovať rozvoj priestoru, charakterizovaného demografickým nárastom a ekonomickou depresiou. Katastrálne územie obce je v dotyku s katastrálnymi územiami obcí Nemcovce, Čelovce, Chmeľov, Pavlovce a Šarišská Poruba.

Z hľadiska širšieho územia je obec Lipníky začlenená do administratívneho územia okresu Prešov a do administratívneho územia Prešovského samosprávneho kraja. Nachádza sa východne od krajského mesta Prešov.

2.6. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania

Rozvoj obce Lipníky je podmienený urbanistickou koncepciou, na ktorej je toto osídlenie založené, t. z. kompozičný kríž východo–západnej a čiastočne severo–južnej osi. Východo–západná os je súčasťou cesty I. triedy I/18 v smere Prešov – Vranov nad Topľou zostáva aj naďalej polyfunkčnou osou, na ktorú sa bude viazať občianska vybavenosť v centre obce aj s bývaním.

Severo–južná os je reprezentovaná čiastočne cestou I. triedy I/21 v smere Svidník a v centre obce je vytvorená miestnou komunikáciou v smere železničná stanica a časť obce Lipníky - Tal'ka. Na tieto osi budú nadväzovať aj navrhované funkčné plochy.

Obidve kompozičné osi sú dopravne sprístupnené a sú čiastočne vhodné tiež pre peších a cyklistov.

Dopravná kostra obce bude v riešení územného plánu obce doplnená o zariadenia statickej dopravy, parkoviská situované na najžiadanejších miestach.

Rozvoj plôch rodinných a bytových domov je možný predovšetkým v nezastavaných lokalitách v severnej, južnej a západnej časti obce a to aj z hľadiska orientácie k svetovým stranám a z hľadiska svahovitosti územia. Zastavané územie obce takto vytvorí kompaktnú, uzavretú plochu. Treba brať do úvahy aj ochranu pôvodnej parcelácie a architektúry. Lokality bývania tvoria hlavnú mierku zástavby a dotvárajú súčasné charakter sídla. Cieľom je tieto lokality dobudovať, revitalizovať a vytvoriť z nich obytné celky, ktoré je potrebné doplniť o nevyhnutné zariadenia občianskeho vybavenia. Dostavba vychádza zo založeného pôdorysu lokality, mierky a hmoty zástavby so zreteľom na ochranu pamiatkovej hodnoty riešeného územia (urbanistické členenie, parcelácia). Tieto zásady platia aj pre umiestnenie občianskeho vybavenia,

V súvislosti s nárastom počtu obyvateľov sú navrhnuté adekvátne kapacity občianskej vybavenosti s dostupnou dochádzkovou vzdialenosťou s možnosťou vytvárania polyfunkčných plôch, predovšetkým s plochami rodinných a bytových domov.

Plocha poľnohospodárskej výroby HD sa v katastrálnom území obce Lipníky nenachádza a ani sa s ňou neuvažuje.

Plochy športu - futbalové ihrisko je situované v južnej časti obce v k.ú. Šarišská Poruba a multifunkčné ihrisko v severnej časti obce Lipníky - Tal'ka. V riešení územného plánu pre bilančné obdobie je ich ďalší rozvoj navrhovaný predovšetkým v lokalitách bývania a v južnej časti obce pri navrhovanej lokalite turizmu a CR.

V obci sa zariadenia rekreácie a CR a verejného ubytovania nenachádzajú. V návrhu sú situované v južnej časti obce s vytvorením Rekreačného areálu. V severnej časti je navrhovaná plocha pre Areál rekreácie a agroturistiky Tal'ka.

V obci absentuje zberný dvor separovaného odpadu a kompostovisko. V návrhu sú umiestnené v južnej časti obce.

Takto by sa mohlo rozvíjať a ďalej dotvárať kompaktné sídlo, čo pri vytváraní novej urbanistickej kompozície obce je jednou z hlavných rozvojových zásad.

V riešení územného plánu obce Lipníky sú prehodené a stanovené požiadavky na priestorový rozvoj všetkých funkcií, vrátane infraštruktúry.

2.7. Priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia

Navrhované priestorové usporiadanie obce je v štruktúre: zmiešané územie – centrum obce, zmiešané územie – polyfunkčné plochy, obytné územie, rekreačné územie a ostatné územie (zeleň, poľnohospodárska pôda, pobrežné pozemky, vodné toky, verejné dopravné a technické vybavenie územia).

Súčasťou návrhu funkčného využívania územia je určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia. Určenie regulácie využitia jednotlivých plôch je v záväznej časti v kapitole 3.2.. Pri využití územia je možné zohľadniť aj Index zastavaných plôch (IZP), ktorý predstavuje pomer medzi plochou zastavanou stavbami a plochou pozemku.

Centrum obce Lipníky tvorí územie vymedzené na severe jestvujúcou zástavbou rodinných domov a občianskou vybavenosťou, vrátane areálu rímsko-katolíckeho kostola a cintorína, južným smerom východnou časťou jestvujúcou zástavbou rodinných domov, na juhu navrhovanou ČSPH (21N), navrhovanou lokalitou rodinných domov L8 a jestvujúcou a navrhovanou plochou rodinných domov, na západe jestvujúcim bezmenným vodným tokom (viď. grafická časť výkres č.3).

2.7.1. Obytné územia

2.7.1.1. Koncepcia rozvoja súčasného obytného územia

Obytné územie obce Lipníky v súčasnosti predstavuje kompaktné zastavané územie. Bytový fond predstavuje zmes staršej povojnovej zástavby, postupne rekonštruovanej a dostavovanej, ale tiež novej zástavby rodinných domov, predovšetkým v zastavanej časti obce.

V roku 2011 bolo v obci Lipníky spolu 155 domov, z toho trvale obývaných bolo 126 (81,3%). Počet bytov dosiahol v obci v roku 2011 hodnotu 153, z toho trvale obývaných bytov bolo 132 (86,3%). Priemerný počet osôb na jeden byt bol v roku 2011 na úrovni 3 osoby na 1 byt.

V obci je záujem o výstavbu nových rodinných domov a kúpu jestvujúcich rodinných domov samotnými obyvateľmi obce. Obecný úrad má evidované žiadosti o výstavbu nových rodinných domov. Podľa údajov Obecného úradu k 31.12.2018 mala obec Lipníky **515 obyvateľov**. Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci Lipníky, bolo potrebné podľa schváleného Zadania, uvažovať v riešení ÚPN obce s návrhom plôch pre bývanie na umiestnenie predovšetkým malopodlažnej zástavby k roku 2040 pre cca 850 obyvateľov s nárastom 335 obyvateľov od roku 2018, čo pri predpokladanej terajšej obľobnosti cca 3 obyvateľov na 1 byt, predstavuje potrebu cca 119 nových bytov (b.j.), t.z. približne 115 rodinných domov, resp. počet bytov v kombinácii s bytmi v bytových domoch.

2.7.1.2. Rozvojové plochy bývania (označenie lokalít viď. grafická časť výkres č.3.)

Pre tento účel je možné využiť neobývaný bytový fond ako aj modernizáciu staršieho bytového fondu.

Pri umiestňovaní jednotlivých foriem bývania je potrebné vychádzať z požiadaviek na bytové domy a rodinné domy (izolovaná forma - samostatne stojace, skupinové formy – radová zástavba), čiastočne polyfunkčná forma - bývanie v integrácii so základnou občianskou vybavenosťou).

V prvom poradí výstavby bude potrebné riešiť prieluky a menšie lokality v zastavanom území obce, jednoduchšie napojiteľné na dopravu a ostatné zariadenia technickej infraštruktúry a zároveň zohľadňujúce majetkovo právne možnosti obce a vlastníkov pozemkov.

Z hľadiska rozsahu zástavby je predpoklad rozvoja rodinných domov v severnej, južnej a západnej časti obce, v centre obce na polyfunkčnej ploche s bytovými domami a občianskou vybavenosťou. Plocha pozemku polyfunkčnej plochy je cca 9 200 m².

Z dôvodu súčasného záujmu predovšetkým o výstavbu rodinných a čiastočne bytových domov, disponibilných rozvojových plôch a najmä z titulu polohy obce, ktorá sa nachádza na nadriadenej dopravnej infraštruktúre a tým jej dobrej dopravnej dostupnosti, ÚPN O navrhuje rozvojové plochy bývania aj pre obdobie po návrhovom roku 2040.

Riešenie územného plánu obce uvažuje do roku 2040 a po roku 2040 s návrhom plôch pre bývanie:

Lokality bytových domov:

Číslo	Poloha v obci	Plocha pozemku m ²	Orientačný počet	
			byt.domov/vchod	podlažia/byty
LB 1	v centre obce (na polyfunkčnej ploche PP1)	800	2/4	3/48

Lokality rodinných domov:

Číslo	Poloha v obci	Plocha pozemku m ²	Orientačný počet	
			rodinných domov	bytov
L1	v centre obce (na polyfunkčnej ploche PP1)	4 000	4	5
L2	v západnej časti obce	23 100	20	23
L3	v severnej časti obce Lipníky – Taľka	3 600	4	5
L4	v severnej časti obce Lipníky – Taľka	26 500	11	13
L5	v severnej časti obce Lipníky – Taľka	15 850	12	14
L6	v severnej časti obce Lipníky – Taľka	6 850	7	8
L7	juhozápadne od centra obce	13 000	7	8
L8	južne od centra obce (na polyfunkčnej ploche PP2)	9 600	9	10
Spolu		102 500	74	86

Označenie lokalít je podľa grafickej časti územného plánu

Poznámka: výmera cca 800 - 1 000 m² / rodinný dom + súvisiaca plocha s technickou a dopravnou infraštruktúrou (s možnosťou napojenia na verejnú komunikáciu),

Pre optimálnu organizáciu zástavby v týchto lokalitách rodinných domov na ploche pozemkov o výmere cca 102 500 m², pri orientačnom počte v lokalitách rodinných domov L1 – L8 je navrhovaných cca 74 rodinných domov s realizáciou približne 86 bytov. Na podmienené vhodnej lokalite L9 (z titulu druhovej ochrany chránenej rastliny šafranu karpatského) je disponibilná plocha cca 4 200 m² pre umiestnenie 5 rodinných domov s realizáciou približne 6 bytov. V prielukách sú disponibilné plochy pre umiestnenie cca 47 rodinných domov s realizáciou približne 51 bytov. Rodinných domov spolu cca 126 a bytov v rodinných spolu 143 b.j..

V lokalite bytových domov LB1 je navrhovaných cca 48 b.j..

Spolu je navrhovaných bytov (143 + 48) cca 191 b.j., čo vytvára rezervu pre bytovú výstavbu, ktorú bude možné využiť aj po bilančnom období roku 2040.

Navrhovaný počet nových cca 191 b.j. pri obložnosti 3obyv./byt, vytvára podmienky pre cca 573 obyvateľov.

Pre navrhované lokality stanovia podrobné podmienky zástavby dokumentácie pre vydanie územných rozhodnutí.

Rekapitulácia:**Orientačný počet obyvateľov k roku 2040 a po roku 2040:**

- stav k 31.12.2018 obec mala: 515 obyvateľov,
- návrh s rezervou aj po roku 2040: cca 573 obyvateľov,
- **spolu k roku 2040 a po roku 2040: (515+573) cca 1 088 obyvateľov.**

Pri zohľadnení tohto nárastu je uvažované s nárastom plôch pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce, pričom je potrebné zohľadniť dostupnosť vybavenosti predovšetkým v obci Kapušany a v krajskom meste Prešov.

2.7.2. Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra.

Obec má v zásade vybudovanú základnú vybavenosť. Územný plán obce k roku 2040 uvažuje so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu

obyvateľov obce a záujemcov o výstavbu rodinných domov. Pre výpočet jednotlivých druhov občianskej vybavenosti bola použitá metodická príručka pre obstarávateľov a spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie vydaná ako Štandardy minimálnej vybavenosti obcí v Bratislave v roku 2002 a Zásady a pravidlá územného plánovania vpracované VUVA – urbanistické pracovisko Brno z roku 1979. Uvedené výpočty je potrebné považovať za orientačné a majú odporúčací charakter. Majú slúžiť používateľom územného plánu pri zostavovaní podnikateľských plánov a obci pri usmerňovaní jej územného rozvoja. Vzhľadom na predpokladaný rozvoj obce je potrebné rozšíriť ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti k obci Kapušany a ku krajskému mestu Prešov.

Druhovú skladbu zariadení občianskej vybavenosti územný plán obce rieši na úrovni sídiel s veľkosťou do 2 000 obyvateľov. Kapacity jednotlivých zariadení sú dimenzované na predpokladaný počet obyvateľov, t.j. pre cca **1 088 obyvateľov aj po roku 2040**. Zdokumentovaná návrhová časť v jednotlivých oblastiach – sférach je v svojej druhovosti odporúčaná, je možné ju flexibilne upravovať podľa spoločenskej požiadavky a predovšetkým podľa špecifických potrieb obce. Preto nie je súčasťou záväznej časti územného plánu obce.

Číslovanie vid'. grafická časť výkres č.3. Použité skratky v texte: S – stav, N – návrh

2.7.2.1. Školstvo

Na území obce sa nenachádza základná škola. Školopovinné deti navštevujú základnú školu v obci Kapušany, resp. inde.

Materská škola s jedálňou (15S) o výmere cca 160 m² sa nachádza v juhozápadnej časti obce s kapacitou 21 detí, 2 učiteľkami a 3 zamestnancami. Súčasťou vybavenia sú preliezky, kolotoče, šmýkačka, pieskoviská a malé multifunkčné ihrisko. Zariadenie je pre súčasné potreby obyvateľov obce postačujúce.

Stredné školstvo je v dostupnej vzdialenosti v krajskom meste Prešov, respektíve v iných mestách kraja.

Orientačný výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
školstvo a výchova	2820	11900	4845	20444

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Orientačný výpočet potrieb základnej vybavenosti:

Druh vybavenia	Účelová jednotka	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
materská škola	miesto	40	1400	69	825	2405
základná škola pre 1.– 4. ročník	miesto	68	2244	117	1075	3855
základná škola pre 1.– 9. ročník*	miesto	153	5355	394	3233	13800

Poznámka: *modifikačný koeficient je 1,5 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Územný plán navrhuje:

- rozšírenie a rekonštrukcia existujúcej materskej školy (**13N**), s kapacitou cca 25 detí s cca 6 zamestnancami v južnej časti obce,

So základnou školou sa v obci neuvažuje. Školopovinné deti budú naďalej navštevovať základnú školu v obci Kapušany, resp. inde.

2.7.2.2. Kultúra a osвета

V budove obecného úradu (1S) sa nachádza knižnica o výmere cca 30 m² s 1 zamestnancom a Kultúrny dom (2S) s viacúčelovou sálou s 1 zamestnancom s cca 140 sedadlami, ktorej súčasťou je aj kuchyňa s celkovou výmerou cca 220 m². Sú tu vytvorené podmienky aj pre dôchodcov. Pravidelnými kultúrno-spoločenskými akciami v obci je klubová činnosť - miestnosť o výmere cca 40 m² (aj pre cvičenie žien), stretávanie mládeže a tradičné kultúrne vystúpenia, predovšetkým na Mikuláša a Vianoce, divadelné predstavenia, podujatia pre dôchodcov a ďalšie aktivity.

V obci sa nachádza Rímskokatolícky kostol (12S) s 2 zamestnancami s cca 140 miestami na sedenie a cca 40 na státie s 2 zamestnancami o výmere cca 250 m². Fara sa nachádza v Kapušanoch. Na území obce pôsobí Evanjelická cirkev a.v. (3S) v kultúrnom dome s cca 50 miestami na sedenie bez zamestnancov. Služby božie sú v obci Nemcovce. Cirkev zohráva v spoločenskom a kultúrnom živote obce dôležitú úlohu.

Zhromažďovacie priestory pre väčšie verejné zhromaždenia občanov má obec v súčasnosti vytvorené v sále kultúrneho domu a na futbalovom ihrisku. Malé priestranstvo je aj pred kostolom.

Kapacita jestvujúceho kultúrneho domu je v súčasnosti postačujúca.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	Účelová jednotka	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
knižnica	miesto	30	60	52	59	103
klubovne pre kultúrnu činnosť	miesto	6	36	10	43	62
kluby spoločenských organizácií	miesto	6	36	10	43	62
klub dôchodcov	miesto	4	22	7	32	38
univerzálna sála	sedadlo	25	187,5	43	266	322

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Územný plán navrhuje:

- rekonštrukciu a rozšírenie Kultúrneho domu (2N) s kapacitou cca 20 sedadiel s cca 1 zamestnancom v centre obce,
- zhromažďovaciu plochu v navrhovanom areáli športu Juh (14 N) na ploche pozemku o výmere cca 5 110 m² v južnej časti obce.

2.7.2.3. Telovýchova a šport

Obec má futbalový oddiel. Podmienky pre športové aktivity sú vytvorené na futbalovom ihrisku (10S) južne od obce na k.ú. obce Šarišská Poruba. Obec má multifunkčné ihrisko s tenisovým kurtom (9S) o výmere cca 450 m² s kapacitou cca 30 návštevníkov v severnej časti Lipníky – Taľka.

Orientačný výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
telovýchova a šport	90	3050	155	5240

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Územný plán navrhuje:

- areál športu Juh (14 N) na ploche pozemku o výmere cca 5 110 m² s kapacitou cca 30 návštevníkov s cca 1 zamestnancom, v južnej časti obce,

Plochy pre nenáročné ihriská budú súčasťou aj navrhovaných lokalít bývania a rekreácie.

2.7.2.4. Zdravotníctvo

Na území obce sa nenachádza zdravotné stredisko. Všeobecná ambulancia pre dospelých, pediatrická ambulancia pre deti a dorast, stomatologická ambulancia a lekáreň sa nachádza v obci Kapušany.

Orientačný výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
zdravotnícke služby	470	1430	807	2457

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2 000 obyvateľov

Orientačný výpočet potrieb základnej vybavenosti:

Druh vybavenia	Účelová jednotka	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
praktický lekár pre dospelých	lekárske miesto	0,526	137	0,90	127	235
praktický lekár pre deti a dorast	lekárske miesto	0,833	217	1,43	200	372
gynekológ primárnej starostlivosti	lekárske miesto	0,217	56	0,37	52	97
stomatológ primár. starostlivosti	lekárske miesto	0,4	104	0,69	96	179
lekáreň*	m ² úžit. plocha	12	60	21	72	103

Poznámka: * vyššia občianska vybavenosť

V riešení územného plánu pre bilančné obdobie bude potrebné prehodnotiť tento stav v poskytovaní zdravotníckej starostlivosti aj vo vzťahu k blízkosti obce Kapušany a mesta Prešov.

Územný plán navrhuje, ako súčasť navrhovaného rozšírenia objektu obecného úradu (1N):

- základné zdravotné služby primárnej starostlivosti (3N) 2 ordinácie (predovšetkým ambulanciu praktického lekára pre deti, dorast a dospelých) s cca 4 zamestnancami,
- výdajňu liekov (4N) s kapacitou cca 30 návštevníkov s cca 4 zamestnancami.

Aj po realizácii tejto vybavenosti, bude naďalej využívaná doteraz poskytovaná zdravotnícka starostlivosť predovšetkým v obci Kapušany a meste Prešov.

2.7.2.5. Sociálna starostlivosť

Obec Lipníky má zriadený klub dôchodcov, ktorý organizuje celkovú činnosť, stretnutia a spoločné akcie s obecným úradom. Strava pre dôchodcov je zabezpečovaná z kuchyne materskej školy. Iná vybavenosť s touto funkciou sa na území obce nenachádza. Strategickým dokumentom pre túto oblasť je Komunitný plán sociálnych služieb obce Lipníky na roky 2016 – 2021, schválený uznesením OZ č. 128/2016 zo dňa 29.06.2016.

Orientačný výpočet potrieb vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	Účelová jednotka	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
jedáleň dôchodcov	m ² odb.pl.	2,8	15,6	5	14	27
domov sociálnych služieb	miesto	4	400	7	220	687

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Územný plán navrhuje:

- Centrum sociálnych služieb (8N) na ploche pozemku o výmere 1 520 m² s kapacitou cca 25 návštevníkov s cca 4 zamestnancami, v navrhovanej polyfunkčnej ploche PP1, v centre obce.

2.7.2.6. Maloobchodná sieť

Na území obce sa v obecnom objekte nachádza predajňa potravín – Nákupné stredisko COOP Jednota Lipníky (5S) s odbytovou plochou o výmere cca 150 m² s kapacitou cca 30 návštevníkov s cca 3 zamestnancom s potrebou rozšírenia.

Okrem predajní potravín sa na území obce nachádzajú predajne nepotravinárskeho tovaru – Predajňa kvety a záhrada (7S) s 2 zamestnancami, s cca 80 návštevníkmi, s odbytovou plochou cca 100 m², predajňa strešných krytín Blachotrapez (17S) s 2 zamestnancami s odbytovou plochou cca 150 m² a v centre obce predajňa Javolko – stavebné materiály, štrkopiesky, farby – laky a auto opravovňa s pneuservisom (11S) s 5 zamestnancami na ploche cca 2000 m².

Orientačný výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
maloobchodná sieť	550	980	945	1684

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

V riešení územného plánu bude potrebné vytvárať predpoklady ich vzniku s prioritným zriaďovaním v centrálnej časti obce a odbytové plochy, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti.

Územný plán navrhuje:

- rekonštrukciu a rozšírenie existujúceho Nákupného strediska COOP Jednota Lipníky (6N) s kapacitou cca 30 návštevníkov s cca 2 zamestnancami v centre obce,
- maloobchodné zariadenie (7N) na ploche pozemku o výmere 1 200 m² s kapacitou cca 50 návštevníkov s cca 4 zamestnancom, na navrhovanej polyfunkčnej ploche **PP1** v centre obce,
- maloobchodné zariadenie na ploche pozemku o výmere 1 000 m² s kapacitou cca 50 návštevníkov s cca 4 zamestnancom v navrhovanej lokalite rodinných domov L8 južne od centra obce.

Odbytové plochy nových predajných jednotiek, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti, územný plán obce uprednostňuje umiestňovať v prvých realizačných etapách na súkromno-podnikateľskej báze v integrácii s rodinným bývaním posilňujúcich predovšetkým jeho centrálnu časť a na plochách obytných lokalít, ktoré majú výhodnú polohu z hľadiska dostupnosti zákazníkov.

2.7.2.7. Verejné stravovanie

V súčasnosti sa služby v oblasti verejného stravovania v obci Lipníky poskytujú v obecnom objekte v Reštaurácii (6S) s 2 zamestnancami, cca 60-mi stoličkami a odbytovou plochou cca 150 m².

Orientačný výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
verejné stravovanie	420	1150	722	1976

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Územný plán navrhuje:

- prevádzky Kebab (11N) na ploche pozemku navrhovaného rodinného domu o výmere cca 760 m² s kapacitou cca 25 stoličiek s cca 3 zamestnancami, východne od centra obce,
- prevádzku Pizzérie (12N) na ploche pozemku navrhovaného rodinného domu o výmere cca 990 m² s kapacitou cca 25 stoličiek s cca 3 zamestnancami, v západnej časti obce,

- verejné stravovacie zariadenie na ploche pozemku o výmere cca 3 100 m², s kapacitou cca 50 stoličiek s cca 5 zamestnancami, v južnej časti obce v navrhovanom Rekreačnom areály (15N).

2.7.2.8. Ubytovacie služby

Ubytovacie služby sa na území obce v súčasnosti neposkytujú.

Územný plán navrhuje:

- verejné ubytovacie zariadenie na ploche pozemku o výmere cca 3 500 m², 6 izieb s kapacitou cca 50 návštevníkov s cca 3 zamestnancami, v južnej časti obce v navrhovanom Rekreačnom areály (15N).

2.7.2.9. Nevýrobné služby

Prevádzky nevýrobných služieb sa v obci nenachádzajú. V oblasti nevýrobných služieb s ohľadom na predpokladanú veľkosť obce je predpoklad využitia aj dostupnosti obce Kapušany a mesta Prešov.

Je potrebné navrhnúť ich rozvoj na území obce.

Orientačný výpočet potrieb vybavenosti:

Druh vybavenosti	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
nevýrobné služby	80	150	137	258

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Územný plán navrhuje:

- nevýrobné služby na ploche pozemku o výmere cca 510 m², s kapacitou cca 25 návštevníkov s cca 2 zamestnancami v navrhovanej lokalite rodinných domov L8 južne od centra obce.

Obec uvažuje s umiestnením plochy občianskej vybavenosti s nevýrobnými službami (umývačka áut) pri jestvujúcom areály predajne strešných krytín Blachotrapez (17S) v centre obce.

Odbytové plochy prevádzok nevýrobných služieb, ich druhovosť a možné kapacity s ohľadom na vhodné dochádzkové vzdialenosti územný plán obce uprednostňuje umiestňovať na súkromno-podnikateľskej báze na plochách obytných lokalít, ktoré majú výhodnú polohu z hľadiska dostupnosti zákazníkov.

Pohrebne služby sú zabezpečované na cintoríne (13S) o výmere cca 1490 m² 2 zamestnancami vo východnej časti obce. Obec má zriadený Dom nádeje (14S) bez zamestnancov. Nachádza sa pri cintoríne s kapacitou cca 80 stoličiek a cca 40 miestami na státie o výmere cca 200 m². Tieto služby zabezpečujú pracovníci OcÚ.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	Účelová jednotka	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
dom smútku (nádeje)*	miesto	3	27	5	26	46
cintorín**	hrob	70	455	144	0	938

Poznámka: * vyššia občianska vybavenosť

**modifikačný koeficient je 1,2 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Územný plán navrhuje:

- rozšírenie cintorína (10N) na ploche pozemku o výmere cca 910 m² s cca 1 zamestnancom, severným smerom od jestvujúceho cintorína

2.7.2.10. Výrobné a opravárenské služby

Výrobné služby sa v obci nenachádzajú. Opravárenské služby poskytuje firma Javolko – autoopravovňa s pneuservisom (11S).

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenosti	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040	
	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
výrobné služby	60	120	103	206

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Obec nemá záujem o nové plochy pre výrobné a opravárenské služby. Vznik výrobných prevádzok závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov s využitím jestvujúcich prevádzok.

2.7.2.11. Správa a riadenie

Vo verejnej správe obce pôsobia 4 zamestnanci úradu, starosta a 5 poslancov, ktorí zabezpečujú činnosť obecnej správy. Obecný úrad (1S) je umiestnený v objekte na poschodí na ploche cca 48 m², ktorý svojou kapacitou nepokrýva potreby obce a k bilančnému obdobiu je potreba rozšírenia tohto objektu. Hasičská zbrojnica (4S) v centre obce má 40 členný dobrovoľný hasičský zbor s cvičiskom na futbalovom ihrisku.

Spoločný stavebný úrad, Matričný úrad s obradnou sieňou, pošta a policajná stanica – Obvodné oddelenie policajného zboru sa nachádzajú v Kapušanoch.

Orientačný výpočet potrieb základnej a vyššej vybavenosti:

Druh vybavenia	Účelová jednotka	Štandard na 1 000 obyvateľov		Potreba do roku 2040		
		počet účelových jednotiek	plocha pozemku m ²	počet účelových jednotiek	podlažná plocha m ²	plocha pozemku m ²
správa a riadenie – obecný úrad	prac. miesto	1,2	43,2	2,06	52	74
hasičská zbrojnica*	m ² úžit.plocha	130	325	223	268	558
pošta**	prac. miesto	2,5	100	4,30	150	172

Výpočet je pre veľkostnú skupinu obcí do 2000 obyvateľov

Poznámka: * modifikačný koeficient je,1,0 priemerných kapacít základnej vybavenosti , **modifikačný koeficient je 1,0 priemerných kapacít základnej vybavenosti

Územný plán navrhuje:

- rekonštrukciu a rozšírenie objektu OcÚ (1N) s cca 3zamestnancami, v centre obce,
- rekonštrukciu a rozšírenie objektu hasičskej zbrojnice (5N) v centre obce.

2.7.3. Výrobné územia

2.7.3.1. Konceptia rozvoja hospodárskej základne

2.7.3.1.1. Ťažba nerastných surovín

Podľa podkladov Obvodného banského úradu Spišská Nová Ves sa v katastrálnom území obce Lipníky, nenachádza výhradná ťažba nerastných surovín (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov).

Podľa podkladov Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave nie sú evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín (výhradné ložiská DP, výhradné ložiská CHLU, výhradné ložiská OVL, ložiská výhradného nerastu, prieskumné územia – návrhy, prieskumné územia – určené a staré banské diela.

2.7.3.1.2. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska činnosť je zameraná na rastlinnú prvovýrobu.

Poľnohospodársku pôdu pozostávajúcu z 68 ha ornej pôdy, 19 ha záhrad a ovocných sádov a 152 ha lúk a pasienkov obhospodaruje PD Kapušany a samostatne hospodáriaci roľníci. Poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky (BPEJ) do 1.– 4. kvalitatívnej skupiny sa v katastrálnom území obce Lipníky nenachádza.

Rastlinná výroba je zameraná predovšetkým na pestovanie obilnín, okopanín, krmovín a technických plodín.

V katastrálnom území Lipníky sa hospodársky dvor nenachádza. S rozvoj poľnohospodárskej výroby sa v obci neuvažuje. Na území obce pôsobí samostatne hospodáriaci včelár Ján Hudák.

V k.ú. obce Lipníky sa nenachádzajú žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. V časti k.ú. je vybudované detailné odvodnenie (neznámy vlastníci) poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom.

Zeleň trvalých trávnych porastov je v krajinej štruktúre plošne najviac zastúpená, má vysokú ekologickú hodnotu a je významným krajinným prvkom.

Územný plán navrhuje:

- zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji pred ich zástavbou,
- vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na udržanie ekologickej stability územia udržiavaním a obnovou zdravých trvalých porastov s cieľom zachovania krajinného rázu poľnohospodárskej krajiny,
- vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd a zosuvy svahov.

Vzhľadom na územný potenciál obce je možné uvažovať s pestovaním a využitím technických plodín pre zásobovanie teplom ako obnoviteľným zdrojom energie. Územný plán nerieši žiadne významné doplnenie krajiny zelene.

Kompostovisko (16N) je navrhované v južnej časti obce.

ÚPNO má spracovanú prílohu „Vyhodnotenie dôsledkov navrhovaných stavebných zámerov na poľnohospodárskych pôdach“ v súlade s vyhláškou č. 508/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov.

2.7.3.1.3. Lesné hospodárstvo

Na území obce Lipníky sa nachádzajú lesné porasty o výmere 97 ha, na ktorých hospodária Štátne lesy SR. Plocha správy Štátnych lesov SR (16S). V obci je evidovaných cca 97 ha lesných pozemkov, čo tvorí 25 % z celkovej plochy katastrálneho územia obce. Dominantný podiel na výmere lesných porastov v katastrálnom území obce majú hospodárske lesy.

Plochy ochranných lesov a plochy lesov osobitného určenia sa v katastrálnom území obce nenachádzajú. V zastúpení lesných typov prevažujú lesy listnaté s prevahou duba a hraba a prímiesou javora, jaseňa a z ihličnatých drevín borovice. V lesných porastoch v severnej časti katastra je zaznamenaný výskyt chránenej rastliny šafran karpatský. Z pohľadu vekových tried prevládajú vekové triedy 5 a 6, prevládajú v nich porasty dvojťažové, ktoré už boli rozpracované v predchádzajúcom decéniu a obnova pokračuje formou okrajových clonených rubov v pásoch na 1 až 2 výšky porastu. Drevná hmota je spracovávaná na pilách mimo územia obce.

Program starostlivosti o lesy pre Lesný hospodársky celok Lipníky je platný na roky 2012 – 2023, ktorý pre hospodárenie na lesnom pôdnom fonde je potrebné považovať za záväzný.

V prípade návrhu zmeny kultúry na lesné plochy je potrebné dodržať ustanovenia zákona číslo 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

V území pôsobí s 35 členmi poľovnícke združenie Maglovec so sídlom v Šarišskej Porube.

V prípade návrhu zmeny kultúry na lesné plochy potrebné dodržať ustanovenia zákona číslo 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

2.7.3.1.4. Priemyselná výroba a skladové hospodárstvo

Pôvodné remeslá sa na území obce nezachovali. Na území obce sa priemyselná výroba a skladové hospodárstvo nenachádza.

Obec nemá záujem plochy pre priemyselnú výrobu a skladové hospodárstvo. Územný plán ich nenavrhuje.

Vznik prevádzok priemyselnej výroby a skladového hospodárstva závisí predovšetkým od podnikateľských ambícií miestnych obyvateľov.

2.7.3.2. Stanovenie pásiem hygienickej ochrany výroby

Riešenie územného plánu obce nenavrhuje plochy výroby a preto nestanovuje smerné pásma hygienickej ochrany ani nedefinuje opatrenia na zníženie nepriaznivých účinkov výroby.

2.7.3.3. Požiadavky na vymiestňovanie škodlivých prevádzok výroby

Prevádzky, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú na území obce, nie sú výrazne škodlivého charakteru a preto územný plán nerieši vymiestnenie žiadnej z nich.

2.7.3.4. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

Riešenie územného plánu obce Lipníky navrhuje:

- asanovať stavby, ktoré by boli prekážkou pri realizácii verejnoprospešných stavieb, alebo by ich realizáciu obmedzili,
- pri prestavbe, dostavbe a vytváraní novej zástavby rešpektovať identitu prostredia obce,
- lokality na prestavbu a dostavbu s možnosťou zmeny alebo doplnenia jednotlivých funkcií.
- situovať obytnú zástavbu v tých častiach prejazdnych jestvujúcich i navrhovaných úsekov cesty R4, ciest I/18, I/21 a cesty III/3466, kde nie je nadmerný hluk a pozdĺž miestnych komunikácií v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 532/2002 Zb..

2.7.3.5. Požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

V riešení územného plánu je potrebné rešpektovať vyhlášku č.532/2002 Z.z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 8. júla 2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

2.7.4. Rekreačia a kúpeľníctvo

2.7.4.1. Charakter potenciálu územia a využitie

2.7.4.1.1. Potenciál územia

Možnosti využitia miernejších terénov v katastrálnom území sú široké, slúžiť môžu pre turistiku, cykloturistiku a hubárčenie v lete a v zime pre lyžiarsku turistiku s nástupom do priestoru Slanských vrchov. Významná vyhládka na obec a okolie je v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka.

Územie obce Lipníky leží v údolí vodného toku Ladianka v podhorí Slanských vrchov relatívne blízko krajského mesta Prešov, pričom územie RKC Slanských vrchov plošne zasahuje do riešeného územia. Plochy rekreácie ani záhradkové osady sa v obci nenachádzajú.

2.7.4.1.2. Koncepcia rozvoja rekreácie

Je potrebné podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy rekreácie, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady, a to predovšetkým v súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Je potrebné, aby obec Lipníky slúžila ako priestor pre rozvoj doplnkových funkcií rekreácie s možným prepojením viacerých katastrov. Možnosti využitia miernejších terénov v katastrálnom území sú široké, slúžiť môžu pre turistiku, cykloturistiku a hubárčenie v lete a v zime pre lyžiarsku turistiku s nástupom do priestoru Slanských vrchov. Významná vyhládka na obec a okolie je v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka.

Územný plán rieši využitie prírodného potenciálu riešeného územia pre potreby rozvoja rekreácie obyvateľov i návštevníkov:

- v južnej časti obce na ploche navrhovaného Rekreačného areálu (14N) na ploche cca 55 940 m² pre cca 80 návštevníkov s cca 2 zamestnancami, ktorého súčasťou bude:
  - verejné stravovanie s kapacitou cca 50 stoličiek s cca 2 zamestnancami,
  - ubytovacie služby s kapacitou cca 50 lôžok, 6 izieb pre cca 50 návštevníkov s cca 3 zamestnancami,
  - iné možné doplnkové služby, vrátane nenáročných ihrísk.

Súčasťou bude relaxačno-oddychový priestor s prvkami drobnej architektúry s možným využitím potenciálu jestvujúceho futbalového ihriska a jeho zázemia v k. ú. obce Šarišská Poruba.

- v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka s vytvorením Areálu rekreácie a agroturistiky Tal'ka (9N), na ploche pozemku o výmere 32 860 m² s kapacitou cca 45 návštevníkov s cca 4 zamestnancami, ktorého súčasťou bude: ubytovanie a stravovanie – cca 20 osôb, služobný byt, súvisiace priestory, 2 x zrubové chaty na prenájom s kapacitou 6 osôb, hospodársky objekt s príslušenstvom (farma a chov a ustajnenie domácich hospodárskych zvierat) kone – cca 3 ks., kravy – cca 2 ks, ošípané – cca 5ks, ovce – cca 5ks. a hydina rôzneho druhu – cca 50ks., farma na chov voľne žijúcej zveri, jelenia cca 10 ks., danielia 10 ks. a objekty s tým súvisiace (prístrešky, výbehy, kúpidlá, voliéry atď.), prvky drobnej architektúry – altánok s ohniskom, detské ihrisko, lavičky, odpadové koše a pod., parkovacie plochy.

Potenciál rekreácie čiastočne prispeje k oživeniu lokálnej ekonomiky a vytvoreniu sezónnych a nesezónnych pracovných miest.

2.7.4.1.3. Dynamická rekreácia

K najviac uplatňovaným formám dynamickej rekreácie patrí pešia turistika. Atraktivnosť obce v štruktúre osídlenia je umocnená prírodnými danosťami a dostupnosťou mesta Hanušovce nad Topľou. Cez obec Lipníky neprechádza žiadna značená turistická trasa. V dotyku s riešeným územím prechádza turistická trasa značeného turistického značeného chodníka (portál Klubu slovenských turistov – turistická mapa KST):

- juhovýchodne od obce – modrý turisticky značený chodník 2842b, vedie od železničnej stanice Pavlovce cez obec Pavlovce a jej miestnu časť Podlipníky južným smerom do priestoru Slánskych vrchov (s prepojením na žltý turisticky značený chodník 8723).

Pre pešiu turistiku v riešenom katastrálnom území obce Lipníky slúžia aj turisticky neznačené chodníky po poľných a lesných cestách.

Cyklotrasy:

Cez obec Lipníky neprechádza žiadna značená cyklotrasa trasa.

Juhovýchodne od obce prechádza červená značená cyklotrasa 023. Vedie od obce Pavlovce južným smerom do priestoru Slánskych vrchov (s prepojením na modrú značenú cyklotrasu vedenú východným smerom na obec Podhradík).

Navrhované cyklotrasy:

- vo východnej časti obce pri ceste I/21 prepojenie centrum Lipníky na časť Lipníky – Podhrabina.
- z centra Lipníky južným smerom s prepojením na modrú značenú cyklotrasu,
- zo smeru Nemcove pozdĺž železničnej trate č. 193 Strážske – Prešov a železničnej stanice do časti Lipníky- Tal'ka, po jestvujúcej MK cez centrum obce Lipníky, okolo OcÚ napojením na cestu I/18, okolo NKP - pamätné miesto s pomníkom a východným smerom po ceste I/18 do Podlipníkov, kde nadväzuje na navrhovanú cyklotrasu severným smerom na obec Radvanovce a južným smerom na obec Pavlovce, kde sa napája na jestvujúcu cyklotrasu č. 023. (Návrh cyklotrasy je prebraný z Kostrovej siete cyklistických trás Prešovského samosprávneho kraja, URBEKO Prešov, 12. 2018).

Navrhované cyklotrasy sú uvedené aj v kap. 2.8.1.3..

Pre rozvoj cykloturistiky je potrebné zabezpečiť označenie cyklotrasy s realizáciou kvalitného povrchu.

2.7.4.2. Kúpeľné územia a územia prírodných a liečivých prameňov

Na základe informácie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky – Inšpektorát kúpeľov a žriediel obec Lipníky sa nachádza mimo kúpeľných území, území ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov a mimo území klimatických podmienok vhodných na liečenie.

V riešenom území sa nenachádzajú pramene liečivých zdrojov ani pramene prírodných minerálnych vôd.

2.7.5. Plochy zelene

Aj keď samotné zastavané územie obce je posudzované ako stresový faktor v území, na jeho ploche sa nachádza systém zelene rôznych kategórií. Územný plán rieši jednotlivé druhy funkčnej zelene na území obce.

Určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie týchto plôch je v záväznej časti územného plánu kapitola 3.2.5..

2.7.5.1. Plochy verejnej zelene

Medzi plochy verejnej zelene patria parkovo upravené plochy. Plochy verejnej zelene sa nachádzajú pri rímskokatolíckom kostole o celkovej výmere cca 900 m². Nové plochy územný plán nenavrhuje.

Pri dosadbe zelene je prioritou zeleň vhodného typu bez alergénov.

2.7.5.2. Plochy zelene rodinných domov

Zeleň rodinných domov je súčasťou systému zelene v sídle. K malej časti rodinných domov prináležia pozemky záhrad. Pozemok s rodinným domom je len čiastočne členený na predzáhradku, zastavanú obytnú a hospodársku časť.

Zeleň obytnej časti pri rodinných domoch väčšinou nie je zriadená a rovno na rodinné domy je priamo napojená hospodárska časť domu. Konce pozemkov nadväzujú už na okolitú, prevažne poľnohospodársky obrábanú krajinu. Pri využití pozemku je možné zohľadniť aj Koeficient zelene (KZ), ktorý predstavuje pomer medzi započítateľnými plochami zelene (zeleň na rastlom teréne nad podzemnými konštrukciami) a plochou pozemku.

Pri riešení plôch zelene rodinných domov je potrebné podnecovať ochranu tradičných druhov ovocných stromov a krov, kvalitné úpravy prehrádzok pri rodinných domoch, akými sú živé ploty, okrasné kríky, popínavé rastliny a podobne.

2.7.5.3. Plochy izolačnej zelene

Plochy izolačnej (ochrannej) zelene, sa v obci nenachádzajú.

V územnom pláne obce je riešená plocha izolačnej zelene o šírke cca 10 m vo vzťahu k navrhovaným funkčnej ploche bývania L8 a navrhovanej Čerpacej stanice pohonných (18N).

2.7.5.4. Plochy zelene cintorína

Areál cintorína o ploche cca 1 490 m² je takmer celý zastavaný starými a novými hrobmi bez sadovníckych úprav. Voľné časti pozemku tvorí trávnatá plocha bez porastov.

Územný plán rieši rozšírenie cintorína (10N) severným smerom od jestvujúceho cintorína o výmere cca 910 m².

Pre novú výsadbu je potrebné použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov. Pri úpravách a možnom rozšírení terajšieho cintorína je potrebné túto skutočnosť zohľadniť.

2.7.5.5. Plochy sprievodnej – líniovej zelene

Medzi upravené plochy v obci patrí vysoká – líniová zeleň pozdĺž prieťahu ciest I/18, I/21, III/3466 a pozdĺž miestnych komunikácií. Najzachovalejšie brehové porasty v riešenom území sa nachádzajú v alúviu miestnych tokov. Jestvujúca zeleň brehových porastov a sprievodná vegetácia Ladianky a jej prítokov v zastavanej časti obce obsahuje najmä krovité poschodie v prepojení so stromovým. Líniová zeleň brehových porastov je zastúpená jelšovo – topoľovými a vrbovými porastmi a dopĺňa mozaikové štruktúry zelene v okolí.

V územnom pláne obce je riešená takáto zeleň predovšetkým ako zeleň pozdĺž cestných komunikácií a brehových porastov. Sprievodnú vegetáciu vodných tokov realizovať aj v rámci protipovodňových úprav vodných tokov,

Pre novú výsadbu je potrebné použiť len druhy drevín z domácej produkcie so zachovaním prirodzených ekosystémov pri zachovaní ochranných a manipulačných pásiem.

Obec má povinnosť viesť v zmysle ustanovení § 48 zákona č. 543/2002 Z.z. pozemky vhodné pre náhradnú výsadbu za prípadný výrub drevín a preto riešenie územného plánu obce má takéto pozemky určiť a stanoviť druhovú skladbu novej zelene.

2.7.5.6. Plochy lesov

V extraviláne obce Lipníky sa z krajinskej zelene najvýznamnejšie uplatňuje zeleň lesných porastov. Lesné porasty na území obce tvoria jeden ucelený komplex patriaci do lesného hospodárstva Štátne lesy SR. Bližšie viď. kapitola 2.7.3.1.3. Lesné hospodárstvo.

2.8. Verejné dopravné a technické vybavenie

2.8.1. Doprava

2.8.1.1. Cestná doprava

2.8.1.1.1. Širšie dopravné vzťahy

Obec Lipníky sa nachádza na cestnej sieti, cestách I. triedy I/18 v smere Prešov – Vranov nad Topľou a I/21 Lipníky – Svidník. V súčasnosti je prepojenie cesty I/18 v riešenom území z dopravného hľadiska najdôležitejšie ako najkratšie prepojenie priestoru s diaľnicou D1. Túto skutočnosť zohľadňuje ÚPN –Prešovského samosprávneho kraja. Na túto cestu sa vo východnej časti obce napája cesta I/21 a miestne komunikácie. V severovýchodnej časti obce Lipníky – Podhrabina sa nachádza cesta III/3466 v smere Čelovce.

Najbližšia ČSPH je od obce Lipníky vzdialená 10 km v meste Hanušovce nad Topľou.

Cez kataster obce prechádza železničná trať č. 193 Strážske – Prešov s chránenými priestormi pre rozvoj železničných zariadení a jej elektrifikáciu. Železničná stanica Lipníky na tejto trati severne od centra obce je v súčasnosti využívaná.

V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve.

Riešené územie sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.

Prognóza rastu intenzity dopravy VÚC Prešov „Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040 TP 07/2013“.

Prognózované koeficienty rastu VÚC PO

Cesta	Rok	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
I. tr.	ľahké voz.	1,00	1,09	1,19	1,29	1,39	1,49	1,58
	ťažké voz.	1,00	1,09	1,19	1,28	1,38	1,46	1,54

Cesta	Rok	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
III. tr.	ľahké voz.	1,00	1,07	1,13	1,20	1,26	1,33	1,40
	ťažké voz.	1,00	1,06	1,11	1,18	1,24	1,29	1,33

Celoštátne sčítanie dopravy Slovenská správa ciest

Rok 2015

Sčítací úsek vozidiel	Cesta	Okres	Nákladné vozidlá	Osobné vozidla	Motocykle	Súčet všetkých
00390	I/18	PO	2 539	12 055	31	14 625
01330	I/73(21)	PO	1 326	6 127	65	7 518

Rok 2010

Sčítací úsek vozidiel	Cesta	Okres	Nákladné vozidlá	Osobné vozidla	Motocykle	Súčet všetkých
00390	I/18	PO	5 357	8 397	36	13 790
01330	I/73(21)	PO	3 378	5 009	20	8 407

Rok 2005

Sčítací úsek vozidiel	Cesta	Okres	Nákladné vozidlá	Osobné vozidla	Motocykle	Súčet všetkých
00390	I/18	PO	2 446	6 950	21	9 417
01330	I/73(21)	PO	875	3 294	14	4 181

Názov sčítacieho úseku :

Sčítací úsek 00390, cesta I/18 – Lipníky

Sčítací úsek 01330, cesta I/73(21) – Lipníky- Podhrabina

Podľa celoštátneho sčítania dopravy Slovenskej správy ciest roku 2005, 2010 a v roku 2015 Prešovský kraj nebola cesta III/3466 medzi vybranými úsekmi ciest III. tried, čím neboli stanovené ročné priemerné denné intenzity profilové – RPDI – sk.voz./24 h. Z tohto dôvodu nie je relevantne preukázaný možný nárast intenzity motocyklovej, osobnej a nákladnej dopravy.

Dopravné zaťaženie cesty III/3466 je nízke, neovplyvňujúce kvalitu životného prostredia v severovýchodnej časti obce.

2.8.1.1.2. Doprava a dopravné zariadenia

Obec Lipníky je prejazdnou obcou na cestách I. triedy I/18 a I/21. Obec gravituje pomocou cesty I/18 ku krajskému mestu Prešov, k obci Kapušany (6,0 km), k mestu Hanušovce nad Topľou (9,5 km) a cestou I/21 k mestu Giraltovce (12,0 km). Vo východnej časti obce sú tieto cesty I. tried prepojené v stykovej križovatke. Na tieto cesty nespĺňujúce STN 736110/Z1/O1, prebiehajúce ťažiskom zastavaného územia obce sú napojené obslužné komunikácie. Cesta I/21 v svojom priebehu obcou križuje železničnú trať č. 193 Strážske – Prešov a vodný tok Ladianka.

Cesta III/3466 v smere Čelovce v severovýchodnej časti obce Lipníky – Podhrabina v svojom šírkovom a smerovom usporiadaní čiastočne spĺňa STN 736110/Z1/O1.

Miestne a obslužné komunikácie vznikli živelným vývojom a sú charakteristické predovšetkým úzkym dopravným priestorom vymedzeným prilahlými hranicami parciel neumožňujúcim optimálne vjazdy na súkromné pozemky a bezproblémové ukladanie inžinierskych sietí. Nevyhovujúce a nehomogénne sú šírky vozoviek 3,0-4,0 m, výnimočne 4,5 m pre obojsmernú premávku a to aj osobných motorových vozidiel.

Účelová komunikácia ku futbalovému ihrisku (na k. ú. Šarišská Poruba) s asfaltovou povrchovou úpravou v dobrom stave šírky 5,0m, dĺžky 600 m v k.ú obce Lipníky, je priamo napojená z miestnej komunikácie.

Poľné nespevnené cesty nadväzujú na cesty I. triedy a na miestne komunikácie sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 1 – 1,5 m slúžiace hospodárskym účelom. Tieto poľné cesty nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú vplyv na dopravný systém obce.

V obci nie sú vybudované plochy pre statickú dopravu. Nárazové potreby parkovania sa vykrývajú na cestnej sieti a neorganizovaných spevnených plochách cca 62 neorganizovaných parkovacích miest. Potreba parkovania pre lokality rodinných domov je vykrytá na vlastných pozemkoch.

Je zastúpená prejazdňými linkami autobusovej dopravy a autobusovou dopravou SAD. V obci sú dve obojstranné zastávky na ceste I/18 jedna v centre obce a jedna jednostranná na ceste I/21 vo východnej časti obce. Sú vybavené prístreškami a čiastočne so zastávkovými pruhmi. Situovanie zastávok z hľadiska dostupnosti a stavebno-technický stav priestorov zastávok vyhovuje.

V obci sa nachádzajú chodníky súbežné s komunikáciami s prechodmi, kde je sústredený prechod detí a chodcov v kontexte so situovaním občianskej vybavenosti a zastávok SAD. Celkove pohyb peších v dopravnom priestore sa realizuje s požiadavkami STN 73 6110/Z1/O1 tak, aby nedochádzalo ku potenciálnym zdrojom kolízií chodcov s automobilmi.

Návrh:

- pri stanovovaní priorít a cieľov rozvoja obce, rešpektovať priority rozvoja dopravnej infraštruktúry, Programové vyhlásenie vlády SR (2016-2020) za oblasť dopravy, Operačný program integrovaná infraštruktúra 2014-2020, Stratégiu dopravy SR do roku 2020, Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roka 2020 a Rozvojový programom verejných prác,
- rešpektovať ÚPN Prešovského samosprávneho kraja,
- mimo zastavané územie rešpektovať ochranné pásmo ciest v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.,
- rešpektovať hranice ochranného pásma ciest I. triedy mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou začiatok a koniec obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov,
- pri navrhovaní prípadných úprav v styku s predmetnými cestami rešpektovať koridor a ochranné pásmo,
- v ochrannom pásme cesty navrhovať plochy bývania len so súhlasom príslušného správneho orgánu
- rešpektovať existujúce trasy ciest, ich šírkové usporiadanie,
- dobudovať dopravný systém obce, v súlade s navrhovanými funkčnými plochami, predovšetkým pre bývanie a občiansku vybavenosť s akceptovaním požiadaviek nadradeného dopravného systému,
- dopravné napojenie novo navrhnutých objektov a komunikácií je potrebné riešiť v súlade s STN 73 6110/Z1/O1 a STN 73 6102,

Z hľadiska požiarnej ochrany je potrebné prístupové komunikácie riešiť tak, aby mali trvale voľnú šírku min. 3,0 m a jej únosnosť na zaťaženie jednou nápravou vozidla musí byť najmenej 80 kN, pričom sa do trvalej voľnej plochy nezapočítava parkovací pruh. V rámci rekonštrukcií a výstavby nových miestnych komunikácií, chodníkov a voľných nástupných plôch zabezpečiť v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pred požiarmi dostatočné šírkové parametre príjazdových ciest, ich označenie a trvalé udržiavanie.

Cesta R4, I/18, I/21

- akceptovať (pripravovanú stavbu) plánovanú trasu rýchlostnej cesty R4 Lipníky – Kapušany,
- akceptovať stavbu preložky cesty I/18 „stavba I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, úsek č. 1 :Lipníky – Hanušovce západ“, vrátane protihlukovej zábrany pozdĺž trasy v celom úseku obcou.

- akceptovať modernizáciu cesty I/18, I/21, stavby I/18 Prešov – Lipníky, I/21 a I/18 Petič – Hanušovce nad Topľou, I/21 Lipníky – Gíraltovcé.
- pri cestách I. triedy rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie:
  - v zastavanom území v kategórii MZ 14/60, resp. MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1 v zmysle STN 73 6110,
  - mimo zastavané územie v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 736101,
- akceptovať prílohu č.2 k nariadeniu vlády SR č. 339/2006 Z.z., „Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí...“ najvyššia hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období v obytnom území v okolí ciest I/18a I/21.

Cesta III/3466

- realizovať úpravu (rekonštrukciu) cesty III/3466 v smere Čelovce v severovýchodnej časti obce Lipníky – Podhrabina s napojením na cestu I/21 v zmysle STN 736110/Z1/O1, vrátane úprav jednostranného chodníka,
- v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zmysle STN 73 6101,
- cestu III/3466 v zastavanom území realizovať v kategórii MZ 8,5(8)/50 vo funkčnej triede B3 s obojstrannými chodníkmi, vrátane križovatiek napojenia obslužných komunikácií v centre obce pred OcÚ,
- mimo zastavané územie rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zmysle STN 73 6101,
- mimo zastavaného územia rešpektovať ochranné pásmo cesty III. triedy (20 m od osi cesty) mimo územie obce vymedzené dopravnými značkami IS 36a, 36b a rešpektovať § 11 ods. 5, zákona č. 135/1961 Zb. (cestný zákon) - nesmie dôjsť k rozšíreniu súvislej zástavby obce obštvávaním komunikácie (výnimka jeden spoločný vjazd pre celú IBV po obslužných komunikáciách).

Miestne obslužné komunikácie

Miestne obslužné komunikácie zabezpečujú obslužnú funkciu s priamou obsluhou príľahlého územia, najmä v obytnej zástavbe obce.

Obslužné prístupové komunikácie v obci (okrem novej zástavby) vznikli živelným vývojom s prevažne so sťaženým prístupom vozidiel záchrannej služby, požiarnych vozidiel a vozidiel pre odvoz odpadu a sú charakterizované :

- úzkym dopravným priestorom, vymedzeným príľahlými oploteniami pozemkov,
- nevyhovujúcimi a nehomogénnymi šírkami vozoviek pre bezproblémovú obojsmernú premávku a to aj osobných vozidiel (šírky priestoru 2,5 – 5m), niektoré nie sú vhodné na premávku nákladných vozidiel,
- šírkovým usporiadaním dopravného priestoru bez chodníkov a obrubníkovej úpravy,
- amatérskym a nepostačujúcim odvodnením vozoviek do príľahlej zelene výnimočne do jednostranných priekop,
- živičným krytom nízkej kvality,
- slepé ukončenia komunikácií nie sú vybavené obratišťami a spätný pohyb je možný len cúvaním,
- nevyhovujúcimi napojeniami na cesty I. triedy a cestu III. triedy.

Celkove obslužné komunikácie nevyhovujú z hľadiska požiadaviek STN 73 6110 a je potrebná ich úprava na kategórie vo funkčnej triede C3 v zmysle tejto normy.

Návrh

Miestne komunikácie jestvujúce

- realizovať úpravu, resp. prestavbu pripojení MK na cesty I. triedy v zmysle STN 736110/Z1/O1 a STN 736102,
- realizovať úpravy nevyhovujúcich MK v primeranom rozsahu vo funkčnej triede C3 v kategóriách MO a MOK,

- dobudovať a postupne rekonštruovať jestvujúce miestne komunikácie na kategórie C3–MO 6,0/30, C3–MO 6,5/30, C3–MOK 7,5/40, v kontexte s disponibilným priestorom medzi oploteniami, s cieľom odstránenia jestvujúcich dopravných závad a dobudovania minimálne jednostranných chodníkov a normových napojení na nadradené komunikácie,
- na komunikáciách, ktoré vznikli živelným vývojom, resp. podľa priebehu parciel a vyznačujú sa extrémne úzkym 3-5 m širokým dopravným priestorom vymedzeným príľahlými oploteniami pozemkov s nevyhovujúcimi a premennými šírkami asfaltových vozoviek 2,5-3,5 m pre obojsmernú premávku, výnimočne navrhovať ako jednopruhovú obojsmernú komunikáciu v kategórii C3–MO 3,75/30 s použitím výhybni v úsekoch max. 100 m dlhých,
- v koncových polohách slepých komunikácií zriadiť obratiská s dimenziami pre nákladné vozidlo do dĺžky 8,0 m,

Miestne komunikácie navrhované

- realizovať šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110/Z1/O1,
- v nových lokalitách občianskeho vybavenia, bytových a rodinných domov dôsledne dodržiavať usporiadanie dopravného priestoru v zmysle STN 73 6110/Z1/O1 a vytvárať uličný priestor ako plnohodnotný prvok urbanistického riešenia. V týchto lokalitách realizovať MK v kategórii C3–MO 7,5/40 s postrannými zelenými deliacimi pásmi s odvodňovacím systémom šírky min. 1,5 m pre uloženie inžinierskych sietí s preferenciou ich podzemného uloženia a s min. jednostranným chodníkom šírky 1,5m,
- výnimočne v stiesnených pomeroch jednopruhovú obojsmernú komunikáciu realizovať v kategórii C3–MO 3,75/30 s použitím výhybni v úsekoch max. 100 m dlhých,
- v koncových polohách slepých komunikácií zriadiť obratiská s dimenziami pre nákladné vozidlo do dĺžky 8,0 m,

Účelové komunikácie

V obci sa nachádzajú účelové komunikácie bez povrchových úprav, max. šírky 2,5 m v napojení na jestvujúcu cestnú sieť.

Účelová komunikácia ku futbalovému ihrisku (na k. ú. Šarišská Poruba) je s asfaltovou povrchovou úpravou v dobrom stave šírky 5,0m, dĺžky 600 m a je priamo napojená z miestnej komunikácie.

Návrh

- realizovať v úseku od napojenia z jestvujúcej z cesty I/18 účelovú komunikáciu, k navrhovanej ČOV na parametre C3–MOK 6,0/30 a C3–MOK 2,75/30 s výhybnami v západnej časti obce,
- realizovať v úseku od napojenia z jestvujúcej miestnej komunikácie k navrhovanému Areálu športu Juh (14N) a Rekreačnému areálu (15N) na parametre C3–MOK 6,0/30 v južnej časti obce,
- realizovať v úseku od napojenia z jestvujúcej miestnej komunikácie, účelovú komunikáciu, k navrhovanej ploche kompostoviska (16N) a zberného dvora (17N), na parametre C3–MOK 6,0/30 v južnej časti obce,
- realizovať v úseku od napojenia z jestvujúcej resp. plánovanej preložky cesty I/18, účelovú komunikáciu, k navrhovanej ČSPH na parametre C3–MOK 6,0/30 v juhovýchodnej časti obce.

Poľné nespevnené cesty

Poľné nespevnené cesty nadväzujú na cesty I/18, I/21 a cestu III/3123, na miestne a účelové komunikácie. Sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 1 – 1,5 m slúžiace hospodárskym účelom. Tieto poľné cesty nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú vplyv na dopravný systém obce.

Návrh

Je potrebná oprava a údržba vozoviek a telesa poľných ciest a úprava ich napojení na nadradené komunikácie.

Dopravné zariadenia

Najbližšia ČSPH je od obce Lipníky vzdialená 10 km v meste Hanušovce nad Topľou , čo je nepriaznivý stav.

Návrh

Riešenie územného plánu navrhuje:

- umiestnenie ČSPH (18N) na ploche o výmere cca 5 660 m² v nadväznosti na jestvujúci a navrhovaný dopravný uzol ciest I/18 a I/21 vo východnej časti obce.

2.8.1.1.3. Cestná osobná hromadná doprava

Hromadná autobusová doprava je zastúpená prejazdňými linkami autobusovej dopravy ako aj autobusovou dopravou SAD. V obci sú dve jednostranné zastávky na ceste I/18 jedna v centre obce a jedna na ceste I/21 v severnej časti obce Podhrabina. Sú vybavené prístreškami a autobusy zastavujú na zastávkových pruhoch. Situovanie zastávok z hľadiska dostupnosti a stavebno-technický stav priestorov zastávok vyhovuje. Počet spojov sa mení podľa požiadaviek obcí na trase.

Návrh

- priebežné zastávky SAD na ceste I/18 realizovať ako obojstranné so zastávkovými pruhmi s nástupnými hranami dĺžky min. 12,0 m a s pešiu dostupnosťou 300 m – v smere Vranov nad Topľou a na ceste I/21 obojstranne s návrhom zastávky smerom Svidník.

Podľa požiadavky SAD je potrebné umiestnenie označníkov pri autobusových zastávkach v zmysle platnej legislatívy.

2.8.1.1.4. Parkovacie, odstavné plochy a priestranstvá, garáže

V obci existujú čiastočne organizované plochy statickej dopravy, ktoré nie sú vyznačené podľa platnej normy. Sú využívané výlučne pre potreby objektov občianskej vybavenosti v lokalitách:

Obecný úrad, kultúrny dom – cca 4 stojiska, , Nákupné stredisko COOP Jednota Lipníky – cca 5 stojiska, Reštaurácia – cca 8 stojiska, Predajňa kvety a záhrada – cca 2 stojiska, Železničná stanica – cca 5 stojisk, Multifunkčné ihrisko, tenisový kurt – cca 2 stojiska, Predajňa firmy Javolko – stavebné materiály, štrkopiesky, farby – laky – cca 4 stojiska, Rímskokatolícky kostol, Cintorín, Dom nádeje – cca 18 stojisk, Materská škola ihrisko – cca 6 stojisk, Predajňa strešných krytín Blachotrapez – cca 5 stojisk.

Pri ostatných objektoch sa parkuje živelne na prilahlých spevnených aj nespevnených plochách a na uličnej sieti. Bilancia organizovaných odstavných stojísk preukazuje ich výrazný nedostatok.

Nárazové potreby parkovania sa vykrývajú na cestnej sieti a neorganizovaných spevnených plochách (cca 62 neorganizovaných parkovacích miest) nezodpovedajúcich STN 73 6110/Z1/O1. Potreba parkovania pre lokality rodinných domov je vykrytá na vlastných pozemkoch.

Návrh potreby stojísk (číslovanie podľa graf. časti v. č. 3 a 4).

Označenie parkoviska	Druh vybavenosti (S) – stav (N) – návrh	Počet účelových jednotiek	Stojisko na účelovú jednotku	Potreba počtu stojísk /redukované	Potreba plochy stojísk m ² /redukované
P1	1 – Obecný úrad (S)	4 zamestnanci + starosta 48 pl. m ²	4 25(4x stried.voz)	1/1 3/3	20/20 6060
	1– Obecný úrad rekonštrukcia a rozšírenie (N)	3zamestnanci 30 pl. m ²	4 25(4x stried.voz)	1/1 2/2	20/20 40/40

	2 – Kultúrny dom (S)	0 zamestnanci 140 sedadlá	7 4	0/0 7/6	0/0 140/120
	2 – Kultúrny dom rekonštrukcia a rozšírenie (N)	1zamestnanec 20 sedadlá	7 4	0/0 5/3	0/0 100/60
	3 – Služby a modlitebňa evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v kultúrnom dome (S)	0 zamestnanci 50 sedadlá	7 4	0/0 13/5	0/0 260/100
	3 – Základné zdravotné služby (N)	4zamestnanci 2 ordinácie	4 0,5	2/2 1/1	40/40 20/20
	4 – Výdajňa liekov (N)	4 zamestnanci 30 návštevníci	4 7	1/1 4/4	20/20 80/80
P2	5 – Nákupné stredisko COOP Jednota (S)	3zamestnanci 50 návštevníci	4 10	0/1 5/5	0/20 100/100
	6 – Nákupné stredisko COOP Jednota – rekonštrukcia a rozšírenie (N)	2zamestnanci 30 návštevníci	4 10	0/1 3/3	0/20 60/60
	6 – Reštaurácia (S)	3zamestnanci 60 stoličiek	5 8	1/1 7/7	20/20 140/140
	7 – Predajňa kvetín a záhrada (S)	2 zamestnanci 80 návštevníci	4 10	0/0 8/5	0/0 160/100
P3	PP1 - polyfunkčná plocha				
	LB1– Lokalita bytových domov (N)	48b.j.	1/byt	48/20	960/400
	L1 – Lokalita rodinných domov (N)	6b.j.	–	–	–
	7 – Maloobchodné zariadenie (N)	4 zamestnanci 50 návštevníci	4 10	1/1 5/5	20/20 100/100
	8 – Centrum sociálnych služieb (N)	7 zamestnanci 25 návštevníci	4 5	2/2 5/3	40/40 100/60

P4	8 – Železničná stanica Lipníky (S)	3 zamestnanci 50 návštevníci	4 10	1/1 5/5	20/20 100/100
P5	9 – Multifunkčné ihrisko, tenisový kurt Taľka (S)	0 zamestnanci 30 návštevníci	7 4	0/0 8/3	0/0 160/60
P6	12 – Rímsko – katolícky kostol (S)	2 zamestnanci 140 sedadlá	7 4	1/1 35/10	20/20 700/200
	13 – Cintorín (S)	0 zamestnanci 1 490 pl.m ²	7 500	0/0 8/8	0/0 160/160
	10 – Rozšírenie cintorína (N)	1 zamestnanec 910 pl.m ²	7 500	1/1 1/1	20/20 20/20
	14 – Dom nádeje , na cintoríne (S)	0 zamestnanci 80 sedadlá	7 4	0/0 20/15	0/0 400/300
P7	11 – prevádzka Kebab (N)	3 zamestnanci 25 stoličiek	5 8	1/1 3/3	20/20 60/60
P8	12 – prevádzka Picéria (N)	3 zamestnanci 25 stoličiek	5 8	1/1 3/3	20/20 60/60
P9	15 – Materská škola, s jedálňou (S)	5 zamestnanci 21 deti	7 10	1/1 2/2	20/20 40/40
	13 – Materská škola rekonštrukcia a rozšírenie (N)	6 zamestnanci 25 deti	7 10	1/1 3/2	20/20 60/40
P10	14 – Areál športu Juh (N)	1 zamestnanec 30 návštevníci	7 4	0/0 7/5	0/0 140/100
	15 – Rekreačný areál (N)	2 zamestnanci 80 návštevníci	7 4	0 20/6	0 400/120
	Verejné stravovanie, 50 stoličiek (N)	5 zamestnanci 50 návštevníci	5 8	1/1 6/4	20/20 120/80
	Ubytovacie služby 50 lôžok (N)	3 zamestnanci 50 návštevníci 6 izieb	5 8 0,5	0/0 6/4 12/8	0/0 120/80 240/160
P11	NKP – Miesto pamätne s pomníkom (S)	16 návštevníci	8	2/2	40/40
Spolu				274/172	5 480/3 440

Poznámka: Plocha na 1 stojisko - 20 m² (orientačne)

Celkový počet stojísk na riešenom území v zmysle STN 73 6110/Z1/O1 redukovaný podľa článku 16. 3. 10 uvedenej normy je 172 s potrebou 3 440 m².

Z dôvodu nedostatku disponibilných plôch pre pokrytie parkovacích potrieb na území obce a to predovšetkým v centrálnej časti, UPN O navrhuje možnosť využitia týchto plôch nachádzajúcich sa v pešej dostupnosti do 300 m od súčasných i navrhovaných aktivít. Pre pohotovostné stanovanie motorových vozidiel bude využitý aj cestný (komunikačný) systém obce. Z celkového počtu návrhu potreby stojísk je potrebné v cca 50 – tých prípadoch v zmysle platnej normy len doznačiť stojiská tzv. jestvujúcich organizovaných plôch statickej dopravy.

Na jestvujúcich i navrhovaných lokalitách rodinných domov, firiem Javolko – autoopravovňa s pneuservisom, Blachotrapez, Správa štátnych lesov SR, Areál rekreácie a agroturistiky a ČSPH je parkovanie a odstavovanie vozidiel zabezpečené na vlastných pozemkoch.

V jestvujúcich a navrhovaných lokalitách – hasičská zbrojnica, zberný dvor, kompostovisko, čistiarne odpadových vôd (ČOV) sa parkovanie a odstavovanie vozidiel nenavrhuje resp. bude zabezpečené na vlastných pozemkoch.

Konkretizácia parkovacích, odstavných plôch, priestranstiev a možných garáží zohľadňujúca predovšetkým terénne, priestorové a špecifické požiadavky jednotlivej vybavenosti, bude súčasťou Štúdie dopravnej infraštruktúry a dopravných stavieb v obci Lipníky a nadväzne príslušnej projektovej dokumentácie (návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110/Z1/O1), ktorá spodrobne celý dopravný systém k roku 2040 a po tomto roku.

2.8.1.1.5. Hlukové pásma cestnej dopravy

V zmysle prílohy č. 2 k nariadeniu vlády SR č. 339/2006 Z.z., „Prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí...“ najvyššia hodnota ekvivalentného hluku L_{Aeq} v dennom období bude čiastočne v obytnom území v okolí cesty I/18, I/21 a cesty III/3466, keďže ide o prejazdnú obec. Eliminovanie sa dosiahne predovšetkým realizáciou stavieb plánovanej rýchlostnej cesty R4 Lipníky – Kapušany a plánovanej preložky cesty I/18 Prešov – Lipníky.

Iný hlavný líniový zdroj hluku sa v obci nenachádza.

Návrh

- rešpektovať navrhovanú protihlukovú zábranu pozdĺž trasy navrhovanej preložky cesty I/18 v celom úseku obcou,
- rešpektovať navrhovanú protihlukovú zábranu pri navrhovanej križovatke I/18 a I/21 v lokalite Miroľa,
- rešpektovať navrhovanú protihlukovú zábranu pozdĺž trasy navrhovanej cesty R4 na navrhovanom moste cez železničnú trať a potok Ladianka,
- lokality v blízkosti komunikácií je nevyhnutné posúdiť z titulu nepriaznivého vplyvu z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany v zmysle vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z.z..

2.8.1.2. Pešie komunikácie

V obci sa nachádzajú chodníky súbežné s komunikáciami s prechodmi, kde je sústredený prechod detí, predovšetkým zo základnej školy a chodcov, súvisiaci so situovaním občianskej vybavenosti a zastávok SAD. Celkovo pohyb peších v dopravnom priestore sa nerealizuje s požiadavkami STN 73 6110 Z1 tak, aby nedochádzalo ku potenciálnym zdrojom kolízií chodcov s automobilmi.

Návrh

Požiadavky na pešie komunikácie (sú uvedené aj v kap. 2.8.1.1.2.. Doprava a dopravné zariadenia):

- cesty I/18, I/21a cestu III/3466 v zastavanom území a všetky obslužné komunikácie je potrebné vybaviť obojstranným chodníkom šírky min. 1,50 m. Výnimočne, v stiesnených pomeroch na krátkych úsekoch je možné pripustiť pohyb chodcov po vozovke,
- na ceste I/18 a ceste I/21 v ucelených úsekoch zabezpečiť bezpečný pohyb chodcov najmä v úsekoch s výrazným priečnym pohybom,

- pohyb peších pri cestách I. tried v kontexte so situovaním zastávok SAD s návrhom chodníkov v ucelených úsekoch zabezpečiť bezpečný pohyb chodcov najmä v úsekoch s výrazným priečnym pohybom.

2.8.1.3. Cyklistická doprava

V obci Lipníky nie je v súčasnosti segregovaná cyklistická doprava. Samostatne trasované lokálne cyklistické trasy v sídle nie sú. Pohyb cyklistov je akceptovaný v rámci jazdných pruhov cesty I/18, I/21, III/3466 a na miestnych komunikáciách a to aj vzhľadom na vysoké intenzity automobilovej dopravy.

Nadradené cykloturistické trasy cez kataster obce Lipníky nie sú vedené. Pre tento účel sú čiastočne využívané cesty I/18 a I/21.

Cyklistická doprava v rámci obce (dochádzka za prácou, do školy) nemá vplyv na dopravný režim v obci.

Návrh

- pre tento druh dopravy je potrebné vytvoriť podmienky, predovšetkým pri cestách I. triedy a ceste III. triedy v intenciách TP 07/2014 Navrhovanie cyklistickej infraštruktúry, technické podmienky (MDV a RR SR Sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií s účinnosťou od 01.11. 2014) , STN 73 6110 a STN 73 6101,
- navrhované cyklotrasy (sú uvedené aj v kap. 2.7.4.1.3.):
  - vo východnej časti obce pri ceste I/21 prepojenie centrum Lipníky na časť Lipníky – Podhrabina.
  - z centra Lipníky južným smerom s prepojením na modrú značenú cyklotrasu,
  - zo smeru Nemcove pozdĺž železničnej trate č. 193 Strážske – Prešov a železničnej stanice do časti Lipníky- Tal'ka, po jestvujúcej MK cez centrum obce Lipníky, okolo OcÚ napojením na cestu I/18, okolo NKP - pamätné miesto s pomníkom a východným smerom po ceste I/18 do Podlipníkov, kde nadväzuje na navrhovanú cyklotrasu severným smerom na obec Radvanovce a južným smerom na obec Pavlovce, kde sa napája na jestvujúcu cyklotrasu č. 023. (Návrh cyklotrasy je prebraný z Kostrovej siete cyklistických trás Prešovského samosprávneho kraja).
- pre rozvoj cykloturistiky je potrebné zabezpečiť označenie cyklotrás s realizáciou kvalitného povrchu. Pre zrealizovanie bude cyklistická doprava súčasťou Štúdie dopravnej infraštruktúry a dopravných stavieb v obci Lipníky.

2.8.1.4. Železničná doprava

Cez obec Lipníky prechádza železničná trať č. 193 Strážske – Prešov s chránenými priestormi pre rozvoj železničných zariadení a jej elektrifikáciu. Železničná stanica Lipníky (8S) na tejto trati severne od centra obce s 3 zamestnancami a s cca 50 návštevníkmi je v súčasnosti plne využívaná.

Návrh

- rezervovať územie pre:
  - elektrifikáciu trate Strážske – Prešov,
  - zvýšenie traťovej rýchlosti z 80 km/h na 100, resp. 120 km/h,
  - vybudovanie parkovacích miest pre osobné automobily pri železničnej stanici Lipníky.
- všetky jestvujúce úrovňové kríženia komunikácií so železničnou traťou realizovať ako mimoúrovňové,
- všetky novovybudované kríženia komunikácií s traťou realizovať ako mimoúrovňové.

Železnice SR v liste č. 30328/2020/0290-2 zo dňa 05.08.2020 (vybavuje Mgr.Franciska Nagy) upozorňujú, že miesta výstavby nachádzajúce sa v ochrannom pásme dráhy, prípadne v blízkosti dráhy, môžu byť ohrozené negatívnymi vplyvmi a obmedzeniami (hluk, vibrácie, vplyv prevádzky trakcie) spôsobenými bežnou železničnou prevádzkou. To znamená, že súčasťou akejkoľvek výstavby v blízkosti železničnej trate, prípadne v ochrannom pásme dráhy, musia byť navrhnuté aj opatrenia na

elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku a vibrácií v zmysle zákona č.355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. na navrhovanú výstavbu. Pri navrhovaní týchto opatrení je potrebné vychádzať z maximálnej prevádzkovej kapacity železničnej trate. Náklady na realizáciu týchto opatrení hradí investor navrhovanej výstavby a to aj v prípade, že predmetné opatrenia budú musieť byť vykonané priamo na zariadeniach železničnej trate. Po realizácii stavby v uvedenom území jej vlastníci nebudú môcť voči prevádzkovateľovi železničnej trate uplatňovať akékoľvek požiadavky na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky, a to ani v prípade, že pred navrhovanou výstavbou nebolo potrebné v zmysle projektovej dokumentácie realizovať takéto opatrenia, pretože negatívne vplyvy železničnej dopravy v čase realizácie predmetnej navrhovanej výstavby boli známe.

2.8.1.5. Letecká doprava

V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Riešené územie sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.

Na základe oznámenia Dopravného úradu, ako dotknutého orgánu štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle § 28 ods. 2 a § 30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa katastrálne územie obce Lipníky nenachádza v prekážkových rovinách leteckej dopravy a je mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. Najbližšie verejné medzinárodné letisko Košice.

V zmysle § 28 ods. 2 a § 30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice stanice (§30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona).

Konkretizácia verejnej dopravy a verejného dopravného vybavenia bude súčasťou Štúdie dopravnej infraštruktúry a dopravných stavieb v obci Lipníky a nadväznej príslušnej projektovej dokumentácie, ktorá spodrobne celý dopravný systém k roku 2040 a po tomto roku.

2.8.2. Vodné hospodárstvo

2.8.2.1. Zásobovanie pitnou vodou

2.8.2.1.1. Rozbor súčasného stavu

Na katastrálnom území sa nenachádzajú vodné zdroje. Cez katastrálne územie vedie trasa vodovodného potrubia DN/ID 1000 regionálneho významu z VN Starina.

Obec Lipníky má vybudovaný obecný vodovod. Obyvatelia sú zásobovaní pitnou vodou z verejného vodovodu napojením na rozvodnú vodovodnú sieť.

Obecný vodovod je napojený na SKV Šarišská Poruba – Nemcovce – Lipníky vo vodojeme Šarišská Poruba 50 m³. Ako zdroj vody pre SKV slúžia pramene Borovník s povoleným odberom Q = 2,60 l/s. Zásobné potrubie DN/ID 100 zabezpečuje prítok vody z vodojemu do spotrebiska, obce Lipníky. Kóta

dna vodojemu je 384,37 m n/m. Spotrebisko obec Lipníky je v rozsahu zástavby na kótach 276,0 -302,0 m n/m. Na zásobnom potrubí je osadený redukčný ventil na úpravu tlakových pomerov v spotrebisku, tak aby boli v rozsahu 0,25 MPa – 0,6 Mpa. Z uvedeného vyplýva, že spotrebisko tvorí jedno tlakové pásmo. Rozvod pitnej vody po spotrebisku je potrubím vodovodnej siete. Potrubie je profilu DN/ID 80–100 mm. Rozvodné potrubia sú trasované v zelenom páse alebo okrajom miestnych ciest a štátnych ciest. Na potrubíach rozvodnej siete sú osadené požiarne hydranty a na odbočkách jednotlivých vetiev sú uzávery so zákopovou súpravou.

Priame napojenie spotrebiteľov na jednotlivé potrubia rozvodnej siete je výlučne cez domové prípojky. Meranie množstva odoberanej vody je samostatnými vodomermi osadenými na domových prípojkách.

2.8.2.1.2. Výpočet potreby pitnej vody

Je spracovaný podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií uvedenej v Zbierke zákonov č. 684/2006 z 14.11.2006.

Rok 2020

A. Bytový fond (príl. č. 1 k vyhl. 684/2006 Z. z.)

Bytový fond	Špecif. potreba vody	Jednotka	Počet jedn.	Q _{p1} (l/deň)	Q _{p1} (l/s)
A) Špecifická potreba vody pre byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom – znížená o 25% (príl. č. 1 čl. A odst. 2)	101	l/osoba.deň	515	52 015	0,60

B. Občianska a technická vybavenosť

Špecifická potreba vody pre základnú vybavenosť

- pre obce do 1 000 obyvateľov
- pre obce od 1 000 do 5 000 obyvateľov

Občianskej a technická vybavenosti	Špecif. potreba vody	Jednotka	Počet jedn.	Q _{p2} (l/deň)	Q _{p2} (l/s)
- základná vybavenosť	15	l/osoba/deň	515	7 725	0,089

Priemerná denná potreba vody: $Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} = 52\,015 \text{ l/deň} + 7\,725 \text{ l/deň} = 59\,740 \text{ l/deň} = 0,69 \text{ l/s}$.

Maximálna denná potreba vody: $Q_m = Q_p \times k_d = 59\,740 \times 2 = 119\,480 \text{ l/deň} = 1,383 \text{ l/s}$.

Maximálna hodinová potreba vody: $Q_h = Q_m \times k_h = 119\,480 \times 1,8 = 215\,064 \text{ l/deň} = 2,489 \text{ l/s}$.

Požiarne potreba vody

Špecifická potreba vody je určená podľa STN 92 0400.

Pre nevýrobné stavby s plochou $120 < S \leq 1\,000 \text{ m}^2$ je potreba vody na hasenie požiaru

$Q_p = 6 \text{ až } 12 \text{ l/s}$ pri rýchlosti $v = 0,8 \text{ až } 1,5 \text{ m/s}$.

Vodárenský zdroj

Pre zásobovanie pitnou vodou je potrebné zabezpečiť, na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby, vodný zdroj s výdatnosťou **min. 1,383 l.s-1**.

Na zásobovanie je využívaná voda zo SKV Šarišská Poruba – Nemcovce – Lipníky s výdatnosťou $Q = 2,60 \text{ l/s}$.

Akumulácia vody

Využitelný objem akumulácie vody pre zásobovanie navrhuje sa v zmysle STN 75 53 02 čl. 4.4 na min. 60 % z maximálnej dennej potreby vody. Objem vodojemu $V_{min} = Q_m \times 0,6 = 119\,480 \times 0,6 = 71\,688 \text{ m}^3$.

Objem vody je zabezpečený v jestvujúcom vodojeme Šarišská Poruba 50 m³.

Tlakové pomery

Vzhľadom na kótu osadenia dna vodojemu Šarišská Poruba 384,37 m n/m a rozsah zástavby v rozmedzí 286,0 až 302,0 m n/m sú tlakové pomery upravené v šachte na zásobnom potrubí redukčným ventilom tak, aby boli v zmysle STN 75 54 01 min 0,25 MPa a max 0,60 MPa, výnimočne min 0,15 MPa a max 0,70 MPa.

Návrh územného planu obce bude rešpektovať vybudované vodohospodárske zariadenia (vodovod, vodárenský zdroj) a dodržiavať ich ochranné pásma v zmysle zákona číslo 394/2009Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z.z. Je potrebné navrhnuť rozšírenie vodovodu pre novo navrhované lokality vrátane požiarnej potreby vody.

Rok 2040 a po roku 2040

A. Bytový fond (príl. č. 1 k vyhl. 684/2006 Z. z.)

Bytový fond	Špecif. potreba vody	Jednotka	Počet jedn.	Q_{p1} (l/deň)	Q_{p1} (l/s)
A) Špecifická potreba vody pre byty s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom	135	l/osoba.deň	1 088	146 880	1,700

B. Občianska a technická vybavenosť

Špecifická potreba vody pre základnú vybavenosť

- pre obce do 1 000 obyvateľov

- pre obce od 1 000 do 5 000 obyvateľov

Občianskej a technická vybavenosti	Špecif. potreba vody	Jednotka	Počet jedn.	Q_{p2} (l/deň)	Q_{p2} (l/s)
- základná vybavenosť	25	l/osoba.deň	1088	27 200	0,315

Priemerná potreba vody (l/s) $Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} = 146\,880 + 27\,200 = 174\,080 \text{ l/deň} = 2,015 \text{ l/s}$.

Maximálna denná potreba vody $Q_m = 174\,080 \times 1,6 = 278\,528 \text{ l/deň} = 3,224 \text{ l/s}$.

Maximálna hodinová potreba vody $Q_h = 278\,528 \times 1,8 = 501\,350,4 \text{ l/s} = 5,803 \text{ l/s}$.

Vodárenský zdroj

Pre zásobovanie pitnou vodou je potrebné zabezpečiť, na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby, vodárenský zdroj s výdatnosťou **min. 3,224 l/s**.

Na zásobovanie je využívaná voda zo SKV Šarišská Poruba – Nemcovce – Lipníky s výdatnosťou $Q = 2,60 \text{ l/s}$.

Akumulácia vody

Využitelný objem akumulácie vody pre zásobovanie navrhuje sa v zmysle STN 75 53 02 čl. 4.4 na min. 60 % z maximálnej dennej potreby vody.

Objem vodojemu $V_{min} = Q_m \times 0,6 = 278\,528 \times 0,6 = 167,117 \text{ m}^3$. Potrebný objem vody je potrebné zabezpečiť rozšírením jestvujúcej akumulácie o **vodojem 2x100 m³**.

Tlakové pomery

Vzhľadom na rozsah zástavby v rozmedzí 285,0 až 325,0 m n/m sú tlakové pomery upravené tak, aby boli v zmysle STN 75 54 01 min 0,25 MPa a max 0,60 MPa, výnimočne min 0,15 MPa a max 0,70 MPa.

2.8.2.1.3 Návrh rozšírenia vodovodu

Pre zásobovanie obce pitnou vodou v budúcnosti /rozvoj obce/ je potrebné zabezpečiť doplnenie vodných zdrojov na potrebných **3,224 l/s** a rozšírenie akumulácie vody o objem **2x100 m³**.

Navrhujeme napojenie obce na veľkokapacitný zdroj vody vodárenský systém Starina. Cez katastrálne územie vedie trasa vodovodného potrubia DN/ID 1000 z VN Starina. Bod napojenia navrhujeme v šachte OŠ-9. Pre zabezpečenie potrebnej akumulácie navrhujeme zriadiť samostatný vodojem o objem **2x100 m³** cca v mieste existujúcej prerušovacej šachty na k.ú. Šarišská Poruba s kótou dna 350,0 m n/m. Navrhujeme prírodné vodovodné potrubie do vodojemu DN/ID 100 a zásobné potrubie DN/ID 100 z vodojemu do spotrebiska.

Súčasný rozsah rozvodnej vodovodnej siete je potrebné rozšíriť v lokalitách novej zástavby s tým, že potrubia budú maximálne zokruhované vzhľadom na majetkoprávne pomery zastavaného územia.

Rozšírenie vodovodu po spotrebisku navrhujeme potrubím profilu DN/ID 100 mm. Rozvodné potrubia budú trasované v zelenom páse alebo okrajom miestnych ciest a štátnych ciest. Na potrubíach rozvodnej siete budú osadené hydranty na odber požiarnej vody a zariadenia zabezpečujúce spoľahlivú dodávku a prevádzku vodovodnej siete. Na odbočkách jednotlivých vetiev sú uzávery so zákopovou súpravou.

Priame napojenie spotrebiteľov na jednotlivé potrubia rozvodnej siete je výlučne cez domové prípojky. Meranie množstva odoberanej vody je samostatnými vodomermi osadenými na domových prípojkách.

Požiarne potreba vody

Podľa STN 92 0400 – Požiarne bezpečnosť stavieb a zásobovanie vodou na hasenie požiarov uvádza v čl. 4.7 Nadzemné požiarne hydranty (podzemné hydranty) sa osadzujú na vodovodnom potrubí, ktorého najmenšiu menovitú svetlosť DN, odporúčaný odber pre výpočet potrubnej siete a najmenší odber z hydrantu po pripojení mobilnej techniky stanovuje tabuľka 2., položka 2 a to:

a) Nevýrobné stavby s plochou $120 < S < 1\,000 \text{ m}^2$.

b) Výrobné stavby, sklady v jednopodlažnej stavbe s plochou $S \leq 500 \text{ m}^2$ je potrubie DN 100 mm pri odbere $Q = 6 \text{ l/s}$ pre odporúčanú rýchlosť $v = 0,8 \text{ m/s}$ a pri odbere $Q = 12 \text{ l/s}$ pre $v = 1,5 \text{ m/s}$ (s požiarneho čerpadlom) a najmenší objem nádrže vody na hasenie požiarov je 22 m^3 .

Nadzemné požiarne hydranty a podzemné hydranty na vonkajšom vodovode sa navrhujú tak, aby boli umiestnené mimo požiarne nebezpečného priestoru požiarneho úseku a priestoru s nebezpečenstvom výbuchu, najmenej 5 m a najviac 80 m od stavieb, ich vzájomná vzdialenosť môže byť najviac 160 m.

2.8.2.2. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

2.8.2.2.1. Rozbor súčasného stavu

Obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu. Odpadové vody z domácnosti a občiansko-technickej vybavenosti obce sú odvádzané do samostatných žump. Vzhľadom na vodotesnosť žump môže dochádzať ku nepriaznivým vplyvom na bezprostredné okolie. Tento spôsob odvádzania splaškových vôd je v súčasnej dobe nevyhovujúci a kladie nároky na pravidelnosť vývozu žump za účelom likvidácie odpadových splaškových vôd čo nie vždy je dodržiavané. Odvedenie povrchových dažďových vôd prebieha systémom dažďovej kanalizácie a cestných rigolov s vyústením do odvodňovacích priekop a následne vodných tokov. Dažďová kanalizácia je vedená v chodníku pozdĺž cesty I/18. Cestné rigoly sú situované pozdĺž miestnych ciest. Otvorené rigoly a priekopy sú zanesené.

Z hľadiska požiadaviek ochrany vôd pred znečistením, do doby vybudovania verejnej kanalizácie je potrebné zabezpečiť akumuláciu produkovaných splaškových odpadových vôd vo vodotesných žumpách. Obsah žump je nutné v súlade s § 36, ods. 3 zákona 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov (vodný zákon) zneškodňovať v zmluvnej čistiarni odpadových vôd.

2.8.2.2.2. Výpočet množstva splaškových vôd podľa STN 75 6101:

Množstvo odpadových splaškových vôd je na základe STN 75 6101 stanovené z výpočtu potreby vody pre odkanalizovanú lokalitu.

Rok 2020

Priemerný denný prietok $Q_{24} = 1,356$ l/s.

Maximálny denný prietok splaškov: $Q_d = 2,772$ l/s.

Maximálny hodinový prietok splaškov: $Q_d \times k_{hmax} = 2,772 \times 3,925 = 10,88$ l/s.

k_{hmax} – súčiniteľ maximálnej hodinovej nerovnosti.

Minimálny hodinový prietok splaškov: $Q_d \times k_{hmin} = 2,772 \times 0,6 = 1,6632$ l/s.

k_{hmin} – súčiniteľ minimálnej hodinovej nerovnosti.

Produkcia znečistenia: Rok 2020

BSK₅: 515 ob. $\times$ 0,060 kg/ob.d = 30,90 kg/d $\times$ 365 = 11 278,5 kg/rok.

CHSK : 515 ob. $\times$ 0,120 kg/ob.d = 61,80 kg/d $\times$ 365 = 22 557,00 kg/rok.

NL: 515 ob. $\times$ 0,055 kg/ob.d = 28,33 kg/d $\times$ 365 = 10 3450,45 kg/rok.

Rok 2040 a po roku 2040

Priemerný denný prietok $Q_{24} = 2,015$ l/s.

Maximálny hodinový prietok splaškov: $Q_{24} \times k_{hmax} = 2,015 \times 3,435 = 6,921$ l/s.

k_{hmax} – súčiniteľ maximálnej hodinovej nerovnosti.

Minimálny hodinový prietok splaškov: $Q_d \times k_{hmin} = 2,015 \times 0,6 = 1,209$ l/s.

k_{hmin} – súčiniteľ minimálnej hodinovej nerovnosti.

Produkcia znečistenia: Rok 2040 a po roku 2040

BSK₅: 1 088 ob. $\times$ 0,060 kg/ob.d = 65,28 kg/d $\times$ 365 = 23 827,2 kg/rok.

CHSK : 1 088 ob. $\times$ 0,120 kg/ob.d = 130,56 kg/d $\times$ 365 = 47 654,40 kg/rok.

NL: 1 088 ob. $\times$ 0,055 kg/ob.d = 59,84 kg/d $\times$ 365 = 21 841,6 kg/rok.

2.8.2.2.3. Návrh

Koncepcia ÚPN obce rieši systém odvádzania odpadových vôd delenou kanalizáciou a čistenie splaškových vôd v navrhovanej ČOV pre 1 520 EO a s prietokom $Q_{24} = 3,74$ l/s v západnej časti obce.

Ochranné pásmo ČOV je 25 m od vonkajšieho okraja objektov čistiarnie odpadových vôd k okraju súvislej bytovej zástavby pre čistiarnie odpadových vôd s komplexne uzavretou (zakrytou) technológiou s čistením odvádzaného vzduchu. Vyčistené odpadové vody budú vypúšťané do recipientu, potoka Ladianka. Pri návrhu ČOV je potrebné zabezpečiť ochranu objektu ČOV pred prietokom Q_{100} vodného toku Ladianka.

Z hľadiska odvádzania splaškových odpadových vôd navrhujeme splaškovú kanalizáciu do lokalít uvažovaného územného rozvoja a na územia s existujúcou zástavbou. Vzhľadom na konfiguráciu terénu bude potrebné na stokovej sieti osadiť čerpaciu stanicu odpadových vôd (ČS). Stoky stokovej siete navrhujeme z plastového potrubia profilu DN/ID 250.

Do vybudovania verejnej kanalizácie v obci Lipníky je nutné zabezpečiť akumuláciu produkovaných splaškových vôd z RD, BD a objektov občianskej vybavenosti do vodotesných žump. Zneškodňovanie žumpových vôd realizovať v súlade s ustanovením § 36 ods. 3 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení

neskorších predpisov zabezpečiť vývozom do čistiarne odpadových vôd s kapacitnými a technologickými možnosťami pre príjem týchto vôd.

Pri riešení vodovodu a kanalizácie je potrebné:

- dodržať ochranné pásma vodovodu a kanalizácie (1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm, 2,5 m pri priemere nad 500 mm),
- v okolí ochranných pásiem je potrebné vynechať voľný, neoplotený manipulačný priestor,
- plánované trasy verejného vodovodu a kanalizácie nesmú byť v budúcnosti zastavané.

Vody z povrchového odtoku sa v čo najväčšej miere ponechať na vsiaknutie do terénu. Pri prípadnom návrhu odvedenia dažďových do recipientu bude potrebné navrhovať opatrenia na zadržanie zrážkových vôd z povrchového odtoku v území tak, aby odtok nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (dažďové nádrže).

2.8.2.3. Odtokové pomery

2.8.2.3.1. Rozbor súčasného stavu

V katastrálnom území obce Lipníky sú v správe SVP upravené drobné vodné toky Ladianka (HCP 4-32-04-108) a jej bezmenné prítoky rkm zaústenia cca 5,770, 5,950 a 6,600.

Vodné toky boli v minulosti upravené:

- Ladianka v rkm 0,200 – 6,000 vegetačné spevnenie koryta a v rkm 6,000 – 6,850 svahy a dno opevnené polovegetačnými tvárniciami opretými o betónovú pätku.
- Bezmenný pravostranný prítok Ladianky (rkm zaústenia cca 5,770) v rkm cca 0,000 - 0,800.
- Bezmenný ľavostranný prítok Ladianky (rkm zaústenia cca 5,950) v rkm cca 0,000 - 0,150.
- Bezmenný ľavostranný prítok Ladianky (rkm zaústenia cca 6,600) v rkm cca 0,000 - 0,700.

Úprava vodného toku Ladianka je len čiastočná. Dažďové vody z ciest a miestnych komunikácií v obci sú odvádzané rigolmi do potokov.

Protipovodňová ochrana územia s priepustom je severne a severozápadne od centra obce, v lokalite železničnej stanice so zaústením priepustom do vodného toku Ladianka.

Pri jestvujúcich a navrhovaných lokalitách je potrebné navrhnuť opatrenia na zadržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch (z komunikácií, spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) v úrovni minimálne 60% z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min. na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

V rámci odvádzania dažďových vôd z novonavrhovaných spevnených plôch a z navrhovaných areálov zberného dvora a kompostoviska, realizovať opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 14 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z.z. podľa § 9. V zmysle stanoviska Slovenského vodohospodárskeho podniku, č. p. Košice nezhoršovať stav prirodzeného vodného útvaru SKH0092 Ladianka a vylúčiť ho z regulácie.

Ochranné pásma:

Pre výkon správy vodných tokov ponechať v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž drobných vodných tokov manipulačný pas v šírke 5,0 m.

2.8.2.3.2. Návrh

Z hľadiska ochrany územia pred povodňami je potrebné vybudovať korytovú úpravu vodných tokov na kapacitu Q_{100} ročnej veľkej vody. Na začiatku úprav tokov je potrebné vybudovať prepážky na zachytenie splavenín. Úpravu potokov, priekop a rigolov je potrebné vybudovať z polovegetačných tvární. Vybudované vodozádržné opatrenia pravidelne čistiť a upravovať v prípade poškodenia, aby bola zachovaná ich preventívna protipovodňová funkcia.

V rámci odvádzania dažďových vôd z novonavrhovaných plôch bude potrebné realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením vodného zákona.

Navrhované čiastočné protipovodňové opatrenia (záchytné priekopy a rigoly) nie sú postačujúce pre protipovodňovú ochranu lokalít, určených pre výstavbu.

Ochranu zastavaného a navrhovaného územia pre zástavbu pred povrchovými dažďovými vodami, riešenie ÚPN O navrhuje v severovýchodnej a juhozápadnej časti obce a korytovú úpravu ochrany územia pred povodňami (viď. grafická časť výkres č. 3 a 5). Dažďové vody v čo najväčšej miere ponechať na vsiaknutie do terénu a terén vyspádovať tak, aby nevsiaknuté dažďové vody boli odvedené do rigolov, priekop a dažďovej kanalizácie a do potoka.

Akékoľvek zásahy do vodných tokov v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., (úprava vodných tokov) je potrebné prerokovať s organizáciou.

Vzhľadom k vyššie uvedenému, na základe schváleného a platného plánu obce Lipníky, bude spracovaný odborne spôsobilou osobou projekt ochrany územia a obyvateľstva pred povodňami, ktorého súčasťou bude:

- hladinový režim vodného toku Ladianka s určením záplavového územia pre navrhovaný prietok Q_{100} , ktorý preukáže, resp. nepreukáže vhodnosť týchto lokalít na výstavbu rodinných domov, bytových domov, občianskej vybavenosti a objekty rekreácie a následne bude výstavba situovaná mimo zistené územie ohrozené povodňami,
- návrh opatrení na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch (z parkovísk, spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) v úrovni minimálne 60% z výpočtového množstva pre navrhovaný dážď 15. min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

Ochranné pásma:

Pri návrhoch umiestňovania stavieb ponechať pre výkon správy vodných tokov v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž ostatného vodného toku Ladianka a jeho bezmenných prítokov pás šírky 5,0 m.

2.8.3. Energetika a energetické zariadenia

2.8.3.1. Zásobovanie elektrickou energiou

2.8.3.1.1. Rozbor súčasného stavu

Katastrálnym územím obce Lipníky prechádza 2x400 kV nadzemné elektrické vedenie V477/478 Lemešany – p.b.č. 242 (Krosno, PL), ktoré prevádzkuje Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.. Ochranné pásmo od tohto vedenia je 25m od krajných vodičov.

Základné technické údaje:

Rozvodné siete: VN – 3 AC 22000V 50Hz, IT
NN – 3/PEN AC 400/230V 50Hz, TN-C

Obec Lipníky je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc 22/0,4kV uvedených v prehľade.

Prehľad o existujúcich trafostaniciach v obci Lipníky

Označenie TS XXX	Umiestnenie (lokalita)	Inštalovaný výkon /kVA/				Vyhodenie	Prevádzkovateľ
		Obec jestvuj	Obec návrh	Cudzie jestvuj.	Cudzie návrh		
TS 0001	Centrum obce	250	-	-	-	PTS	VSD a.s.
TS 0002	Areál MŠ	160	-	-	-	2 stĺp	VSD a.s.
TS 0003	Medzi št. cestou Svidník-Hanušovce	100	-	-	-	1 stĺp	VSD a.s.

TS 0004	Miestna časť Tal'ka	250	-	-	-	kiosk	VSD a.s.
TS 0005	Podhrabina	160		-	-	4 stĺp	VSD a.s.
Celkom Sc /kVA/:		920	-	-	-		

Trafo stanice sú napájané po VN strane z dvoch kmeňových vedení VSD VN č. 503 a 209 prípojkami tvorenými vodičmi AlFe, závesným VN káblom na podperných bodoch resp. VN káblom v zemnej ryhe.

Sekundárne elektrické rozvody NN a verejné osvetlenie:

Vo väčšine časti obce sú distribučné kmeňové vedenia tvorené vodičmi prierezu 3x70+50 mm² AlFe6, resp. 4x70/11 AlFe avšak v posledných rokoch začína ich náhrada samonosným káblom 4x120 na podperných bodoch. Uvedené rozvody sú uložené na betónových podperných bodoch v trase vedľa miestnych komunikácií.

Existujúce verejné osvetlenie (VO) je tvorené vodičom 25 mm² AlFe a úspornými LED svietidlami na podperných bodoch distribučnej NN siete s napojením a ovládaním z rozvádzačov verejného osvetlenia.

2.8.3.1.2. Energetická bilancia potrieb elektrickej energie

Predpokladaný vývoj bytového fondu a obložnosti bytov v nadväznosti na počet obyvateľov v návrhovom období:

Podľa informácií Obecného úradu k 31.12.2018 mala obec 160 obývaných domov.

Riešenie územného plánu obce uvažuje do roku 2040 a po roku 2040 s návrhom plôch pre bývanie:

Lokality bytových domov:

Číslo	Poloha v obci	Orientačný počet	
		Byt.domov/vchod	Podlažia/byty
LB 1	v centre obce (v polyfunkčnej ploche PP1)	2/4	3/48
SPOLU		2/4	3/48

Lokality rodinných domov:

Číslo	Poloha v obci	Orientačný počet	
		rodinných domov	bytov
L1	v centre obce (v polyfunkčnej ploche PP1)	4	5
L2	v západnej časti obce	20	23
L 3	v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka	4	5
L 4	v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka	11	13
L 5	v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka	12	14
L 6	v severnej časti obce Lipníky – Tal'ka	7	8
L 7	juhozápadne od centra obce	7	8
L 8	južne od centra obce (v polyfunkčnej ploche PP2)	9	10

SPOLU	74	86
--------------	-----------	-----------

Označenie lokalít je podľa grafickej časti územného plánu

Pre optimálnu organizáciu zástavby v týchto lokalitách pri orientačnom počte v lokalitách rodinných domov L1 – L8 je navrhovaných cca 74 rodinných domov s realizáciou približne 86 bytov. Na podmienene vhodnej lokalite L9 (z titulu druhej ochrany chránenej rastliny šafranu karpatského) je disponibilná plocha pre umiestnenie 5 rodinných domov s realizáciou približne 6 bytov. V prielukách sú disponibilné plochy pre umiestnenie cca 47 rodinných domov s realizáciou približne 51 bytov.

Rodinných domov spolu cca 126 a bytov v rodinných spolu 143 b.j..

V lokalite bytových domov LB1 je navrhovaných cca 48 b.j..

Spolu je navrhovaných bytov (143+48) cca 191 b.j., čo vytvára rezervu pre bytovú výstavbu, ktorú bude možné využiť aj po bilančnom období roku 2040.

Pre navrhované lokality stanovujú podrobné podmienky zástavby dokumentácie pre vydanie územných rozhodnutí.

Jestvujúce obývané rodinné domy ku 31.12.2018 160 b.j.

Navrhované rodinné a bytové domy (lokality L1-L8, L9, preluky a LB1) 191b.j.

Celkom bytové jednotky 351 b.j.

Bilancie celkového elektrického príkonu pre bytový a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky „Pravidlá pre elektrizačnú sústavu č.2“ vydanú SEP-om v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Celkový počet odberov-domácností:

494 bytov v roku 2040 a po roku 2040 je rozdelený podľa kategórie bytového odberu v zmysle STN 33 2130 čl.4.1 a Pravidiel pre ES č.2, čl.4.2.1. a tab.č.1 - jestvujúci stav nasledovne:

kategória	podiel bytov %	počet bytov	jednotkový príkon na byt kVA	celkový príkon kVA
A	50,0	176	$1,2 + 4,8/\sqrt{n} = 1,87$	329,1
B1	20,0	71	$1,6 + 6,4/\sqrt{n} = 3,03$	215,1
B2	15,0	52	$2,0 + 8,0/\sqrt{n} = 4,06$	211,1
C1	15,0	52	$6,0 + 4,0/\sqrt{n} = 7,03$	365,5
C2	0,0	0	$12,0 + 8,0/\sqrt{n} = 0$	0,00
Podielové zaťaženie bytového fondu celkom je $Sc_1 =$				1 120,8

Príkon podľa jednotlivých kategórií:

- kategória A – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA
- kategória B1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA
- kategória B2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody
- kategória C1 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné
- kategória C2 – elektrická energia na osvetlenie a domáce spotrebiče do 3,5 kVA + príprava pokrmov elektrickými spotrebičmi nad 3,5 kVA + elektrický ohrev teplej úžitkovej vody + elektrické vykurovanie zmiešané priamotopné a akumulčné + elektrické vykurovanie akumulčné

Číslo	občianska vybavenosť	stav	príkon kVA
1	Obecný úrad – 4 kmeňoví zamestnanci + starostka,	jestvujúci	3,0

1	Obecný úrad rekonštrukcia a rozšírenie – 3 kmeňoví zamestnanci	návrh	2,0
2	Kultúrny dom – 0 zamestnanci, 140 sedadlá,	jestvujúci	15,0
2	Kultúrny dom rekonštrukcia a rozšírenie – 1 zamestnanec, 140 sedadlá,	návrh	5,0
3	Služby a modlitebňa evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v kultúrnom dome – 0 zamestnanci, 50 sedadlá,	jestvujúci	0,0
3	Základné zdravotné služby – 4 zamestnanci, 2 ordinácie,	návrh	3,0
4	Výdajňa liekov – 4 zamestnanci, 30 návštevníci,	návrh	2,0
4	Hasičská zbrojnica – 0 zamestnanci,	jestvujúci	2,0
5	Hasičská zbrojnica rekonštrukcia a rozšírenie – 0 zamestnanci,	návrh	1,0
5	Nákupné stredisko COOP Jednota – 3 zamestnanci, 30 návštevníci,	jestvujúci	4,0
6	Nákupné stredisko COOP Jednota – rekonštrukcia a rozšírenie – 2 zamestnanci, 30 návštevníci,	návrh	2,0
6	Reštaurácia – 3 zamestnanci, 60 stoličiek	jestvujúci	15,0
7	Predajňa kvetín a záhrada – 2 zamestnanci, 80 návštevníci,	jestvujúci	2,0
11	Firma Javolko – autoopravovňa s pneuservisom – 6 zamestnanci, 50 návštevníci,	jestvujúci	4,0
7	Maloobchodné zariadenie – 4 zamestnanci, 50 návštevníci,	návrh	2,0
8	Centrum sociálnych služieb – 7 zamestnanci, 25 návštevníci,	návrh	5,0
8*	Železničná stanica Lipníky – 4 zamestnanci, 50 návštevníci,	jestvujúci	2,0
9	Multifunkčné ihrisko, tenisový kurt Taľka - 0 zamestnanci, 30 návštevníci,	jestvujúci	0,0
9	Areál rekreácie a agroturistiky – 4 zamestnanci, 45 návštevníci	návrh	2,0
12	Rímskokatolícky kostol – 2 zamestnanci, 140 sedadlá,	jestvujúci	2,0
13	Cintorín – 0 zamestnanci, 1 490 pl.m ²	jestvujúci	0,0
10	Rozšírenie cintorína – 2 zamestnanci, 5 320 pl.m ²	návrh	0,0
14	Dom nádeje , na cintoríne (N) – 0 zamestnanci, 80 sedadlá,	jestvujúci	2,0
11	Kebab – 3 zamestnanci, 25 stoličiek,	návrh	8,0
12	Picéria – 3 zamestnanci, 25 stoličiek,	návrh	12,0
15	Materská škola, s jedálňou – 8 zamestnanci, 45 detí,	jestvujúci	12,0
13	Materská škola – rekonštrukcia a rozšírenie – 6 zamestnanci, 25 detí,	návrh	2,0
16	Správa štátne lesy SR – 1 zamestnanec, 15 návštevníci,	jestvujúci	2,0
17	Firma Blachotrapez – 4 zamestnanci, 15 návštevníci,	jestvujúci	2,0
*	Maloobchodné zariadenie – 4 zamestnanci, 50 návštevníci,	návrh	2,0
*	Nevýrobné služby – 2 zamestnanci, 25 návštevníci,	návrh	2,0
14	Areál športu Juh – 2 zamestnanci, 80 návštevníci	návrh	4,0
15	Rekreačný areál - 2 zamestnanci, 80 návštevníci	návrh	2,0
*	Verejné stravovacie zariadenie 50 stoličiek - 5 zamestnanci, 50 návštevníci,	návrh	15,0
*	Verejné ubytovacie zariadenie 50 lôžok - 3 zamestnanci, 50 návštevníci,	návrh	4,0

	6 izieb,		
16	Kompostovisko – 0 zamestnanci,	návrh	0,0
17	Zberný dvor – 0 zamestnanci,	návrh	2,0
*	ČOV – 0 zamestnanci,	návrh	2,0
18	ČSPH – X zamestnanci,	návrh	2,0
Podielové zaťaženie občianskej a technickej vybavenosti Sc₂			148,0

Označenie lokalít je podľa grafickej časti územného plánu

Poznámka: *nie je občianske vybavenie

Podielové zaťaženie pre obec Sc ₁ – bytový fond:	1120,8 kVA
Sc ₂ – občianska vybavenosť:	148,0 kVA
Sc– celkom pre obec:	1268,8 kVA

Presné miesta osadení a podmienky zástavby navrhovaných trafostaníc v jednotlivých lokalitách stanovia zastavovacie štúdie resp. dokumentácie pre vydanie územných rozhodnutí.

Pri návrhu trafostaníc treba postupovať v súlade s technickými štandardmi platnými v tom čase prevádzkovateľom týchto sietí VSD a.s.

Prehľad o existujúcich a navrhovaných trafostaniciach v obci Lipníky

Označenie TS XXX	Umiestnenie (lokalita)	Inštalovaný výkon /kVA/				Vyhodenie	Prevádzkovateľ
		Obec jestvuj	Obec návrh	Cudzie jestvuj.	Cudzie návrh		
TS 0001	Centrum obce	250	-	-	-	PTS	VSD a.s.
TS 0002	Areál MŠ	160	-	-	-	2 stĺp	VSD a.s.
TS 0003	Medzi št. cestou Svidník-Hanušovce	100	-	-	-	1 stĺp	VSD a.s.
TS 0004	Miestna časť Tal'ka	250	-	-	-	kiosk	VSD a.s.
TS 0005	Podhrabina	160	-	-	-	4 stĺp	VSD a.s.
TS 0006	L2	-	160	-	-	kiosk	VSD a.s.
TS 0007	L8, L15, L16	-	160	-	-	kiosk	VSD a.s.
Celkom Sc /kVA/:		920	320	-	-		

Navrhované trafostanice

Obe navrhované trafostanice TS6 a TS7 pre nové lokality budú kioskové s transformátorom do maximálneho výkonu 400kVA. Existujúca mrežová priehradová trafostanica TS1 sa z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu zrekonštruje t.j. nahradí sa novou trafostanicou – stožiarovou resp. kioskovou.

Navrhované VN rozvody

Prípojky VN ku obom navrhovaným trafostaniciam TS6 a TS 7 sa navrhnú VN káblom vo výkope (ochranné pásmo 1m). Jestvujúca vzdušná prípojka vodičmi AlFe ku trafostanici TS1 v centre obce sa zrekonštruje t.j. nahradí sa závesným káblom na podperných bodoch (ochranné pásmo 1m) resp. prípojkou izolovaným vodičom na podperných bodoch (ochranné pásmo 4m).

Navrhované distribučné NN rozvody

V nových lokalitách určených na výstavbu bytových domov resp. rodinných domov sa navrhnu distribučné rozvody káblom NAYY vo výkope.

Navrhované verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie v nových lokalitách sa navrhne káblovými rozvodmi v zemi s osvetľovacími telesami na sadových resp. cestných oceľorúrkových stožiaroch s LED zdrojmi.

2.8.3.2. Zásobovanie plynom

2.8.3.2.1. Rozbor súčasného stavu

Zdrojom plynu pre obec Lipníky je VTL plynovod DN 300, PN 4,0 MPa, materiál oceľ, Hanušovce nad Topľou – Prešov a VTL prípojka DN50, PN 4,0 MPa, materiál oceľ pre RS Lipníky.

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je regulačná stanica RS Lipníky o výkone 1200 m³/hod. Z tejto regulačnej stanice sú zásobované aj ďalšie obce (Chmeľov, Čel'ovce, Pušovce, Proč, Cmeľovec, Šarišská Trstená, Podhorany).

V obci je vybudovaná miestna distribučná sieť STL plynovodov tlakovej úrovne 300 kPa, materiál PE. Jednotliví odberatelia plynu sú pripojení cez STL pripojovacie plynovody (prípojky). Rozvodné potrubia sú trasované v zelenom páske alebo okrajom ciest a miestnych komunikácií.

2.8.3.2.2. Návrh

V návrhu do roku 2040 v riešenom území dôjde k rozšíreniu plynovodnej siete na nové plochy pre bývanie a občiansku vybavenosť. Nové distribučné plynovody sa pripoja na existujúce podľa podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete. Na základe urbanistického riešenia sa navrhuje rozvodné plynovodné potrubia zaokrhovať tak, aby spoľahlivo zásobovali navrhované objekty. Trasovanie plynovodov riešiť v zelenom páske alebo chodníku.

Pre navrhovaný územný rozvoj bude potrebné prehodnotiť prepravné kapacity distribučnej siete a regulačnej stanice aj s ohľadom na prípadný územný rozvoj ostatných pripojených obcí.

Konkrétne podmienky budúceho pripájania odberateľov na distribučnú sieť v správe SPP – distribúcia, a.s. budú predmetom osobitných konaní podľa príslušných právnych predpisov (napr. územného, stavebného, ... podľa platného stavebného zákona ...)

Podrobné riešenie v rozsahu projektových dokumentácií si vyžaduje spracovanie Projektovej dokumentácie pre sieť technickej infraštruktúry – Zásobovanie plynom.

Riešenie územného plánu obce rešpektuje ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich plynárenských zariadení slúžiacich na rozvod zemného plynu a rieši potrebné rozšírenie plynovodov v zmysle ustanovení zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov.

2.8.3.2.3. Výpočet nárastu potreby plynu do roku a po roku 2040

Pri výpočte potreby plynu pre KBV (bytové jednotky v bytových domoch) a IBV (bytové jednotky v rodinných domoch) sa postupovalo v zmysle „Technických podmienok SPP distribúcia a. s. z 1. 11. 2012“.

A. Kategória domácnosť – Rodinné domy

teplotná oblasť:	14 °C – 16°C
maximálny hodinový odber:	$Q_{IBV} = 1,5 \text{ m}^3/\text{hod} \times 143 \text{ RD} = 214 \text{ m}^3/\text{hod}$
maximálny denný odber:	$Q_{IBV} = 36,0 \text{ m}^3/\text{deň} \times 143 \text{ RD} = 5\,148 \text{ m}^3/\text{deň}$
ročný odber:	$RQ_{IBV} = 2\,425 \text{ m}^3/\text{rok} \times 143 \text{ RD} = 346\,775 \text{ m}^3/\text{rok}$

B. Kategória domácnosť – KBV (varenie, vykurovanie príprava TÚV),

teplotná oblasť:	14 °C –16°C
maximálny hodinový odber:	$Q_{KBV} = 0,9 \text{ m}^3/\text{hod} \times 48 \text{ bytov} = 432 \text{ m}^3/\text{hod}$
maximálny denný odber:	$Q_{KBV} = 21,6 \text{ m}^3/\text{deň} \times 48 \text{ bytov} = 1\,037 \text{ m}^3/\text{deň}$
ročný odber:	$RQ_{KBV} = 1\,087 \text{ m}^3/\text{rok} \times 48 \text{ bytov} = 52\,176 \text{ m}^3/\text{rok}$

C. Kategória mimo domácnosť

teplotná oblasť: $14^{\circ}\text{C} - 16^{\circ}\text{C}$

Občianska vybavenosť – (odhad podľa navrhovaných plôch)

maximálny hodinový odber: $Q_{\text{MD}} = 30 \text{ m}^3/\text{hod}$

ročný odber: $Q_{\text{MD}} = 45\,900 \text{ m}^3/\text{rok}$

2.8.3.3. Zásobovanie teplom

Zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne. Výroba tepla v objektoch rodinných domov je zabezpečená individuálne plynom, spaľovaním hnedého uhlia a dreveného odpadu. Pri stanovení tepelnej potreby je potrebné vychádzať z STN 383350 o zásobovaní teplom, že budovy v obci sa nachádzajú v krajine s najnižšou oblastnou teplotou -16°C .

V riešení územného plánu obce sa aj naďalej uvažuje so zemným plynom ako s hlavným zdrojom tepla s možnosťou využitia doplnkových zdrojov energie.

2.8.3.4. Netradičné druhy energie

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. V riešení územného plánu sa odporúča uvažovať so zmenou palivovej základne prechodom na biomasu. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

2.8.4. Telekomunikácie

2.8.4.1. Aktuálny stav pevných telekomunikačných sietí

Obec Lipníky je súčasťou Regionálneho technického centra Východ a nemá vlastnú telefónnu ústredňu. Telefónni účastníci obce sú pripojení na telefónnu ústredňu Lipníky po prípojnóm úložnom miestnom kábli. Jestvujúca je realizovaná vzdušným káblom s napojením účastníkov vzdušným káblovým vedením z účastníckych rozvádzačov umiestnených na drevených pätkových stožiaroch v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií.

Technické údaje o kapacite a využití telefónnej ústredne, miestnej telefónnej siete a prípojných kábloch sú predmetom obchodného tajomstva Slovak Telecom a.s.. Ich prípadné rozšírenie si musia zabezpečiť podľa potreby na vlastné náklady jednotliví investori.

Požiadavky na napojenie nových lokalít obce na verejnú telefónnu sieť budú riešené priamo z existujúcej telefónnej ústredne.

Návrh:

- telefónnu sieť v sústredenej zástavbe pre bytové stanice dimenzovať na 1–1,5 páru pre novú bytovú výstavbu a 2 páry na občiansku vybavenosť,
- pri jestvujúcich telefónnych rozvodoch riešiť kabelizáciu všetkých jestvujúcich nadzemných rozvodov v meste úložným káblom v zemi,
- pri nových telefónnych rozvodoch riešiť trasy vedľa miestnych komunikácií,
- úložné káble miestnej telefónnej siete riešiť do všetkých ulíc – koridorov mesta, pre možnosť pripojenia každého bytu,
- pri riešení rozvoja nových lokalít bývania, podnikateľskej činnosti, športových aktivít vymedziť trasu – koridor pre následné uloženie telekomunikačných káblov v lokalite s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN, bod napojenia určí správca pri začatí územného konania.

Rozšírenie telefónnej ústredne, miestnej telefónnej siete a telefónnych staníc zabezpečí podľa potreby na vlastné náklady správca.

2.8.4.2. Rozvoj pevných telekomunikačných sietí

Územný plán rieši rozvoj pevných telekomunikačných sietí pre 334 nových bytových jednotiek (b.j.) a príslušnú novú občiansku vybavenosť.

Výstavba nových telekomunikačných sietí bude pozostávať z realizácie miestnej optickej siete do jednotlivých objektov. Výstavba miestnej optickej siete spočíva v realizácii pokládky mikrotrubičkových systémov FIBREFLOW k jednotlivým zákazníkom. Príslušný operátor siete v ďalšej etape zafukuje k zákazníkom jednotlivé optické káble. Z hľadiska mobilných operátorov budú nové rozvojové plochy zapracované do GSM infraštruktúry v súlade s pokrytím obce Lipníky. Pre navrhovanú kapacitu sú navrhované v súlade s prijatou koncepciou výstavby telekomunikačnej siete vybudovať sieť s min. 200 % hustotou telefonizácie rodinných domov, bytov, s prihliadnutím na charakter bývania a pokrytím pre občiansku vybavenosť a ďalšie aktivity. Podrobný návrh riešenia telekomunikačnej siete jednotlivých rozvojových plôch bude spracovaný v ďalších stupňoch PD po dohode s príslušným správcou, v súlade s aktuálnymi pripojovacími podmienkami.

Územný plán pri riešení rozvoja nových lokalít rodinných domov, podnikateľskej činnosti, športových aktivít nevymedzuje trasu – koridor pre následné uloženie telekomunikačných káblov v lokalite. Pre toto je potrebné zabezpečiť podrobné urbanistické riešenie, ktoré stanoví podrobné podmienky zástavby (dokumentácia pre vydanie územného rozhodnutia) a tým aj koridor trás s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN. Napájací bod pre nové lokality a užívateľov určí správca pri začatí územného konania, či to bude z rozvodu MTS alebo z jestvujúcej telekomunikačnej ústredne novou prípojkou a toto bude potrebné dodržať pri realizácii novej výstavby.

Ďalej je potrebné:

- telefónnu sieť v sústredenej zástavbe pre bytové stanice dimenzovať na 1–1,5 páru pre novú bytovú výstavbu a 2 páry na občiansku vybavenosť,
- pri jestvujúcich telefónnych rozvodoch riešiť kabelizáciu všetkých jestvujúcich nadzemných rozvodov v meste úložným káblom v zemi,
- pri nových telefónnych rozvodoch riešiť trasy vedľa miestnych komunikácií,
- úložné káble miestnej telefónnej siete riešiť do všetkých ulíc – koridorov mesta, pre možnosť pripojenia každého bytu,
- pri riešení rozvoja nových lokalít bývania, podnikateľskej činnosti, športových aktivít vymedziť trasu – koridor pre následné uloženie telekomunikačných káblov v lokalite s ohľadom na priestorové usporiadanie v zmysle platných STN, bod napojenia určí správca pri začatí územného konania.

Rozšírenie siete prvkov elektronickej komunikácie zabezpečí podľa potreby na vlastné náklady správca siete.

2.8.4.3. Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Pokrytie televíznym a rádiovým signálom a pokrytie mobilných sietí v lokalite je vyhovujúce. Pokrytie rádiovým signálom je vyhovujúce.

V obci sa nachádzajú úložné káble vo vlastníctve Slovak Telekom a.s.. Prípojný úložný optický kábel ST a.s. prechádza katastrom obce popri ceste I/18 a I/21 a je vyvedený do digitálnej ústredne, od ktorej sú vedené rozvody k účastníkom obce Lipníky.

V obci Lipníky pôsobí firma WI-NET Raslavice ktorá prevádzkuje bezdrôtovú elektronickú komunikačnú sieť slúžiacu pre poskytovanie širokopásmového pripojenia k internetu. Pripravuje sa poskytovanie podobných služieb spoločnosťou Press- Net Prešov.

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v budove obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

Príjem televízneho a rozhlasového signálu v meste zabezpečený individuálne prostredníctvom je v dostatočnej kvalite. Obec pripravuje zavedenie kamerového systému.

V návrhovom období je potrebné:

- vytvoriť územnotechnické podmienky pre realizáciu požiadaviek operátorov jednotlivých mobilných sietí pre ďalší rozvoj a skvalitnenie mobilných sietí,
- do vzdialenosti 50 m v smere vyžarovania/príjmu antén televízneho prevádzača – TVP Lipníky, Rádiokomunikácie neumiestňovať na žiadne budovy,
- vytvoriť územnotechnické podmienky v obci pre umiestnenie základňovej stanice T-Mobile a.s. Slovensko s oceľovým stožiarom o výške 30 – 40 m a o ploche pozemku cca 100 m²,
- vytvoriť územnotechnické podmienky pre realizáciu výstavby siete káblovej televízie,
- vytvoriť územnotechnické podmienky pre realizáciu požiadaviek operátorov jednotlivých mobilných sietí pre ďalší rozvoj a skvalitnenie mobilných sietí,
- riešiť rekonštrukciu vzdušnej telefónnej siete a zvýšiť podiel káblových rozvodov uložených v zemi.

2.9. Ochrana prírody

2.9.1. Koeficient ekologickej stability

Súčasná krajinná štruktúra – SKŠ (druhotná krajinná štruktúra, využitie zeme) je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novo vytvoril ako umelé prvky krajiny. Základné prvky SKŠ tvorí lesná vegetácia, nelesná drevinová vegetácia, trvalé trávne porasty, orná pôda a trvalé poľnohospodárske kultúry, vodné toky a plochy, sídelné a technické prvky (antropogénne prvky).

Výskyt ekologicky stabilných plôch predstavujú všetky ostatné prvky súčasnej krajinskej štruktúry. V k. ú. sú to extenzívne a intenzívne využívané trvalé trávne porasty, NSKV, záhrady, lesy a vodné plochy. Súčasná výmera ekologicky stabilných plôch je 274,72 ha (72,40 % z celkovej výmery k.ú.).

Koeficient ekologickej stability pre skutočný stav:

$$KES = \frac{68 \times 0,77 + 18 \times 3,0 + 152 \times 4,0 + 97 \times 5,0 + 5 \times 4,0 + 37 \times 1,0 + 3 \times 0,5}{379}$$

$$KES = 3,312$$

Aj keď je hodnota KES výrazne nad hodnotou 1 nemôže dostatočne vypovedať o kvalite jednotlivých stabilných prvkov. Návrh územného systému ekologickej stability na miestnej úrovni v rámci ÚPN-O môže zlepšiť súčasný stav, čo je pozitívne v zmysle trvalo udržateľného rozvoja katastra.

Z hľadiska územného systému ekologickej stability môžeme teda riešené územie charakterizovať ako málo stabilné s pomerne nízkym zastúpením ekologicky hodnotných a stabilných prvkov.

2.9.2. Prvky územného systému ekologickej stability

V rámci RÚSES okresu Prešov, 2010 bol vypracovaný návrh tvorby územného systému ekologickej stability v obci Lipníky.

Z hľadiska zákona č. 543/2002Z.z.o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa v katastrálnom území obce nevyskytujú osobitne chránené územia národnej siete ani územia európskej siete Natura 2000. Návrh ÚSES zabezpečuje ochranu aj týchto významných krajinných prvkov.

Návrh kostry ÚSES sledoval podchytenie tých významných krajinných prvkov, ktoré jednak vytvárajú charakteristický ráz krajiny a jednak majú multifunkčnú funkciu v zmysle udržiavania ekologickej stability.

Prvky ÚSES v riešenom území.

Návrh kostry ÚSES vyplýva z podrobných analýz, mapovania a syntéz abiotických a biotických prvkov, územného priemetu zaťaženia prírody a krajiny a taktiež nadväzuje na systém ÚSES vyšších hierarchií, ktoré sa v k. ú. vyskytujú.

Keďže z hľadiska zákona o OPaK sa na území nevyskytujú osobitne chránené územia, návrh kostry ÚSES zabezpečuje tiež ochranu týchto významných krajinných prvkov.

Návrh kostry ÚSES sledoval podchytenie tých významných krajinných prvkov, ktoré jednak vytvárajú charakteristický ráz krajiny a jednak majú multifunkčnú funkciu v zmysle udržiavania ekologickej stability.

V juhovýchodnej časti do katastra zasahuje do katastra regionálne biocentrum Petič (RBc).

Po východnom okraji katastra v juhozápadným smerom prebieha regionálny biokoridor Petič – Lysá hora (RBk).

Od RBc Petič severným smerom prebieha regionálny biokoridor Lysá hora – Pavlovce – Tajch.

Navrhované prvky kostry ÚSES sú:

Miestne biocentrá – MBc Tal'ka (mokrad') medzi obcou Lipníky a Lipníky – Tal'ka a miestne biocentrum MBc Kapel'uch na plochách lesov a lúk (s výskytom chránenej rastliny šafrán karpatský) severne od Lipníky – Tal'ka.

Miestne biokoridory – Brehové porasty potoka Ladianka (MBk 1) a pravostranne sa napájajú porasty pravostranného bezmenného prítoku - miestneho biokoridoru (MBk 2) a porasty ľavostranného bezmenného prítoku (MBk 3).

Interakčné prvky (IP 1 – IP 2) sú tvorené hlavne trvalými trávnyimi porastmi s enklávami NSKV na plochách južne a juhovýchodne od obce. V poľnohospodárskej krajine zabezpečujú blahodarný vplyv na okolitú antropogénnu krajinu a zastavané územie, ako aj na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom. IP majú pôdu ochrannú, retenčnú a protieróznú funkciu.

Prvky ÚSES na všetkých úrovniach je potrebné akceptovať ako záujmové územia ochrany prírody ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia.

2.10. Konceptia starostlivosti o životné prostredie

2.10.1. Krajinnoeekologické opatrenia

Krajinnoeekologické opatrenia zahŕňajú základné pravidlá starostlivosti o ochranu prírody a tvorbu krajiny, tak aby ich dodržiavaním bol zabezpečený trvalo udržateľný rozvoj k. ú. z hľadiska ekologickej stability územia.

Ochrana prírody:

V zmysle zákona č. 543./2002 Z.z. – o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí na celom katastrálnom území obce prvý stupeň ochrany.

Konkrétne navrhované opatrenia:

- pozdĺž vodných tokov, zachovať nezastavaný pás územia o šírke 5 až 10 m pre rozvoj sprievodnej vegetácie toku, ktorý bude nadväzovať na „pobrežné pozemky“ (10 m alebo 5 m) určené v § 49 ods.2 vodného zákona,
- novo navrhované funkčné plochy situovať v nadväznosti na zastavané územie obce,
- návrhy na stavebnú činnosť situovať mimo podmáčaných a zamokrených plôch,
- zásahy do prírodného prostredia usmerňovať tak, aby boli zachované všetky prvky územného systému ekologickej stability,
- spôsob využitia územia usmerniť tak, aby sa neznížila ekologická kvalita územia, navrhnúť opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- akceptovať jestvujúcu kostru ÚSES,
- realizovať plochy pre náhradné výsadby v súlade s krajinnoeekologickým plánom,
- chrániť plochy poľnohospodárskych pôd pred eróziou realizáciou systémov ochranných agrotechnických opatrení,
- zamedzovať neopodstatneným výrubom drevín v miestnych biokoridoroch, predovšetkým v sprievodnej vegetácii tokov. Tie je možné realizovať len v súvislosti so správou toku v prípadoch ohrožujúcich bezpečnú prevádzku toku,
- uplatňovať výsadbu pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov,

- rešpektovať limity využitia územia pre zachovanie trvalo udržateľného rozvoja.

Tvorba krajiny

Na stabilizáciu a trvalo udržateľný rozvoj krajiny je nutné v rámci jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry dodržať tieto zásady:

orná pôda

Základnými opatreniami na stabilizáciu ornej pôdy sú:

- nezvyšovanie výmery ornej pôdy na úkor stabilných TTP, či NSKV, čo vyplýva z prispôsobenia sa abiotickým podmienkam daného územia hlavne svahovým pohybom, zosuvom a silnej a veľmi silnej erodovateľnosti územia,
- na plochách so stredne silnou eróziou je odporúčané protierózne organizačné a agrotechnické opatrenia,
- na plochách so silnou a veľmi silnou eróziou, keďže je na nich v súčasnosti vhodný druh pozemku (TTP a ostatné plochy s NSKV), navrhujeme trvalý zákaz zmeny kultúry na ornú pôdu a zastavané plochy.

trvalé trávne porasty

- udržať a zvyšovať súčasnú výmeru TTP a nerozrávať TTP na ornú pôdu v erózných územiach. nie sú vhodné ani intenzifikačné zmeny zo súčasne prevládajúcej extenzívnej, teda viac stabilnej, povahy týchto plôch na intenzívnu, menej stabilnú,
- na plochách so silnou a veľmi silnou eróziou, keďže je na nich v súčasnosti vhodný druh pozemku (TTP a ostatné plochy s NSKV), navrhujeme trvalý zákaz zmeny kultúry na ornú pôdu.

nelesná stromová a krovitá vegetácia (NSKV)

- vykonať zameranie súčasných plôch NSKV. Navrhujeme delimitáciu kompaktnej NSKV do LPF,
- zásadu, ktorú treba v k. ú. dodržať je neznižovať súčasnú výmeru NSKV. Stabilizovať súčasný stav NSKV z dôvodu, že znižovaním výmery týchto plôch by mohlo dôjsť k rozvinutiu výrazných erózných procesov na stráňach na tektonických poruchách, zmenšeniu potravinovej bázy pre zoofaunu a tým by došlo k výraznému zníženiu ekologickej stability územia.

lesný pôdny fond

- pre hospodárenie na lesnom pôdnom fonde sú záväzné opatrenia predpísané v rámci platného programu starostlivosti o lesy (PSL),
- prvoradou úlohou z hľadiska ochrany prírody je vhodné hospodárenie v lesných spoločenstvách, v súlade s ich funkciou ako regionálneho a miestneho biocentra,
- nezákonné výruby lesných porastov, nevhodné približovanie, požiare a pod. je možné eliminovať zvýšenou kontrolnou činnosťou oprávnených osôb.

K poškodzovaniu porastov môže dochádzať aj výstavbou objektov v blízkosti lesa, kedy sa často porušuje zákon o lesoch 326/05 Z.z. v znení neskorších predpisov (§ 10 Ochranné pásmo lesa. Ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku).

voda

Vzhľadom na významnú ekologickú funkciu miestnych potokov, je potrebné:

- udržiavať a stabilizovať súčasný stav vodného toku Ladianka a jeho prítokov,
- nezasahovať do tokov ani do brehových porastov, tak aby na citlivom území náchylnom na zosuvy a fluvialnú eróziu nedošlo k erózii brehov a alúvia potokov,
- používať a aplikovať hnojivá a pesticídy v súlade s požiadavkami ochrany prírody a ochrany vôd.

zastavané plochy a cesty

- vzhľadom na súčasnú a potenciálnu eróziu je potrebné navrhovať cesty, cyklotrasy, náučne chodníky a ostatné zastavané plochy v územiach bez silnej a veľmi silnej erózie.

2.10.2. Odpadové hospodárstvo

Východiskovým dokumentom pre riešenie problematiky odpadového hospodárstva v obci Lipníky je Program odpadového hospodárstva obce Lipníky spracovaný na obdobie do roky 2015- 2020. POH

obce Lipníky vychádza z princípov a cieľov POH Slovenskej republiky, POH Prešovského kraja a transformuje ich na konkrétne podmienky obce. Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov viedla obec evidenciu vyprodukovaného množstva komunálnych odpadov do 31.12.2013. Schválením novej vyhlášky č.310/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch vedie evidenciu odpadov v obci Lipníky.

Obec má v súlade s § 39 ods. 10 zákona o odpadoch uzatvorenú zmluvu na vykonávanie zberu, prepravy, zhodnocovania a zneškodňovania komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na území obce Lipníky so spoločnosťou FÚRA s.r.o.. Zmesový komunálny odpad a objemový odpad je zneškodňovaný na viacerých skládkach odpadu aj v Petrovcích. V obci sa využíva množstvový zber zmesového komunálneho odpadu do 110 a 120 l nádob – 170 ks, a do KUKA 1100 l zberných nádob – 3 ks (3 cintorín). Zmesový komunálny odpad sa zbiera podľa zverejneného kalendáru vývozu na príslušný rok a podľa potreby. Množstvo za rok 2018 celkom 239,73 ton.

V obci je pre občanov zavedený triedený zber Naturpack a.s. komunálnych odpadov formou plastových vriec (papier, plasty, PET fľaše, sklo, kov a viac vrstvové obaly), veľkokapacitného kontajnera (objemový odpad a drobný stavebný odpad) a stacionárneho zberu elektroodpadov a nebezpečných druhov odpadov (žiarivky, elektroodpad, baterky) a jedlých tukov a olejov. V obci je tiež zavedený zber textilných odpadov.

Veľký objemný odpad a drobný stavebný odpad sú občania povinní uložiť do veľkoobjemových kontajnerov umiestnených na určené miesta obce.

Obec nemá zriadený zberný dvor ani kompostovisko. Každá domácnosť má kompostéry.

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží sa environmentálne záťaže na území k.ú. Lipníky nenachádzajú.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, na území obce Lipníky neeviduje skládky odpadov.

Návrh

Územný plán obce navrhuje zriadenie zberného dvora separovaného odpadu, odkiaľ zabezpečí odber jednotlivých komodít vyseparovaných zložiek KO na zhodnotenie materiálovej alebo energetickej.

Zberný dvor (17N) je navrhovaný na ploche pozemku o výmere cca 310 m² na ploche v južnej časti obce.

V súlade so zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch, je v rámci územného plánu obce navrhnuté v južnej časti obce kompostovisko (16N), na ploche pozemku o výmere cca 140 m² s kapacitou do 50 ton ročne, na zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu - odpadu z údržby cintorína, verejnej zelene, vrátane záhrad a parkov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb a občianskych združení.

V oblasti zhodnotenia odpadového hospodárstva je potrebné:

- v súlade s platnou legislatívou zlepšovať kvalitatívne charakteristiky odpadov s cieľom redukovať negatívne vplyvy na životné prostredie,
- v súlade s platnou legislatívou zlepšovať kvalitatívne charakteristiky odpadov s cieľom redukovať negatívne vplyvy na životné prostredie,
- nakladanie s odpadmi v obci riešiť v súlade s Plánom odpadového hospodárstva obce, ktorý musí byť v súlade s Plánom odpadového hospodárstva kraja, vychádzajúceho z Plánu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2020,
- zvýšiť podiel zhodnocovania a znížiť podiel zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov, uprednostňovaním materiálovej zhodnotenia a riešiť plochy pre zneškodňovanie biologicky rozložiteľného odpadu, v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a novelou Zákona o odpadoch č. 292/2017Z.z. a vyhláškou MŽP SR č. 371/2015Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch,

- rozšíriť separovaný zber pre zhodnotiteľné odpady v členení na komodity podľa ustanovení vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch, vybudovaním účinného systému separovaného zberu s vhodným systémom zvozu na zariadenia na triedenie a zhodnocovanie odpadov, resp. na zariadenia na kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu, ktoré sa postupne zriaďujú v zmysle schváleného programu odpadového hospodárstva obce, pričom umiestnenie nových zariadení má sledovať princíp blízkosti berúc do úvahy ekonomickú efektívnosť,
- likvidovať a následne rekultivovať staré zátáže (aj malé divoké skládky) na území obce).
- v lokalitách s častým výskytom uloženia odpadu v rozpore so zákonom o odpadoch vypracovať návrh využitia územia s cieľom ochrany týchto lokalít pred ukladaním odpadu v rozpore so zákonom o odpadoch a zároveň vypracovať návrh na likvidáciu takýchto “divokých skládok” a opatrenia na zabránenie vzniku divokých skládok.

Dobudovanie infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva vykonávať v súlade s POH obce a Prešovského kraja.

Opatrenia na dosiahnutie cieľov POH:

- zaviesť účinný separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad,
- zabezpečiť nakladanie s kuchynským reštauračným odpadom a jedlými olejmi zo školských zariadení v súlade so zákonom o odpadoch,
- zhodnotiť plochu pre umiestnenie kompostoviska a podporovať komunitné kompostovanie,
- zaviesť systém evidencie a kontroly nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi v komunálnych odpadoch v obci,
- zabezpečiť efektívny oddelený zber prenosných použitých batérií a akumulátorov v zmysle požiadaviek európskej legislatívy,
- zabezpečiť informačné kampane pre obyvateľstvo na podporu zberu použitých batérií a akumulátorov, stavebného odpadu a BRKO,
- vyhradiť predpokladané priestory pre zber vybraných prúdov odpadov v zodpovednosti výrobcov.
- nekontaminovanú pôdu a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál vykopaný počas stavebných prác nepovažovať za odpad (ak sa materiál použije na účely výstavby v prirodzenom stave),
- pri stavebných odpadoch uprednostňovať recykláciu pred ukladaním na skládku odpadov,
- pri stavebných prácach financovaných z verejných zdrojov (predovšetkým pri výstavbe dopravných komunikácií a infraštruktúry) využívať upravený stavebný a demolačný odpad, stavebné materiály a výrobky, pri ktorých výrobe bol zhodnotený odpad (materiálovo alebo energeticky) za podmienky, že spĺňajú funkčné a technické požiadavky, prípadne stavebné výrobky pripravené zo stavebných a demolačných odpadov; túto požiadavku zahrnúť do podmienok verejného obstarávania.

2.11. Riešenie záujmov obrany štátu a ochrany obyvateľstva

2.11.1. V oblasti obrany štátu

Riešené územie nie je dotknuté záujmami obrany štátu. V katastrálnom území obce Lipníky sa podľa Správy nehnuteľného majetku a výstavby Ministerstva obrany Slovenskej republiky v Košiciach podzemné a nadzemné vedenia vo vlastníctve vojenskej správy v záujmovom území nenachádzajú.

2.11.2. V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva

V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva rešpektovať zákon č. 395/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Obec Lipníky má spracovaný plán ukrytia, podľa ktorého je ukrytie obyvateľstva obce zabezpečené v čase po vyhlásení mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne priamo v suterénoch rodinných domov.

Hromadné ukrytie obyvateľstva obce s ohľadom na veľkosť obce je potrebné v rámci civilnej obrany zabezpečiť v súlade s ustanoveniami zákona Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. 237/2000 Z.z. a pokynmi pre realizáciu stavieb všeobecnými technickými požiadavkami na výstavbu bez konkrétneho umiestnenia stavieb civilnej ochrany obyvateľstva a ukrytie obyvateľov riešiť priamo v suterénoch bytových a rodinných domov. Ukrytie pracovníkov výrobnnej sféry je potrebné riešiť pre 50 % celkového stavu zamestnancov v účelových priestoroch výrobných území.

Z hľadiska civilnej ochrany je potrebné akceptovať platný plán ukrytia obyvateľstva obce a v územnom pláne hromadné ukrytie obyvateľstva obce riešiť v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany a to:

- stavebnotechnické požiadavky v časti verejné dopravné a technické vybavenie územia v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti. (§4 ods. 1 a ods. 3 písm. a),
- stavebnotechnické požiadavky v zmysle § 4 ods. 2 sa uplatňujú tak, že ochranné stavby:
  - a) sa budujú v podzemných podlažiach alebo úpravou nadzemných podlaží stavebných objektov alebo ako samostatne stojace stavby,
  - b) tvoria prevádzkovo uzatvorený celok a nesmú ním viesť tranzitné inžinierske siete, ktoré s ním nesúvisia,
  - c) sa navrhujú do miest najväčšieho sústredenia osôb, ktorým treba zabezpečiť ukrytie v dochádzkovej vzdialenosti najviac do 500 m,
  - d) sa umiestňujú najmenej 100 m od zásobníkov prchavých látok a plynov s toxickými účinkami, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť ukrývaných osôb,
  - e) sa umiestňujú tak, aby prístupové komunikácie umožňovali prístup k objektu pre ukrývané osoby,
  - f) sa navrhujú s kapacitou 150 a viac ukrývaných osôb,
  - g) majú zabezpečené vo vnútorných priestoroch mikroklimatické podmienky,
  - h) spĺňajú ochranné vlastnosti vyjadrené ochranným súčiniteľom stavby K_0 .

Stavebnotechnické požiadavky podľa § 4 ods. 3 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany:

- a) v budovách zabezpečujúcich ukrytie pre najpočetnejšiu zmenu zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti,
- b) v budovách poskytujúcich služby obyvateľstvu, najmä v nemocniciach, hoteloch, ubytovniach, internátoch, všetkých typoch škôl, bankách, divadlách, kinách, poisťovniach, telovýchovných objektoch, zabezpečujúcich ukrytie podľa prevádzkovej a ubytovacej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,
- c) v hypermarketoch a polyfunkčných domoch podľa projektovanej kapacity návštevnosti pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti,
- d) v budovách štátnych orgánov, vyšších územných celkov, miest a obcí pre plánovaný počet zamestnancov a pre osoby prevzaté do starostlivosti,
- e) v bytových budovách pre navrhovaný počet osôb.

Ochranné stavby sa navrhujú podľa analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí.

2.11.3. V oblasti požiarnej ochrany

Obec v súčasnosti má požiarnu zbrojnicu v centre obce. Má zriadený 40 členný dobrovoľný hasičský zbor s cvičiskom na futbalovom ihrisku v obci Šarišská Poruba. K dispozícii je hasičská technika – protipovodňový vozík a dve čerpadlá s hadicami vo vyhovujúcom stave s požiadavkou na MV SR na dodanie požiarneho auta Iveco. Zásahová jednotka je v Prešove a Kapušanoch. ÚPN O navrhuje rekonštrukciu a rozšírenie existujúcej požiarnej zbrojnice (5N) v centre obce. Požiadavky z hľadiska požiarnej ochrany obce sa riadia príslušnými ustanoveniami zákona o ochrane pred požiarmi číslo

314/2001 Z.z. Územný plán ich rieši v rámci rekonštrukcií a výstavby nových miestnych komunikácií a chodníkov s dostatočnými šírkovými parametrami prístupových komunikácií a zabezpečením dostatočného množstva vody pre účely požiarnej ochrany v rámci verejného zásobovania obce vodou z rozvodných potrubí obecného vodovodu.

Potreba požiarnej vody sa stanovuje v zmysle STN 73 0873. Rozvody vody sú riešené tak, aby bolo možné zokruhovanie jednotlivých vetiev. Každých 80 – 120 m budú na rozvode vody osadené podzemné požiarne hydranty DN 80 podľa požiadaviek požiarnej ochrany (viď kapitola 2.8.2.1.3.).

2.11.4. V oblasti protipovodňovej ochrany

V katastrálnom území obce Lipníky sú v správe SVP upravený drobný vodný tok Ladianka (HCP 4-32-04-108) a jej bezmenné prítoky rkm zaústenia cca 5,770, 5,950 a 6,600.

Vodné toky boli v minulosti upravené:

- Ladianka v rkm 0,200 – 6,000 vegetačné spevnenie koryta a v rkm 6,000 – 6,850 svahy a dno opevnené polovegetačnými tvárniciami opretými o betónovú pätku.
- Bezmenný pravostranný prítok Ladianky (rkm zaústenia cca 5,770) v rkm cca 0,000 - 0,800.
- Bezmenný ľavostranný prítok Ladianky (rkm zaústenia cca 5,950) v rkm cca 0,000 - 0,150.
- Bezmenný ľavostranný prítok Ladianky (rkm zaústenia cca 6,600) v rkm cca 0,000 - 0,700.

Kapacita korýt upravených vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}).

Na tokoch, ktoré pretekajú k.ú. obce Lipníky, nebol v zmysle § 20 zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov orgánom štátnej vodnej správy určený rozsah inundačného územia.

Proti povodňová ochrana územia s priepustom je severne a severozápadne od centra obce, v lokalite železničnej stanice so zaústením priepustom do vodného toku Ladianka.

Úprava vodného toku Ladianka je len čiastočná. V súčasnosti záplavové územie sa nachádza v centre obce a vo východnej časti obce súvisiace s vodným tokom Ladianka.

Dažďové vody sú zachytené čiastočne rigolmi a priekopami, ktoré nie sú dobudované. Z ciest I/18,I/21, III/3466 a miestnych komunikácií sú odvádzané rigolmi do vodných tokov.

V zmysle vyjadrenia Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., Košice, pre geografickú oblasť Lipníky neboli vypracované mapy povodňového ohrozenia a pre vodný tok Ladianka potok nie je vyhlásené inundačné územie.

ÚPN obce Lipníky rešpektuje prirodzené záplavové územia tokov a obmedzenia využitia územia v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov a navrhovanú výstavbu situovať mimo záplavové územie.

Na zabezpečenie ochrany súčasného a navrhovaného zastavaného územia obce pred povrchovými dažďovými vodami riešenie ÚPN O navrhuje ochranu území v severovýchodnej a juhozápadnej časti obce a korytovú úpravu ochrany územia pred povodňami (viď. grafická časť výkres č. 3 a 5).

Na území obce je potrebné:

- Akékoľvek zásahy do vodných tokov v správe SVP š.p. Banská Štiavnica, OZ Košice je potrebné prerokovať s ich organizáciou.
- Pri návrhoch umiestňovania stavieb ponechať pre výkon správy vodných tokov v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž drobného vodného toku Ladianka a pozdĺž ostatných bezmenných prítokov voľný manipulačný pás šírky 5 m.
- Dobudovať reguláciu a úpravu drobného vodného toku Ladianka a jeho bezmenných prítokov na ochranu existujúcej i navrhovanej výstavby v obci, na odvedenie Q_{100} ročnej veľkej vody s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov.
- Zlepšovať vodohospodárske pomery na území obce na ostatných malých potokoch zásahmi smerujúcimi k stabilizácii vodohospodárskych pomerov za extrémnych situácií počas povodní aj

v období sucha s cieľom zachytávať povodňové prietoky a zanášanie tokov pri povodňových stavoch bez poškodenia vodného ekosystému.

- Zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať primerané protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaného územia obce a ochranu pred veľkými prietokmi.
- Do doby realizácie proti záplavovým opatrením na Q_{100} ročné vody na vodných tokoch, v ich inundačnom území okrem ekologických stavieb a sietí stavieb technickej infraštruktúry nerealizovať žiadnu výstavbu.
- V prípade novonavrhovaných spevnených plôch je potrebné riešiť odvádzanie dažďových vôd z týchto plôch a stanoviť opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.
- Navrhnuť opatrenia na zvýšenie vodozdržnosti záujmového územia.
- Rešpektovať vodný zákon, ktorý vyžaduje zariadenia na zachytávanie plávajúcich látok u vôd z povrchového odtoku pred ich vypustením do povrchových vôd (§ 36, ods. 13 zákona č. 364/2004).

Pre realizáciu protipovodňových opatrení je potrebné včas zabezpečiť prípravu predmetnej dokumentácie.

2.12. Vymedzenie zastavaného územia

2.12.1. Súčasné zastavané územie

Obec v riešenom období do roku 2040 sa bude rozvíjať v katastrálnom území obce, predovšetkým na svojom zastavanom území, ktorého hranica bola stanovená k 1.1.1990. Toto územie má výmeru 498 516 m².

Novo vymedzené zastavané územie má výmeru cca 243 650 m².

Celkovo vymedzené zastavané územie má výmeru $498\,516\text{ m}^2 + \text{cca } 243\,650\text{ m}^2 = \text{cca } 742\,166\text{ m}^2$.

2.12.2. Navrhované rozšírenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce Lipníky je vymedzené pôvodnou a novou hranicou zastavaného územia, ktorej priebeh je zobrazený v grafickej časti i- výkres číslo 3.

Nová hranica zastavaného územia obce Lipníky je vymedzená čiarou vedenou:

V severovýchodnej časti Lipníky – Podhrabina odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia južným smerom, lomí sa okolo navrhovanej plochy rodinných domov severným smerom a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

V severnej časti Lipníky – Tal'ka odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia severovýchodným smerom, prechádza okolo navrhovanej plochy rodinných domov L9, okolo navrhovaného Areálu rekreácie a agroturistiky Tal'ka (9N), navrhovanej lokality rodinných domov L3 a navrhovanej plochy rodinných domov juhozápadným smerom a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

V západnej časti Lipníky – Tal'ka odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia severozápadným smerom, prechádza okolo navrhovanej lokality rodinných domov L5 lomí sa severovýchodným smerom a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

V južnej časti Lipníky – Tal'ka odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia západným smerom, prechádza okolo jestvujúceho multifunkčného ihriska a tenisového kurtu (9S), lomí sa južným a východným smerom a okolo navrhovanej lokality rodinných domov L6 sa napája na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

V severovýchodnej časti Lipníky (pri ceste I/21) odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia západným smerom, prechádza okolo navrhovanej a jestvujúcej plochy rodinných domov odpája, lomí sa východným smerom a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia. Východne od cesty I/21 – odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia severným smerom, prechádza okolo navrhovanej

plochy rodinných domov lomí sa východným a južným smerom a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

V juhovýchodnej časti Lipníky (pri ceste I/21a ceste I/18) odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia, prechádza okolo navrhovanej a jestvujúcej plochy rodinných domov a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

Pri ceste I/18, bez odpojenia a napojenia sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia, prechádza samostatne okolo navrhovanej a jestvujúcej plochy rodinných domov.

V južnej časti Lipníky (pri ceste I/18) odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia južným smerom, prechádza cez vodného toku Ladianka a cestu I/18, okolo navrhovanej plochy ČSPH (18N), a navrhovanej lokality rodinných domov L8, lomí sa západným smerom prechádza cez navrhovanú MK a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

Pri jestvujúcej MK smerom ku futbalovému ihrisku (ktoré je na k.ú. Šarišská Poruba) odpája sa od jestvujúcej hranice zastavaného územia východným smerom, prechádza cez bezmenný vodný tok, okolo navrhovaného Areálu športu Juh (14 N), navrhovaného Rekreačného areálu (15), lomí sa juhozápadným smerom prechádza a napája sa na jestvujúcu hranicu katastrálneho územia obce.

V západnej časti Lipníky odpája sa od jestvujúcej hranice katastrálneho územia obce južným smerom, prechádza okolo navrhovanej plochy ČOV a pozdĺž navrhovanej obslužnej komunikácie, lomí sa západným smerom pozdĺž navrhovanej obslužnej komunikácie (pri navrhovanej lokalite rodinných domov L2), lomí sa južným smerom a napája sa na jestvujúcu hranicu zastavaného územia.

Poznámka: S – stav, N - návrh

2.13. Určenie časti obce, na ktoré je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny

Pre obec Lipníky nie je potrebné spracovať územný plán zóny obce ani územné plány zóny pre jej časti.

Podrobné riešenie formou projektových dokumentácii spracovať pre:

- ochranu územia a obyvateľstva pred povodňami vrátane hladinového režimu vodného toku Ladianka s určením záplavového územia pre navrhovaný prietok Q_{100} , a návrhu opatrení na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch,
- rekonštrukciu a úpravu vodných tokov, melioračných kanálov, priekop a rigolov, objektov proti povrchovým vodám s protipovodňovými opatreniami vrátane komunikačných, peších a iných súvisiacich objektov,
- komplexné úpravy stavieb pre dopravu, verejné dopravné vybavenie a siete technickej infraštruktúry,
- štúdiá dopravnej infraštruktúry a dopravných stavieb a nadväznej príslušnej projektovej dokumentácie,
- riešenie a vyznačenie peších turistických a cykloturistických trás na riešenom území a v súvisiacich priestoroch,
- súhrnný projekt pozemkových úprav,
- aktualizáciu programu starostlivosti o lesy pre lesný hospodársky celok Lipníky podľa výstupov zo schváleného územného plánu obce,
- sadové úpravy zelene v obci.

Pre plynulé napĺňanie zámerov riešenia územného plánu obce je potrebné zabezpečovať postupne a včas uvedené dokumentácie.

2.14. Vymedzenie ochranných pásiem a plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.1. Ochranné pásma

V riešení územného plánu obce budú vymedzené ochranné pásma pre jednotlivé siete dopravnej a technickej infraštruktúry v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi a STN.

Ochranné pásma cestnej dopravy:

Podľa zákona číslo 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov ochranné pásmo ohraňované dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce (IS 36a, 36b) je určené zvislými plochami vedenými po oboch stranách komunikácie:

Ochranné pásmo:

- navrhovanej rýchlostnej komunikácie R4 – 100 m od osi vozovky príľahlého jazdného pásu mimo zastavaného územia, alebo určeného na súvislé zastavanie,
- cesty I. triedy I/18 (vrátane navrhovaného obchvatu) a I/21 – 50 m od osi vozovky mimo zastavané územie, alebo určeného na súvislé zastavanie,
- cesty III. triedy III/3466 – 20 m od osi cesty mimo zastavané územie.

Rešpektovať § 11 ods. 5, zákona č. 135/1961 Zb. (cestný zákon) - nesmie dôjsť k rozšíreniu súvislej zástavby obce obostavaním komunikácie (výnimka jeden spoločný vjazd pre celú IBV po obslužných komunikáciách).

Ochranné pásmo dráhy:

Ochranné pásma dráh v zmysle zákona č.513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

- § 30 odst. 3 ak stavebné povolenie neurčuje inak, hranica ochranného pásma je a) pre železničnú dráhu 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy.

Ochranné pásma leteckej dopravy:

V zmysle § 30 zákona číslo 143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov (letecký zákon), je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby:

- vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písm.a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm.b),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písm.c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje stanice (§ 30 ods.1 písm.d).

Ochranné pásma energetiky:

V zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike podľa § 43 je ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného (čl.2) / podzemného (čl.7) elektrického vedenia vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia / krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vedenia vodiča / kábla.

Podľa čl.2 táto vzdialenosť je pre vonkajšie nadzemné elektrické vedenia s napätím:

a) od 1 kV do 35 kV vrátane:

- 10 m - pre vodiče bez izolácie,
- 7 m - pre vodiče bez izolácie v súvislých lesných priesekoch,
- 4 m - pre vodiče so základnou izoláciou,
- 2 m - pre vodiče so základnou izoláciou v súvislých lesných priesekoch,
- 1 m - pre závesné káblové vedenie.

– vzdušné NN vedenie do 1 kV nemá ochranné pásmo vymedzené.

Podľa čl.7 táto vzdialenosť je pre podzemné elektrické vedenie:

a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky.

Ochranné pásmo elektrickej stanice-ES vonkajšieho vyhotovenia /čl.9/:

- b) s napätím do 110kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo hranicu objektu elektrickej stanice,
- c) s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu ES, pričom musí byť zabezpečený prístup do ES na výmenu technologických zariadení,

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (čl.4) // podzemného elektrického vedenia (čl.8) a elektrickej stanice (čl.10) je zakázané (s výnimkou podľa čl.14):

(čl.4)

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky,
- pod vzdušným vedením vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3m vo vzdialenosti 2m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce el. vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy (čl.18),
- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažké mechanizmy nad podzemným vedením,
- vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa el. vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť el. vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k el. vedeniu.

(čl.10)

- vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky ES.

(čl.14)

- zriaďovať stavby v ochrannom pásme elektroenergetického zariadenie možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa sústavy, ktorý je dokladom pre územné konanie a stavebné konanie.

Pred začatím zemných prác vždy bezpodmienečne zabezpečiť presné vytýčenie všetkých podzemných vedení i prípadne nezakreslených, aby sa zabránilo ich neúmyselnému poškodeniu. Pri realizácii zemných prác dodržať priestorové usporiadanie vedení technického vybavenia - minimálne vzdialenosti pre súbeh a križovanie podľa STN (STN 73 6005).

Ochranné pásma vodného hospodárstva:

Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 394/2009Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. uvedené v § 19, ods. 2, slúžia k ich bezprostrednej ochrane pred poškodením a na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti a vymedzujú pásma ochrany, ktorým sa rozumie priestor v bezprostrednej blízkosti verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

2,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm,

1,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm.

Najmenšia vzdialenosť podľa STN 75 6401 od vonkajšieho okraja objektov čistiare odpadových vôd k okraju súvislej bytovej zástavby.

25 m – od vonkajšieho okraja objektov čistiare odpadových vôd k okraju súvislej bytovej zástavby pre čistiare odpadových vôd s komplexne uzavretou (zakrytou) technológiou s čistením odvádzaného vzduchu.

V okolí ochranných pásiem vynechať voľný, neoplotený manipulačný priestor.

Ochranné pásma vodných tokov, kde môže správca vodného toku v zmysle ustanovení zákona o vodách pozdĺž oboch brehov vodných tokov užívať pobrežné pozemky:

5 m – od neupravenej brehovej čiary drobného vodného toku Ladianka a pozdĺž ostatných bezmenných prítokov voľný manipulačný pás šírky 5 m.

Ochranné pásma pre plynovody:

Ochranné pásma pre plynovody podľa zákona číslo 251/2012 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov, § 79 ods. (2) je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu

technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- b) 8m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- e) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa
- f) 8 m pre technologicke objekty

Zriaďovať stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete. Súhlas prevádzkovateľa siete na zriadenie stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia je dokladom pre územné konanie a stavebné konanie.

Vykonávať činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môžu osoby iba so súhlasom prevádzkovateľa siete a za podmienok určených prevádzkovateľom siete.

- a) Bezpečnostné pásma pre plynovody podľa zákona číslo 251/2012 Z.z., § 80 odstavec (2) je:
- b) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
- c) 20 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- f) 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- h) 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch.

Zriaďovať stavby v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete.

Ochranné pásma telekomunikačných káblov podľa zákona o elektronických komunikáciách číslo 610/2003 Z.z.:

- 1,5 m – od osi telekomunikačného kábla.

Tieto ochranné pásma súvisia so sieťami technickej infraštruktúry a dopravy uvedenými v príslušných kapitolách a významnejšie z nich sú zdokumentované v grafickej časti.

- pri návrhoch umiestňovania stavieb ponechať pre výkon správy vodných tokov v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž drobného vodného toku Ladianka a pozdĺž ostatných bezmenných prítokov voľný manipulačný pás šírky 5 m,
- ochranné pásma lesov – tvoria pozemky do vzdialenosti je 50 m od hranice lesného pozemku v zmysle § 10 zákona č. 326/2005 Z.z. zákona o lesoch.

Ochranné pásma pohrebiska:

- 20 m ochranné pásma jestvujúceho cintorína, zrušené je bývalé, ktoré bolo 50 m.
(Ochranné pásma pohrebiska v obci Lipníky bolo stanovené na 20 m vo VZN č.1/2020 na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 04.05.2020 uznesením č. 97/2020 Ochranné pásma pohrebiska v obci Lipníky bolo stanovené na 20 m vo VZN č.1/2020 na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 04.05.2020 uznesením č. 97/2020).
- 20 m ochranné pásma navrhovaného rozšírenia cintorína.

Poznámka: Obce si po novom môžu určiť ochranné pásma pohrebiska na svojom území všeobecne záväzným nariadením s prihliadnutím na miestne zvyklosti a špecifické podmienky. Vyplýva to z novely zákona č. 131/2010 Z. z o pohrebníctve, ktorú 28.10.2019 schválili poslanci v Národnej rade Slovenskej republiky.

Ochranné pásma pohrebiska legislatíva predpisovala v šírke 50 metrov pre všetky pohrebiská, pričom v ňom nebolo možné umiestňovať budovy s výnimkou domu smútku a budov, ktoré súviseli s prevádzkou pohrebiska. Toto legislatívne ustanovenie sa miestami ukázalo ako problematické, najmä pri existujúcich pohrebiskách situovaných v obytných zónach. Obec si preto vo všeobecne záväznom nariadení môže po novom určiť šírku ochranného pásma (v rozsahu maximálne do 50 metrov), pravidlá povoľovania a umiestňovania budov a stavieb so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoviť činnosti, ktoré sú v ochrannom pásme počas pohrebu zakázané.

Novela zákona nadobudla účinnosť k 1.1. 2020, pričom existujúce ochranné pásma pohrebísk ustanovené priamo zákonom o pohrebníctve zaniknú najneskôr dňom 31. 3. 2020, ak obec neustanoví inú šírku ochranného pásma skôr.

2.14.2. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

2.14.2.1. Plochy ohrozených území

V predmetnom území sa nenachádzajú poddolované územia.

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží sa environmentálne záťaže na území k.ú. Lipníky nenachádzajú.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, na území obce Lipníky neevviduje skládky odpadov.

Zosuvné územia a erózne javy

Podľa vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy sú v katastrálnom území obce Lipníky evidované svahové deformácie (zosuvné územia), ktoré je potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods.4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky číslo 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, v katastrálnom území registruje 2 potenciálne svahové deformácie:

- svahová deformácia potenciálna – východne od zastavaného územia obce,
- svahová deformácia potenciálna – južne od zastavaného územia obce.

Oblasti so svahovými deformáciami sa radia medzi rajóny nestabilných území s vysokým stupňom náchylnosti územia k aktivizácií resp. vzniku svahových deformácií.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. geologického zákona sú vymedzené riziká stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

Radónové riziko

Katastrálne územie obce Lipníky patrí do kategórie nízkeho až stredného radónového rizika. Dosiahnuté hodnoty objemovej aktivity ^{222}Rn v pôdach v intervale 0 – 20 kBq.m⁻³ a koncentrácie ^{222}Rn v podzemných vodách v intervale 20 – 50 Bq.l⁻¹ na území obce patria medzi najnižšie v rámci Slovenskej republiky.

V katastrálnom území obce Lipníky nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. geologického zákona sú vymedzené nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- výskyt nízkeho až stredného radónového rizika.

Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

2.14.2.2. Plochy prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Podľa stanoviska Obvodného banského úradu sa v katastrálnom území obce nenachádzajú ložiská nerastných surovín (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov).

V katastrálnom území obce Lipníky sa nenachádzajú staré banské diela. Nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

V prípade výskytu prírodných zdrojov je potrebné zabezpečiť ich ochranu.

2.14.2.3. Plochy chránených častí prírody a krajiny

V celom katastrálnom území Lipníky t. č. platí 1. stupeň územnej ochrany.

V riešenom území obce Lipníky sa nenachádza žiadna lokalita navrhovaná do sústavy území európskeho významu (schvaľovacia etapa A) podľa výnosu číslo 3/2004, a taktiež ani lokalita etapy B a C.

2.14.2.4. Plochy pamiatkovej ochrany

Na území obce Lipníky v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok sú zapísané národné kultúrne pamiatky (ďalej len „NKP“):

- **Tunel železničný** – č. ÚZPF: **4235/1**, parc. KN-C č.472 k. ú. Lipníky, a parc KN–C č. 1263 k. ú. Chmeľov. Tunel je situovaný medzi kopcami Na Lúčke a Zadný Petič, severne od úpätia Slanských hôr; východný portál a časť tunelovej rúry sa nachádza v katastri obce Lipníky, západná časť, vrátane portálu je v katastri obce Chmeľov. Objekt je zachovaný v pôvodnej hmote od výstavby v roku 1945; ako technické dielo banského charakteru patrí medzi ojedinelé stavby tohto druhu na území regiónu Šariša.

- **Miesto pamätné s pomníkom** – č. ÚZPF: **2106/1**, parc. KN-C 1232 k. ú. Lipníky.

Pamätné miesto s pomníkom na mieste, kde boli nemeckou armádou počas SNP dňa 8.9.1944 zastrelení šiesti občania. Pomník bol odhalený k 30. Výročiu tejto udalosti. Nachádza cca 800 metrov juhovýchodne od centra obce (OcÚ).

Na ploche národnej kultúrnej pamiatky je nevyhnutné dodržať ustanovenia § 32 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Hranica ochranného pásma nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nie je stanovená. NKP je vyznačená v grafickej časti výkr. č. 3.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

V obci sa môžu nachádzať aj objekty s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré nie sú zapísané v ÚZPF.

Obec si môže viesť v zmysle § 14 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu evidenciu pamätihodností obce. Do evidencie pamätihodností možno zaradiť nehnuteľné a hnutel'né veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce. K pamätihodnostiam je možné zaradiť aj staré stromy v katastri, božie muky, kríže a iné objekty.

Archeologické náleziská

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil na základe evidovaných archeologických lokalít územie s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi:

- Plocha osady Taľka – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. Písomná zmienka k roku 1318).

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Nie je možné však vylúčiť predpoklad výskytu neznámych archeologických objektov a nálezov aj mimo známych archeologických lokalít a preto je potrebné pri stavebnej činnosti na území obce oznámiť takýto nález Krajskému pamiatkovému úradu Prešov, ktorý zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

Pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad Prešov, ktorý v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní. Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi v procese územného a stavebného konania.

Stavebník je povinný postupovať v zmysle § 40 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).

2.15. Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely

Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely tvorí samostatnú textovú prílohu. Grafické znázornenie tohto vyhodnotenia je vyjadrené vo výkrese číslo 8 grafickej časti územného plánu.

2.16. Hodnotenie navrhovaného riešenia

Riešenie územného plánu vyplynulo z potreby vypracovať pre obec Lipníky dlhodobú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, pretože obec nemá v súčasnosti záväzný územný plán obce, ani iné adekvátne koncepcie dokumentácie, ktoré by vytvorili podmienky pre rozvoj jednotlivých funkčných plôch predovšetkým pre bývanie, rekreáciu a cestovný ruch. Obec v súčasnosti nemá viac ako 2000 obyvateľov. Ustanovenie § 21 odstavca 2 stavebného zákona neukladá povinnosť spracovať koncept územného plánu obce ani variantné riešenie, preto ďalšia etapa prác bol Návrh ÚPN O.

Bilančným rokom územného plánu obce bol zadaním stanovený rok 2040.

Riešenie Územného plánu obce Lipníky vychádzalo zo Zadania schváleného Obecným zastupiteľstvom v Lipníkoch zo dňa 16.12.2019, uznesením číslo 72/2019, v súlade so stanoviskom Obvodného úradu v Prešove, odbor výstavby a bytovej politiky číslo OU-PO-OVBP1-2019/05635/139261 zo dňa 09.12.2019, ako základného záväzného podkladu pre spracovanie územného plánu obce. Z riešenia územného plánu obce Lipníky, nevyplývajú požiadavky na preschválenie zadania.

V riešení sú dodržané záväzné regulatívy Územného plánu Prešovského samosprávneho kraja. Z pohľadu perspektívneho rozvoja obce sa navrhlo optimálne usporiadanie jednotlivých funkčných plôch, dopravný systém a sieť technickej infraštruktúry. Sídlný potenciál zhodnocuje štruktúru obyvateľstva, demografický vývoj a predpoklady pre bilančné obdobie k roku 2040 pri akceptovaní prirodzeného prírastku obyvateľstva ako aj vytvorenia novej ponuky pre rekreáciu a cestovný ruch. Riešili sa záujmy v oblasti obrany štátu, civilnej ochrany obyvateľstva, požiarnej a protipovodňovej

ochrany. Vyhodnotili sa vplyvy hospodárenia na poľnohospodárskom a lesnom pôdnom fonde a stanovili sa zásady odpadového hospodárstva.

Riešenie rešpektuje záujmy ochrany prírody, posilňuje krajinno – estetické a ekologické faktory v území využívajúc morfológické danosti územia ako aj drobného vodného toku Ladianka a drobných vodných tokov.

Navrhované zámery zosúladiť s územným systémom ekologickej stability, v rámci ktorého sú definované prvky z Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability a navrhnuté prvky kostry ekologickej stability na lokálnej úrovni.

Boli vymedzené nové hranice zastavaného územia obce, ochranné pásma a chránené územia obce, stanovili sa nové ochranné pásma.

Vypracovali sa zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a zoznam verejnoprospešných stavieb. Týmto boli vyriešené hlavné ciele ÚPN O.

Územný plán je tak základným nástrojom pre obec, na riadenie celého investičného procesu v obci, počas záväznosti územného plánu obce. Umožňuje priechodnosť investičných zámerov pri konkrétnej povoloňovacej činnosti riešenej v územnom pláne obce a následnom vydávaní územných rozhodnutí a stavebných povolení, umožňuje koordináciu zámerov výstavby v území, je záväzným podkladom pre projektovú prípravu dopravnej, technickej a sociálnej vybavenosti v obci. Umožňuje realizovať v obci stavby verejnoprospešného charakteru.

Územný plán vytvoril podmienky pre zvýšenie kvality obytného prostredia a celým súborom opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinárskeho prostredia sa prispeje k skvalitneniu podmienok života obyvateľov obce.

2.17. Použité skratky:

EÚ	Európska únia
MD a V SR	Ministerstvo dopravy a výstavky Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
KSK	Košický samosprávny kraj
PSK	Prešovský samosprávny kraj
OÚ	Okresný úrad
OcÚ	Obecný úrad
PHSR obce	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
ÚPN	Územný plán
UPN PSK	Územný plán Prešovského samosprávneho kraja
UPN O	Územný plán obce
k. ú.	Katastrálne územie
VZN	Všeobecné záväzné nariadenie
STN	Slovenská technická norma
N	Návrh
S	Stav
RD	Rodinné domy
L1 – L9	Lokality rodinných domov
LB1	Lokalita bytových domov
PP1	Polyfunkčná plocha
OV	Občianska vybavenosť
ÚZPF	Ústredný zoznam pamiatkového fondu
NKP	Národná kultúrna pamiatka
RKC	Rekreačný krajinný celok
CR	Cestovný ruch

AGR	Accordeuropeensur les grandes routes de trafic international (Európska dohoda o hlavných cestách s medzinárodnou prevádzkou)
R4	Rýchlostná cesta
I/18, I/21	Cesty 1. triedy
III/3466	Cesta 3. triedy
MK	Miestne komunikácie
MOK	Miestne obslužné komunikácie
P1– P11	Parkovací plochy (parkoviská)
SAD	Slovenská autobusová doprava
ČSPH	Čerpacia stanica pohonných hmôt
VN	Vodná nádrž
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
Q100	Storočná veľká voda
POH	Program odpadového hospodárstva
KO	Komunálny odpad
TS	Trafostanica
kV	Kilovolt
VN	Vysoké napätie
NN	Nízke napätie - rozvody vzdušné resp. káblové v zemi
VVN	Veľmi vysoké napätie
VTL	Vysokotlakový rozvod plynu - plynovod
STL	Stredotlakový rozvod plynu - plynovod
EIA	Environmental Impact Assessment
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
RCOP	Regionálne centrum ochrany prírody
zákon OPaK	Zákon o ochrane prírody a krajiny
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
R ÚSES	Regionálny územný systém ekologickej stability
RBc	Regionálne biocentrum
MBc	Miestne biocentrum
RBk	Regionálny biokoridor
MBk	Miestny biokoridor
GP	Genofondová plocha

